

RP 167/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skötseln av de offentliga finanserna och lag om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken samt till lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om skötseln av de offentliga finanserna och en lag om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Dessutom föreslås det att lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna upphävs och att lagen om statens revisionsverk ändras. Lagarna innehåller nationell lagstiftning om genomförandet av EU:s nya finanspolitiska regler.

Enligt lagförslaget om skötseln av de offentliga finanserna ska de offentliga finanserna styras med ett saldomål för valperioden och ett valperiodsövergripande saldomål, som båda ställs upp för det sammanlagda nominella saldot för statsförvaltningen och lokalförvaltningen, dvs. de sektorer som ackumulerar offentlig skuld. Det föreslås att uppställandet av saldomålen ska beredas parlamentariskt varje valperiod.

Saldomålet för valperioden, som ställs upp för det sammanlagda nominella saldot för statsförvaltningen och lokalförvaltningen, utgör den nationella finanspolitiska regeln, som EU-lagstiftningen kräver. Saldomålet för valperioden ska ställas upp i början av valperioden så att det uppfyller de EU-rättsliga kraven och främjar uppnåendet av det valperiodsövergripande målet. Statsrådet ska presentera de åtgärder som behövs för att uppnå saldomålet för valperioden i valperiodens första plan för de offentliga finanserna och årligen revidera planen. Uppnåendet av saldomålet för valperioden ska enligt förslaget stödjas av en korrigeringsmekanism.

Det valperiodsövergripande saldomålet ska ställas upp i mitten av valperioden för de följande åtta åren i form av ett genomsnittligt saldo. Det valperiodsövergripande saldomålet ska ställas upp så att det uppfyller de EU-rättsliga kraven och åtminstone så att skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten minskar med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år under en referensperiod på åtta år.

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken ska vara den oberoende finanspolitiska övervakare som EU-lagstiftningen kräver. På grund av rådets nya tillsynsuppgift ska bestämmelser om rådet i fortsättningen utfärdas genom lag i stället för genom förordning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2026. Vissa nationella tilläggskrav i lagen om skötseln av de offentliga finanserna träder dock i kraft till viss del först vid ingången av 2031 och till viss del vid ingången av 2033.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 EU-förordningens syften och huvudsakliga innehåll	6
3 Nuläge och bedömning av nuläget	22
3.1 Nuläge.....	22
3.2 Bedömning av nuläget	27
4 Förslagen och deras konsekvenser	29
4.1 De viktigaste förslagen	29
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	30
5 Alternativa handlingsvägar.....	32
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	32
5.2 Nuvarande praxis samt metoder som används eller planeras i andra EU-medlemsstater	35
6 Remissvar och parlamentarisk beredning.....	38
6.1 Remissvar	38
6.2 Parlamentariskt avtal om skötseln av de offentliga finanserna	44
7 Specialmotivering.....	47
7.1 Lagen om skötseln av de offentliga finanserna	47
7.2 Lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken	53
7.3 Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk	56
7.4 Lagen om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna	57
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	57
9 Ikraftträdande	58
10 Förhållande till budgetpropositionen.....	58
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	59
11.1 Lagen om skötseln av de offentliga finanserna	59
11.2 Lagen om rådet för utvärdering av ekonomiska politiken.....	60
11.3 Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk.....	61
11.4 Lagen om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna	61
LAGFÖRSLAG.....	63
1. Lagen om skötseln av de offentliga finanserna	63
2. Lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken	67
3. Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk.....	70
4. Lagen om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom	

Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna	71
BILAGA	72
PARALLELLTEXT	72
3. Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk	72
BILAGA	73
FÖRORDNINGSUTKAST	73
Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om sättandet i kraft av fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen samt om ikraftträdande av lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna	73

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Beredningen av propositionen grundar sig på EU:s nya finanspolitiska regler som trädde i kraft den 30 april 2024, vilka förutsätter såväl nationellt genomförande som kompletterande reglering. Reformen av EU:s finanspolitiska regler innefattar följande unionsrättsakter:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning av den ekonomiska politiken och den multilaterala budgetövervakningen och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (COM(2023) 240 final), nedan *förordningen om den förebyggande delen*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1263>;
- rådets förordning (EU) 2024/1264 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott, nedan *förordningen om ändring av den korrigerande delen*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32024R1264> och
- rådets direktiv (EU) 2024/1265 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk, nedan *ändringen av budgetramdirektivet*, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>.

Syftet med Europeiska unionens finanspolitiska regler är att skapa en ram för samordningen och övervakningen av medlemsstaternas finanspolitik. Målet med Europeiska unionens reviderade finanspolitiska regler är att stärka medlemsstaternas skuldållbarhet och främja en hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt med hjälp av reformer och investeringar.

De referensvärden som ingår i protokoll 12 som fogats till EU:s grundfördrag – tre procent för underskottet i de offentliga finanserna och 60 procent för skulden i de offentliga finanserna i förhållande till bruttonationalprodukten – ändras inte i samband med reformen.

1.2 Beredning

Beredningen av den EU-lagstiftning som berör propositionen

Den 26 april 2023 lade Europeiska kommissionen fram ett paket med lagstiftningsförslag som gällde reformen av EU:s finanspolitiska regler. Förslagspaketet inkluderade ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (förslaget till förordning om den förebyggande delen, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0240>), ett förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (förslaget till förordning om den korrigerande delen <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0241>) samt ett förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (förslaget om ändring av budgetramdirektivet, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0242>).

Lagstiftningsförslagen föregicks av en bred diskussion om hur samordningsramen för den ekonomiska politiken fungerar, i enlighet med översynsklausulerna i lagstiftningen. Den första utvärderingen i enlighet med klausulerna gjordes i december 2014 (COM(2014) 0905 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0905>), men den ledde inte till några lagändringar. Kommissionen inledde den andra utvärderingen i februari 2020 (COM(2020) 55 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0055>). Diskussionerna avbröts våren 2020 på grund av coronakrisen. Kommissionen inledde diskussionerna på nytt den 19 oktober 2021 genom att publicera ett meddelande (COM(2021) 662 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0662>), som behandlade coronakrisens ekonomiska konsekvenser och lärdomarna från krisen samt hur detta påverkade samordningen av den ekonomiska politiken. Därefter fördes tematiska diskussioner mellan medlemsstaterna, särskilt på kommitténivå, under hösten 2021 och våren 2022. Kommissionen ordnade också ett offentligt samråd parallellt med diskussionerna. Det avslutades den 31 december 2021. Den 9 november 2022 publicerade kommissionen ett meddelande (COM(2022) 583 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0583>) om sina planerade reformer. Statsrådet har gett utredning E 14/2020 rd (<https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2020-AK-290592.pdf>) och de kompletterande E-utredningarna EK 12/2021 rd (<https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2021-AK-416266.pdf>) och EK 10/2022 (<https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2022-AK-67180.pdf>) om kommissionens meddelanden. Rådet för ekonomiska och finansiella frågor tog ställning till kommissionens planerade reformer i sina slutsatser den 14 mars 2023 (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6995-2023-REV-1/sv/pdf>).

Statsrådet lämnade i enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen den 14 juli 2023 en skrivelse om kommissionens lagstiftningsförslag av den 26 april 2023 (https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Kirjelma/Sidor/U_23+2023.aspx). I skrivelsen preciserades Finlands ståndpunkter och förhandlingsmål. Riksdagens ekonomiutskott gav den 26 september 2023 ett utlåtande där ekonomiutskottet meddelar att det omfattar statsrådets ståndpunkt med anmärkningarna ovan (EkUU 13/2023 rd, https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Lausunto/Documents/EkUU_13+2023.pdf). Riksdagens finansutskott gav den 29 september 2023 ett utlåtande där finansutskottet meddelar att det omfattar statsrådets ståndpunkt med anmärkningarna ovan (FiUU 2/2023 rd, https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Lausunto/Documents/FiUU_2+2023.pdf). Riksdagens stora utskott meddelade i sitt utlåtande från den 11 oktober 2023 (StoUU 6/2023 rd – U 23/2023 rd) att det omfattar statsrådets ståndpunkt (https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Documents/SuVL_6+2023.pdf).

Europeiska unionens råd nådde ett politiskt samförstånd som låg till grund för trepartsförhandlingar den 21 december 2023. Rådet och Europaparlamentet nådde den 10 februari 2024 samförstånd om förordningen om den förebyggande delen, varefter parlamentet antog förslaget den 23 april 2024. Rådet antog lagstiftningshelheten den 29 april 2024 och den reviderade lagstiftningen trädde i kraft den 30 april 2024.

Beredning av regeringspropositionen

Finansministeriet tillsatte den 8 december 2023 en arbetsgrupp för reform av de finanspolitiska reglerna (VN/33009/2023) för mandatperioden 8.12.2023–31.12.2024. (Arbetsgruppen i statsrådets Projektfönster under koden VM118:00/2024;

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM118:00/2024>). Genom ett beslut från den 18 december 2024 (VN/33009/ 2023-VM-7) förlängdes mandatperioden fram till den 31 december 2025.

I enlighet med beslutet om tillsättande indelades arbetsgruppens arbete i två skeden. Under det första skedet beredde arbetsgruppen den nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen samt utvärderade vilken nationell roll EU:s politiska ramverk kommer att ha, inklusive den nationella finanspolitiska regeln och korrigeringsmekanismen i anslutning till denna.

Under det andra skedet bereddes de ändringar i den nationella lagstiftningen som behövs för att stärka det nationella finanspolitiska regelverket och följa EU:s nya finanspolitiska regelverk. Förslagen från det andra skedet utarbetades i form av en regeringsproposition.

Den 27 juni–25 augusti 2025 ordnades det en remissbehandling av utkastet till regeringsproposition. Finansministeriet sände propositionen på remiss till 26 instanser, varav 22 yttrade sig. Även andra än dem som nämndes i sändlistan hade möjligt att lämna ett yttrande. Sammanlagt 26 remissvar lämnades in, varav fyra yttranden från privatpersoner. Alla yttranden är tillgängliga i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM118:00/2024>.

En parlamentarisk arbetsgrupp om parlamentariskt engagemang för att ta itu med skuldsättning och reformera nationell finanspolitisk lagstiftning tillsattes den 5 september 2025 (VM118:00/2025; <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM118:00/2025>). Den parlamentariska arbetsgruppen behandlade de centrala frågorna inom det finanspolitiska ramverket som omfattas av den nationella beslutanderätten. Arbetsgruppens ordförande var riksdagsledamot Jani Mäkelä och alla riksdagsgrupper var representerade i arbetsgruppen. Arbetsgruppen sammanträdde åtta gånger under perioden 10 september 2025–14 oktober 2025.

Av tidsskäl har regeringens proposition inte bedömts av rådet för bedömning av lagstiftningen. Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 31 oktober 2025.

2 EU-förordningens syften och huvudsakliga innehåll

Syftet med Europeiska unionens reviderade finanspolitiska regler är att stärka medlemsstaternas skuldållbarhet samt att främja en hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt med hjälp av reformer och investeringar. Ett annat syfte med reformen var att åtgärda bristerna i det föregående finanspolitiska regelverket. Ambitionen är också att förbättra EU:s beredskap inför framtida utmaningar, göra EU:s ekonomi grönare, mer digital, mer inkluderande och mer resilient samt stärka EU:s konkurrenskraft.

Syftet med den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten är att säkerställa en regelbunden uppföljning och multilateral övervakning av medlemsstaternas offentliga finanser samt en effektiv samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik. Uppföljningen och övervakningen sker med hjälp av de nya nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna och uppföljningen av deras genomförande. Revideringen av den förebyggande delen innebar en övergång till en mer riskbaserad ansats, med beaktande av medlemsstaternas utmaningar vad gäller skuldsättning.

Stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del reglerar förfarandet vid alltför stora underskott. I och med revideringen av den korrigerande delen har bedömningen av huruvida skuldkriteriet iaktas ändrats och det har fastställts ett förfarande vid alltför stora underskott när skuldkriteriet

överskrids. Flera av ändringarna i den korrigerande delen gäller dessutom samordningen av den korrigerande delen med den nya förebyggande delen.

Budgetramdirektivet ställer krav på de nationella finanspolitiska regelverken. I samband med ändringen av budgetramdirektivet har dessa krav preciserats och utvidgats. Genom dessa ytterligare krav vill man göra de nationella finanspolitiska regelverken mer omfattande och förbättra deras genomslagskraft. Tilläggskraven gäller bl.a. de oberoende finanspolitiska institutionerna som övervakar skötseln av de offentliga finanserna samt deras ställning och uppgifter, de uppgifter som ska läggas fram i planeringen av den offentliga ekonomin samt rapporteringen.

Genom den lagstiftningshelhet som gäller reformen av EU:s finanspolitiska regler införlivas avdelning III (Finanspolitisk överenskommelse) i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen som ingicks den 2 mars 2012, nedan *fördraget om en förstärkt ekonomisk union* eller *fördraget*, i unionsrätten. I skäl 42 i förordningen om den förebyggande delen, skäl 21 i den ändrade förordningen om den korrigerande delen, och i skäl 8 i det ändrade budgetramdirektivet konstateras att dessa tre förordningar är del av en lagstiftningshelhet som reformerar unionens ramverk för ekonomisk styrning genom att i unionsrätten införliva avdelning III (Finanspolitisk överenskommelse) i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen av den 2 mars 2012, i enlighet med artikel 16 i det fördraget.

Förordningen om den förebyggande delen

KAPITEL I: Innehåll och definitioner, artiklarna 1–2

Artikel 1 innehåller bestämmelser om förordningens syfte. I förordningen föreskrivs regler för effektiv samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik genom medelfristig planering.

I artikel 2 föreskrivs det om definitionerna av de centrala begrepp som används i förordningen. Dessa är 1) 'landsspecifika rekommendationer', 2) 'nettoutgifter', 3) 'referensbana', 4) 'teknisk information', 5) 'nettoutgiftsbana', 6) 'nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan', 7) 'årlig lägesrapport', 8) 'anpassningsperiod', 9) 'kontrollkonto', 10) 'strukturellt saldo' och 11) 'strukturellt primärsaldo':

- med 'landsspecifik rekommendation' avses den vägledning som rådet årligen lämnar till en medlemsstat om den ekonomiska politiken, budgetpolitiken, sysselsättningspolitiken och strukturpolitiken i enlighet med artiklarna 121 och 148 i EUF-fördraget,
- med 'nettoutgifter' avses offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder,
- med 'referensbana' avses den fleråriga nettoutgiftsbana som översänds av kommissionen till grund för dialogen med de medlemsstater vars offentliga skuld överstiger 60 procent av bruttonationalprodukten eller vars offentliga underskott överstiger 3 procent av bruttonationalprodukten inför dessa medlemsstaters upprättande av nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer,

- med 'teknisk information' avses den vägledning som på begäran översänds av kommissionen till medlemsstater vars offentliga skuld inte överstiger 60 procent av bruttonationalprodukten och vars offentliga underskott inte överstiger 3 procent av bruttonationalprodukten före dessa medlemsstaters upprättande av nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer,
- med 'nettoutgiftsbana' avses den fleråriga utvecklingsbanan för en medlemsstats nettoutgifter,
- med 'nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan' (nedan *medelfristig plan*) avses det dokument som innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och som omfattar en period på fyra eller fem år, beroende på den normala längden på den medlemsstatens valperiod,
- med 'årlig lägesrapport' avses en medlemsstats rapport om genomförandet av den nationella medelfristiga planen, inklusive den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan samt reformerna och investeringarna,
- med 'anpassningsperiod' avses perioden för en medlemsstats finanspolitiska anpassning, som omfattar en period på fyra år eller, om den förlängs, fyra år plus en ytterligare period på högst tre år,
- med 'kontrollkonto' avses registrering av de observerade nettoutgifternas ackumulerade avvikelser uppåt eller nedåt från den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan i en medlemsstat,
- med 'strukturellt saldo' avses konjunkturrensat saldo i de offentliga finanserna, efter avdrag för engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder,
- med 'strukturellt primärsaldo' avses strukturellt saldo efter avdrag för ränteutgifter.

KAPITEL II: Europeiska planeringsterminen, artiklarna 3–4

I artikel 3 finns bestämmelser om den på statistik vilande multilaterala övervakning som rådet och kommissionen genomför inom ramen för den europeiska planeringsterminen och i enlighet med de mål och krav som fastställts i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) för att säkerställa närmare samordning av den ekonomiska politiken och ekonomisk och social konvergens mellan medlemsstaterna. Den europeiska planeringsterminen ska omfatta: (a) utformning av allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik och övervakning av dessa samt även landsspecifika rekommendationer, (b) riktlinjer för sysselsättningen i enlighet med artikel 148.2 i EUF-fördraget, (c) inlämnande, bedömning och godkännande av medlemsstaternas nationella medelfristiga planer, samt övervakning av genomförandet av dem på grundval av de årliga lägesrapporterna, samt (d) övervakning i syfte att förebygga och korrigera makroekonomiska obalanser enligt förordning (EU) nr 1176/2011.

I artikel 4 föreskrivs det om genomförandet av den europeiska planeringsterminen. Rådet ska, på grundval av kommissionens rekommendationer, vid behov rikta rekommendationer till medlemsstaterna om deras medelfristiga planer, årliga lägesrapporter och den socioekonomiska situationen i medlemsstaterna. Enligt artikel 4.3 gäller att om en medlemsstat inte följer och på vederbörligt sätt beaktar de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken, riktlinjerna för sysselsättningen samt de rekommendationer som utfärdats under den europeiska planeringsterminen kan detta leda till (a) nya landsspecifika rekommendationer, (b) en varning

från kommissionen eller en rekommendation från rådet enligt artikel 121.4 i EUF-fördraget, (c) åtgärder enligt förordningen om den förebyggande delen, förordningen om den korrigerande delen eller Europaparlamentets och rådets förordning om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EU) nr 1176/2011.

KAPITEL III: Referensbana, artiklarna 5–10

I kapitel III föreskrivs det om de referensbanor som kommissionen översänder till medlemsstaterna och om kraven i fråga om dessa.

Enligt artikel 5 ska kommissionen till varje medlemsstat vars skuld överstiger ett i grundfördragen fastställt referensvärde på 60 procent eller vars underskott överstiger ett referensvärde på 3 procent översända en referensbana för nettoutgifterna för en anpassningsperiod på fyra år och en eventuell förlängning på högst tre år.

Artikel 6 innehåller bestämmelser om kraven på medlemsstaternas differentierade och riskbaserade referensbanor. Referensbanan ska säkerställa att: (a) den beräknade offentliga skuldkvoten under anpassningsperioden förs in på, eller fortsätter att följa, en sannolikt nedåtgående bana, eller ligger kvar på en sund nivå under 60 procent på medellång sikt, (b) det beräknade offentliga underskottet minskas till en nivå under 3 procent av bruttonationalprodukten under anpassningsperioden och ligger kvar på en nivå under det referensvärdet på medellång sikt, (c) den finanspolitiska anpassningen under den medelfristiga planens löptid i regel är linjär och åtminstone proportionell mot de totala åtgärderna under anpassningsperioden som helhet, och att (d) det finns överensstämmelse med den korrigeringsbana som avses i artikel 3.4 i förordningen om den korrigerande delen.

I artikel 7 finns bestämmelser om skyddsmekanismen för skuldållbarhet som gäller referensbanan. Referensbanan ska säkerställa att den beräknade offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten minskar med ett genomsnittligt årligt minimibelopp på 1 procentenhet av bruttonationalprodukten så länge som den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten överstiger 90 procent och 0,5 procentenheter av bruttonationalprodukten då den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten ligger på 60–90 procent. Den genomsnittliga minskningen beräknas fram till anpassningsperiodens slut från och med året före referensbanans början eller året under vilket förfarandet vid alltför stora underskott beräknas upphävas enligt förordningen om ändring av den korrigerande delen, beroende på vilket som inträffar senast.

I artikel 8 föreskrivs det om skyddsmekanismen för den underskottsresiliens som gäller referensbanan (om skyddsmarginalen i förhållande till referensvärdet för underskott på 3 procent enligt EU:s grundfördrag). Referensbanan ska säkerställa att den finanspolitiska anpassningen vid behov fortskrider fram till dess att den berörda medlemsstaten når en underskottsnivå som ger en gemensam resiliensmarginal. Marginalen ska i strukturella termer vara 1,5 procent av bruttonationalprodukten i förhållande till referensvärdet för underskott på 3 procent av bruttonationalprodukten. Den årliga förstärkningen av det strukturella primärsaldot för att uppnå den marginal som krävs ska vara 0,4 procentenheter av bruttonationalprodukten, vilket ska reduceras till 0,25 procentenheter av bruttonationalprodukten då anpassningsperioden förlängs.

Referensbanan baseras på kalkyler som gjorts utifrån kommissionens skuldållbarhetsanalys, och under den första planomgången 2024 baserades den på den metod som beskrivs i Europeiska kommissionens skuldållbarhetsrapport 2023. I praktiken beräknas referensbanan enligt vad som föreskrivs i artiklarna 5–8, som följer:

1. Det grundläggande kravet för referensbanan är att den offentliga skuldkvoten vid anpassningsperiodens slut minskar, följer en realistisk nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå under 60 procent av bruttonationalprodukten på medellång sikt (10 år efter anpassningsperiodens slut).
2. Utöver det grundläggande kravet ska skuldkvoten minska i tre alternativa deterministiska stressscenarier. De deterministiska stresstesten är scenarier med lägre strukturellt primärsaldo, svagare ränte-tillväxt-differens samt finansmarknadsstress, vilka alla granskas för tidsperioden efter anpassningsperioden.
3. Skulden ska minska med minst 70 procents sannolikhet under de fem år som följer på anpassningsperioden. Till grund för denna stokastiska analys ligger en chock som bygger på 10 000 historiska fördelningar, som anknyter till saldot i de offentliga finanserna, ekonomisk tillväxt, räntor och valutakurser.
4. Referensbanan ska säkerställa att det beräknade offentliga underskottet minskas till en nivå under tre procent av bruttonationalprodukten under anpassningsperioden och ligger kvar på en nivå under det referensvärdet på medellång sikt.
5. Dessutom ska referensbanan säkerställa att anpassningen av de offentliga finanserna inom planens tidshorisont i regel är lika stor varje år under anpassningsperioden, med undantag av de undantag som gäller för de första planerna. Ett antagande när referensbanan fastställs är att andra åtgärder som gäller de offentliga finanserna inte genomförs efter anpassningsperioden.
6. Referensbanan ska utöver de riskbaserade kraven uppfylla två skyddsmekanismer som gäller skuldhållbarhet och underskott i enlighet med artikel 7 och 8.

I artikel 9 föreskrivs det om kommissionens förhandsvägledning i fråga om de nationella medelfristiga planerna. Enligt artikel 9.1 ska kommissionen det år då medlemsstaterna ska lämna in sina nationella medelfristiga planer översända följande uppgifter: (a) den underliggande medelfristiga prognosramen för den offentliga skuldsättningen och resultatet, (b) sin makroekonomiska prognos och sina antaganden samt (c) referensbanan, vid behov, eller den tekniska informationen, på begäran av en medlemsstat, och det motsvarande strukturella primärsaldot, inklusive den information som behövs för att medlemsstaterna ska kunna replikera kalkylerna. Enligt artikel 9.2 gäller att under den månad som föregår den tidsfrist då kommissionen senast ska översända förhandsvägledning enligt punkt 1 i denna artikel till en medlemsstat får medlemsstaten begära ett tekniskt utbyte med kommissionen. Det tekniska utbytet ska ge tillfälle att diskutera den senaste tillgängliga statistiska informationen och den berörda medlemsstatens ekonomiska och finanspolitiska utsikter. Enligt artikel 9.3 ska kommissionen för medlemsstater som underskrider de referensvärden som anges i grundfördragen på begäran av medlemsstaten tillhandahålla teknisk information om det strukturella primärsaldo som krävs för att säkerställa att det nominella underskottet ligger kvar under 3 procent av bruttonationalprodukten under förutsättning att politiken är oförändrad. Den tekniska informationen ska överensstämma med den skyddsmekanism för underskottsresiliens som föreskrivs i artikel 8.

Artikel 10 innehåller bestämmelser om kommissionens metoder för att bedöma huruvida det är realistiskt att förvänta sig att en medlemsstats beräknade offentliga skuldkvot följer en nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå. Enligt artikeln ska kommissionen tillämpa en metod som är replikerbar, förutsägbar och transparent och som grundar sig på följande villkor: (a) den offentliga skuldkvoten minskar eller ligger kvar på en sund nivå, enligt de

deterministiska scenarierna i kommissionens ramverk för medelfristiga prognoser för den offentliga skuldsättningen, (b) risken för att den offentliga skuldkvoten inte kommer att minska under fem år efter anpassningsperioden i den nationella medelfristiga planen är tillräckligt låg, och bedömningen av denna risk grundas på kommissionens skuldållbarhetsanalys. Kommissionen offentliggör sin bedömning samt de uppgifter som legat till grund för bedömningen för att säkerställa resultatens replikerbarhet efter att de nationella medelfristiga planerna har inlämnats till kommissionen.

KAPITEL IV Nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer, artiklarna 11–20

Enligt artikel 11.1 ska varje medlemsstat senast den 30 april under den gällande planens sista år lämna in en nationell medelfristig plan till rådet och kommissionen. En medlemsstat och kommissionen får vid behov enas om att förlänga den tidsfristen med en rimlig period. Enligt artikel 11.2 får en medlemsstat be den oberoende finanspolitiska institutionen att avge ett yttrande om den makroekonomiska prognos och de makroekonomiska antaganden som ligger till grund för nettoutgiftsbanan. Dessa yttranden ska avges senast från och med den 1 maj 2032. Yttrandet ska bifogas den plan som lämnas in till kommissionen. Om en oberoende finanspolitisk institution inte avger sitt yttrande inom rimlig tid ska detta inte hindra en medlemsstat från att lämna in sin nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

Enligt artikel 11.3 ska varje medlemsstat, innan den lämnar in sin nationella medelfristiga plan, i enlighet med sin nationella rättsliga ram, samråda med det civila samhället, arbetsmarknadens parter, regionala myndigheter och andra relevanta intressenter. Enligt artikel 11.4 får varje medlemsstat innan den lämnar in sin nationella medelfristiga plan, diskutera sitt utkast till nationell medelfristig plan med sitt nationella parlament.

Enligt artikel 11.5 ska varje medlemsstat offentliggöra sin nationella medelfristiga plan efter det att den har lämnats in till rådet och kommissionen.

Artikel 12 innehåller bestämmelser om teknisk dialog. Varje medlemsstat ska, innan den lämnar in sin plan, föra en teknisk dialog med kommissionen i syfte att säkerställa att planen överensstämmer med förordningen.

I artikel 13 finns bestämmelser om kraven avseende de medelfristiga planerna. I planen ska presenteras nettoutgiftsbanan samt de underliggande makroekonomiska antaganden och planerade finans- och strukturpolitiska åtgärder som ligger till grund för nettoutgiftsbanan för att man ska kunna visa att planen har uppgjorts i enlighet med de krav i form av referensvärden för underskott och skuld som anges i artikel 16.2 och 16.3. Planen ska också inkludera kommissionens referensbana eller den tekniska information som getts med stöd av artikel 9.3. Om nettoutgiftsbanan i den nationella medelfristiga planen ligger högre än kommissionens referensbana ska medlemsstaten lägga fram starka och ekonomiska argument styrda av data för att motivera skillnaden. I planen ska dessutom redogöras för hur medlemsstaten kommer att säkerställa det faktiska genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de främsta utmaningar som fastställts inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna, och hur medlemsstaten kommer att ta itu med gemensamma prioriteringar för unionen som gäller en rättvis grön och digital omställning, social och ekonomisk resiliens, energitrygghet och vid behov, uppbyggnaden av försvarsförmågor. I planen ska också beskrivas medlemsstaternas åtgärder för att följa de landsspecifika rekommendationer som riktats till den och som är relevanta för förfarandet vid makroekonomiska obalanser samt åtgärder för att i tillämpliga fall följa kommissionens varningar eller rådets rekommendationer.

Om en medlemsstat har ansökt om en förlängning av anpassningsperioden i enlighet med artikel 14 ska det i den medelfristiga planen enligt artikel 13 redogöras för hur den berörda medlemsstaten kommer att säkerställa det faktiska genomförandet av de relevanta reformerna och investeringarna som ligger till grund för en förlängning av medlemsstatens anpassningsperiod med upp till tre år. Den medelfristiga planen ska också inkludera effekterna av de reformer och investeringar som redan genomförts av den berörda medlemsstaten, med särskild uppmärksamhet på effekterna på finanspolitisk hållbarhet genom framtida offentliga inkomster, utgifter och potentiell tillväxt, baserat på starka och ekonomiska underlag styrda av data.

Enligt artikel 13 ska planen dessutom innehålla följande information: (i) de huvudsakliga makroekonomiska antagandena, (ii) implicita skuldförpliktelser och ansvarsförbindelser, (iii) de förväntade effekterna av de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden, (iv) den prognosticerade nivån på nationellt finansierade offentliga investeringar under den period som omfattas av den nationella medelfristiga planen, (v) behoven av offentliga investeringar, inbegripet sådana som rör unionens gemensamma prioriteringar, (vi) samrådet med de nationella parlamenten och det samråd som avses i artikel 11, (vii) förenligheten och, i förekommande fall, komplementariteten med de sammanhållningspolitiska fonderna samt med den berörda medlemsstatens återhämtnings- och resiliensplan så länge faciliteten för återhämtning och resiliens enligt förordning (EU) 2021/241 tillämpas.

I artikel 14 föreskrivs det om kriterierna för en förlängning av anpassningsperioden. Enligt artikel 14.1 kan en medlemsstat ansöka om en förlängning av anpassningsperioden med upp till tre år. I praktiken översänder kommissionen endast en referensbana för anpassningsperioder på fyra och sju år, vilket innebär att anpassningsperioden de facto förlängs med tre år. En förutsättning för att anpassningsperioden ska kunna förlängas är enligt artikel 14.2 att medlemsstaten åtar sig att genomföra reformer och investeringar i enlighet med de uppställda målen. Omfattningen av reformerna och investeringarna ska stå i proportion till de utmaningar som medlemsstatens offentliga skuld och medelfristiga tillväxt är förknippade med. Reformerna och investeringarna ska i en sammantagen bedömning baserat på trovärdiga och försiktiga antaganden och på ett hållbart sätt främja tillväxten och resilienspotentialen, stödja de offentliga finansernas hållbarhet då de offentliga finanserna stärks strukturellt på medellång sikt, t.ex. genom längre offentliga utgifter i förhållande till bruttonationalprodukten eller högre offentliga inkomster i förhållande till bruttonationalprodukten, ta hänsyn till relevanta landsspecifika rekommendationer och de gemensamma EU-prioriteringarna samt se till att nivån på de nationellt finansierade samlade offentliga investeringarna under den period som omfattas av planen är högre än den medelfristiga nivån före planen. Varje enskilt reform- och investeringsåtagande ska beskrivas tillräckligt detaljerat, vara koncentrerat till början av perioden samt vara tidsbundet och verifierbart och ska uppfylla de kriterier som anges i artikel 14.3 underpunkterna a–d.

Enligt artikel 14.4 ska de reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden vara förenliga med åtagandena i den berörda medlemsstatens godkända återhämtnings- och resiliensplan så länge faciliteten för återhämtning och resiliens och det partnerskapsavtal som överenskommit med den berörda medlemsstaten i enlighet med den fleråriga budgetramen tillämpas.

Artikel 15 innehåller bestämmelser om medlemsstaternas möjlighet att lämna in en reviderad nationell medelfristig plan. Medlemsstaten kan ansöka om möjlighet att lämna in en reviderad plan till kommissionen före anpassningsperiodens utgång om det på grund av objektiva omständigheter inte är möjligt att genomföra den ursprungliga planen inom den perioden eller

om en nytillsatt regering begär att en ny plan ska göras. För utarbetandet av den nya planen översänder kommissionen en ny referensbana eller, på begäran av den medlemsstaten, ny teknisk information. I den nya referensbanan ska den finanspolitiska anpassningen inte koncentreras till slutet av anpassningsperioden och referensbanan ska i regel inte leda till att den finanspolitiska anpassningen försvagas. I fråga om den reviderade planen tillämpas vad som föreskrivs i artiklarna 12–14 och 16–20.

Enligt artikel 16 i förordningen ska kommissionen i regel bedöma de medelfristiga planerna inom sex veckor från det att de lämnats in. Kommissionen bedömer för varje medlemsstat huruvida nettoutgiftsbanan överensstämmer med kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 procent av bruttonationalprodukten och att den minskar och håller det offentliga underskottet under 3 procent av bruttonationalprodukten på medellång sikt. Kommissionen ska i fråga om de medlemsstater som har fått en referensbana granska huruvida deras nettoutgiftsbanor uppfyller kraven i artiklarna 6, 7 och 8. Dessutom granskar kommissionen huruvida planerna uppfyller kraven i artikel 13 och huruvida den helhet av reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden är förenlig med artikel 14.

Artikel 17 innehåller bestämmelser om rådets godkännande av de medelfristiga planerna. Rådet godkänner på rådets rekommendation medlemsstatens nettoutgiftsbana och vid behov de reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden. Denna rådsrekommendation ska som regel antas inom sex veckor från det att kommissionens rekommendation antagits. Om den medelfristiga planen även utgör den plan för korrigerande åtgärder som krävs för att korrigera makroekonomiska obalanser i enlighet med artikel 31 ska rådet i sin rekommendation även godkänna de reformer och investeringar som krävs för att korrigera dessa obalanser.

I artikel 18 föreskrivs det om rådets möjlighet att på kommissionens rekommendation, rekommendera den berörda medlemsstaten att lämna in en reviderad plan, om planen inte uppfyller kraven i artikel 16.2, 16.3 och 16.5.

Enligt artikel 19 rekommenderar rådet, på kommissionens rekommendation, medlemsstaterna att den referensbana som kommissionen utfärdar i regel ska utgöra medlemsstatens nettoutgiftsbana om medlemsstaten a) underlåter att lämna in en reviderad plan inom en månad från den rådsrekommendation som avses i artikel 18, b) om rådet anser att den reviderade planen inte uppfyller de viktigaste kraven i artikel 16.2, 16.3 och 16.5 eller c) om medlemsstaten underlåter att lämna in en ny plan efter att den föregående planperioden har löpt ut.

Enligt artikel 20 gäller att om en medlemsstat underlåter att på ett tillfredsställande sätt fullgöra de reformer och investeringsåtaganden som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden, får rådet, på kommissionens rekommendation, rekommendera en kortare anpassningsperiod, såvida det inte finns objektiva omständigheter som hindrar genomförandet inom den ursprungliga tidsfristen.

KAPITEL V: Nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer, artiklarna 21–26

I artikel 21 finns bestämmelser om en årlig lägesrapport. Varje medlemsstat ska senast vid utgången av april varje år lämna in en årlig lägesrapport till kommissionen och offentliggöra den. Rapporten ska särskilt innehålla information om framstegen i genomförandet av den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan, genomförandet av mer allmänna reformer och investeringar

i samband med den europeiska planeringsterminen och, i förekommande fall, genomförandet av reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden.

Enligt artikel 22 ska kommissionen övervaka genomförandet av de medelfristiga planerna, i synnerhet den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan samt de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden. Kommissionen följer upp nettoutgifternas ackumulerade avvikelser från nettoutgiftsbanan med hjälp av ett kontrollkonto. Närmare bestämmelser om kontrollkontot finns i artikel 22.2–22.7.

Artikel 23 i förordningen innehåller bestämmelser om de oberoende finanspolitiska institutionernas roll. Enligt artikeln får medlemsstaterna begära att de oberoende finanspolitiska institutioner som avses i artikel 8a i direktiv 2011/85/EU ska tillhandahålla en bedömning av hur väl de budgetutfallsdata som rapporteras i den årliga lägesrapporten överensstämmer med den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan. Medlemsstaterna får också begära att institutionerna ska analysera de faktorer som ligger bakom en avvikelse från nettoutgiftsbanan.

I artikel 24 föreskrivs det om den europeiska finanspolitiska nämnden som ska ge råd om kommissionens och rådets utövande av uppgifter inom den multilaterala budgetövervakning som avses i artiklarna 121, 126 och 136 i EUF-fördraget. I artikeln föreskrivs det om den finanspolitiska nämndens uppgifter, sammansättning, utnämning av medlemmar, arbetsordning och rapportering.

Artikel 25 innehåller bestämmelser om möjligheten att avvika från nettoutgiftsbanan med stöd av en allmän undantagsklausul. Rådet får som regel inom fyra veckor, på kommissionens rekommendation som grundas på dess analys, anta en

rekommendation som gör det möjligt för medlemsstaterna att avvika från sina nettoutgiftsbanor i händelse av en allvarlig konjunkturnedgång i euroområdet eller unionen som helhet, förutsatt att detta inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt. Rådet ska fastställa en tidsfrist på ett år för en sådan avvikelse. Rådet får, på kommissionens rekommendation, förlänga perioden under förutsättning att det fortfarande råder en allvarlig konjunkturnedgång i euroområdet eller unionen som helhet. Perioden kan förlängas upprepade gånger, dock högst för ett år i taget.

I artikel 26 föreskrivs det om möjligheten att avvika från nettoutgiftsbanan med stöd av nationella undantagsklausuler. Rådet får, på begäran av en medlemsstat och på kommissionens rekommendation som grundas på dess analys, anta en rekommendation som gör det möjligt för en medlemsstat att avvika från sin nettoutgiftsbana om exceptionella omständigheter utanför medlemsstatens kontroll har en betydande inverkan på den berörda medlemsstatens offentliga finanser. En förutsättning är att avvikelsen inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt. Rådet ska fastställa en tidsfrist för avvikelsen. Om situationen fortsätter får rådet på begäran av en medlemsstat och på kommissionens rekommendation förlänga den period då medlemsstaten kan avvika från nettoutgiftsbanan. Perioden kan förlängas upprepade gånger, dock högst för ett år i taget.

KAPITEL VI: Transparens och ansvarsutkrävande, artiklarna 27–30

Artikel 27 innehåller bestämmelser om Europaparlamentets roll och involverande i den europeiska planeringsterminen.

Artikel 28 innehåller bestämmelser om den ekonomiska dialogen mellan unionens institutioner, särskilt mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

I artikel 29 föreskrivs det om principen följ eller förklara som gäller rådet (den s.k. *comply or explain*-regeln). Enligt bestämmelsen förväntas rådet som regel följa kommissionens rekommendationer och förslag eller i annat fall offentligt förklara sin ståndpunkt.

Artikel 30 innehåller bestämmelser om dialogen med medlemsstaterna. Europaparlamentets behöriga utskott får ge en medlemsstat som är föremål för rådets rekommendation enligt artikel 121.4 i EUF-fördraget möjlighet att delta i en diskussion.

KAPITEL VII: Samverkan med förordning (EU) nr 1176/2011, artikel 31

Artikel 31 innehåller bestämmelser om förhållandet mellan förordningen och förfarandet vid makroekonomiska obalanser. Om en medlemsstat inte genomför sina reform- och investeringsåtaganden som ingår i den medelfristiga planen och som är relevanta för makroekonomiska obalanser, och om kommissionen anser att det föreligger en alltför stor obalans i den aktuella medlemsstaten, tillämpas det förfarande som föreskrivs i förordningen om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EU) nr 1176/2011, nedan *MIP-förordningen*. En medlemsstat för vilken ett förfarande vid alltför stora obalanser har inletts ska lämna in en reviderad plan som ska följa den rekommendation som avses i MIP-förordningen. Rådet ska i enlighet med MIP-förordningen bedöma den reviderade planen på grundval av kommissionens bedömning inom två månader från att den lämnades in. Genomförandet av den reviderade planen ska övervakas och utvärderas enligt förordningen om den förebyggande delen och MIP-förordningen.

KAPITEL VIII: Samverkan med förordning (EU) nr 472/2013, artikel 32

Artikel 32 innehåller bestämmelser om förordningens förhållande till förordning (EU) nr 472/2013 av den 21 maj 2013 om förstärkning av den ekonomiska övervakningen och övervakningen av de offentliga finanserna i medlemsstater i euroområdet som har, eller hotas av, allvarliga problem i fråga om sin finansiella stabilitet. Om ett makroekonomiskt anpassningsprogram tillämpas på en medlemsstat behöver den inte lämna in någon medelfristig plan och inte heller någon årlig lägesrapport. Om en medlemsstat har en aktiv nationell medelfristig plan och den medlemsstaten blir föremål för ett makroekonomiskt anpassningsprogram, ska den nationella medelfristiga planen i fråga beaktas vid utformningen av det makroekonomiska anpassningsprogrammet.

KAPITEL IX: Gemensamma bestämmelser, artiklarna 33–38

Enligt artikel 33 ska kommissionen säkerställa en fortlöpande dialog med medlemsstaterna. Enligt artikeln får kommissionen framför allt utföra uppdrag i syfte att bedöma den socioekonomiska situationen i den berörda medlemsstaten och fastställa eventuella risker och svårigheter när det gäller att efterleva förordningens bestämmelser. Kommissionen får inhämta synpunkter från relevanta intressenter som är baserade i den berörda medlemsstaten.

Enligt artikel 34 får kommissionen utföra kontrolluppdrag i medlemsstater som är föremål för rekommendationer utfärdade enligt artikel 121.4 i EUF-fördraget. Företrädare för Europeiska centralbanken får delta i dessa övervakningsbesök om den berörda medlemsstaten är en medlemsstat som har euron som valuta eller en medlemsstat som deltar i den växelkursmekanism i tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen (ERM II).

Enligt artikel 35 ska kommissionen senast den 31 december 2030 och därefter med fem års mellanrum offentliggöra en rapport om tillämpningen av denna förordning som i lämpliga fall ska åtföljas av ett förslag till ändring av denna förordning.

Artiklarna 36–38 innehåller övergångs- och ikraftträdandebestämmelser samt en bestämmelse om upphävandet av stabilitets- och tillväxtpaktens tidigare förebyggande del.

Ändring av förordningen om den korrigerande delen

Artikel 1 i förordningen om ändring av den korrigerande delen innehåller de ändringar som gjorts i förordningen. Med ändringsförordningen ersätts artiklarna 1–4 i förordningen, ändras artikel 5, ersätts artikel 6.1, ersätts artikel 8, ersätts artikel 9.1, ersätts artikel 10, ändras artikel 10a, ersätts artiklarna 12 och 14–16, utgår artikel 17, ersätts artikel 17a samt införs artikel 17b. Enligt artikel 2 i ändringsförordningen träder ändringsförordningen i kraft samma dag som den offentliggörs.

I artikel 1 i förordningen om den korrigerande delen föreskrivs det om förordningens syfte. Förordningen fastställer ett förfarande vid alltför stora underskott, vilket syftar till att förhindra alltför stora underskott i medlemsstaterna och främja ett korrigerande av underskotten. Budgetdisciplinen ska bedömas på grundval av de referensvärden för underskott och skuld som anges i protokoll nr 12 till fördragen. Ändringarna i artiklarna gäller de definitioner som används i förordningen, vilka har ändrats så att de ska vara överensstämmande med den förebyggande delen.

Artikel 2 har ersatts med en ny. I artikel 2.1 ändras begreppet undantagsvis i samband med alltför stora underskott så att ett underskott kan anses överskrida referensvärdet undantagsvis om rådet har fastställt en allvarlig konjunkturedgång inom euroområdet eller inom unionen som helhet i enlighet med artikel 25 i förordningen om den förebyggande delen (allmän undantagsklausul) eller om det beror på exceptionella omständigheter utanför medlemsstatens kontroll som har stor inverkan på den berörda medlemsstatens offentliga finanser, i enlighet med artikel 26 i förordningen om den förebyggande delen (nationell undantagsklausul). Dessutom ska överskridandet av referensvärdet anses övergående om kommissionens budgetprognoser visar att underskottet kommer att understiga referensvärdet efter det att den allvarliga konjunkturedgången eller de exceptionella omständigheterna har upphört.

Enligt artikel 2.2 gäller att när den offentliga skuldens andel av bruttonationalprodukten överskrider referensvärdet ska den anses minska i tillräcklig utsträckning och närma sig referensvärdet i tillfredsställande takt enligt artikel 126.2 b i EUF-fördraget, om medlemsstaten respekterar sin nettoutgiftsbana. Detta ersätter de tidigare definitionerna för att minska skulden. Kommissionen ska utarbeta en rapport i enlighet med artikel 126.3 i EUF-fördraget om iakttagande av skuldkriteriet om den offentliga skuldkvoten i förhållande till bruttonationalprodukten överskrider referensvärdet, de offentliga finanserna inte är nära balans eller uppvisar överskott och om de avvikelser som har registrerats i medlemsstatens kontrollkonto överskrider a) antingen 0,3 procentenheter av bruttonationalprodukten årligen eller b) 0,6 procentenheter av bruttonationalprodukten kumulativt.

Enligt artikel 2.3 i förordningen ska kommissionen när den utarbetar en rapport enligt artikel 126.3 i EUF-fördraget beakta alla relevanta faktorer som anges i den artikeln, om de i betydande utsträckning påverkar bedömningen av huruvida underskotts- och skuldkriterierna iaktas i den berörda medlemsstaten. Rapporten ska på lämpligt sätt ta upp följande: a) graden av utmaningar avseende den offentliga skulden i enlighet med den skuldållbarhetsanalys som avses i artikel 10 i förordningen om den förebyggande delen, utvecklingen av den offentliga skuldställningen

och dess finansiering och relaterade riskfaktorer, särskilt löptidsstruktur, skuldens valutadenominering och ansvarsförbindelser, inbegripet implicita skulder relaterade till åldrandet och privata skulder, b) utvecklingen av den offentliga sektorns finanser på medellång sikt, däribland särskilt storleken på den faktiska avvikelsen från den nettoutgiftsbana som fastställts av rådet, uttryckt årligen och kumulativt enligt vad som uppmätts av kontrollkontot, c) det ekonomiska lägets utveckling på medellång sikt, i synnerhet inflationsutvecklingen och konjunkturutvecklingen jämfört med de antaganden som ligger till grund för nettoutgiftsbanan, d) genomförandet av reformer och investeringar, särskilt i anslutning till förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser och unionens gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategier, inklusive åtgärder som får stöd av faciliteten för återhämtning och resiliens och som förbättrar de offentliga finansernas övergripande kvalitet, särskilt de nationella budgetramverkens ändamålsenlighet,

samt e) ökningen av investeringar i försvaret, också med beaktande av bokföringstidpunkten för militära utgifter. Därtill ska kommissionen vederbörligen och uttryckligen beakta även andra faktorer som enligt den berörda medlemsstaten har betydelse för en samlad bedömning av om underskotts- och skuldkriterierna uppfylls och som medlemsstaten har förelagt rådet och kommissionen. I detta sammanhang ska särskild hänsyn tas till ekonomiska bidrag för att främja internationell solidaritet och för att nå unionens gemensamma prioriteringar.

Enligt artikel 2.4 ska rådet och kommissionen göra en balanserad övergripande bedömning av alla faktorer av betydelse, särskilt av om de som försvårande eller förmildrande faktorer påverkar bedömningen av om underskotts- och/eller skuldkriterierna efterlevs. I punkten har infogats ett omnämmande av att när en medlemsstat står inför avsevärda utmaningar avseende den offentliga skulden enligt artikel 2.3 a ska detta betraktas som en viktig försvårande faktor. Gynnsam konjunkturutveckling, budgetutveckling och finansiell utveckling ska inte betraktas som förmildrande faktorer, medan ogynnsam utveckling kan betraktas som förmildrande faktorer.

Artikel 2.5 har ändrats så att kommissionen och rådet i sin bedömning får besluta om att inte konstatera att ett alltför stort underskott föreligger när den allmänna eller nationella undantagsklausulen gäller. Artikel 2.6, där det föreskrivs om beaktandet av relevanta faktorer, kvarstår oförändrad.

Artikel 2a om den ekonomiska dialogen mellan unionens institutioner kvarstår oförändrad.

Artikel 3, där det föreskrivs om påskyndande av förfarandet vid alltför stora överskott, har ersatts av en ny artikel 3. Artikel 3.1 och 3.2 om Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande och kommissionens beslutsförslag om att ett alltför stort underskott föreligger kvarstår som tidigare. I artikel 3.3 har det lagts till en bestämmelse om att rådets beslut i enlighet med artikel 126.6 i EUF-fördraget om att ett alltför stort underskott föreligger och dess rekommendationer till medlemsstaterna för att korrigera ett alltför stort överskott enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget ska offentliggöras.

Artikel 3.4 har ändrats så att rådet i sin rekommendation enligt artikel 127.7 i EUF-fördraget ska begära att medlemsstaten genomför en korrigerande bana för nettoutgifterna, som säkerställer att underskottet i den offentliga sektorns finanser ligger kvar eller minskar och hålls under referensvärdet inom den tidsfrist som anges i rekommendationen. Om förfarandet vid alltför stora underskott har inletts på grundval av skuldkriteriet ska den korrigerade nettoutgiftsbanan, för de år då underskottet i de offentliga finanserna väntas överskrida referensvärdet, vara förenlig med ett riktmärke som motsvarar en årlig minsta strukturell

anpassning på minst 0,5 procent av bruttonationalprodukten. Detta gäller dock den övergångsperiod då faciliteten för återhämtning och resiliens är tillgänglig under 2025–2027, då man i minimianpassningskraven för den första medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen kan beakta ränteutgifter (skäl 23). Om förfarandet vid alltför stora underskott har inletts på grundval av skuldkriteriet ska den korrigerande nettoutgiftsbanan vara minst lika krävande som den nettoutgiftsbana som antagits av rådet i enlighet med artikel 17 i förordningen om den förebyggande delen, och i regel korrigera kontrollkontots ackumulerade avvikelser vid den tidsfrist som fastställts av rådet. Dessa krav ersätter de tidigare, enligt vilka rådet i sin rekommendation har uppmanat medlemsstaten att uppnå årliga budgetmål som leder till en förbättring av medlemsstatens strukturella saldo, med åtminstone 0,5 procent av bruttonationalprodukten som riktmärke.

Enligt förordningens nya artikel 3.5 (tidigare artikel 3.4 a) ska den berörda medlemsstaten inom den angivna tidsfristen rapportera till rådet och kommissionen om de åtgärder som vidtagits med anledning av rådets rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget. Förordningen har kompletterats med att medlemsstaten kan uppmana den relevanta oberoende finanspolitiska institutionen att utarbeta en icke-bindande, separat rapport om de vidtagna och planerade åtgärdernas tillräcklighet med avseende på målen.

Enligt artikel 3.6 (tidigare artikel 3.5) får rådet på kommissionens rekommendation besluta att anta en reviderad rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget om a) effektiva åtgärder har vidtagits till följd av en sådan rekommendation och villkoren som avses i artikel 26 i förordningen om den förebyggande delen tillämpas (nationell undantagsklausul), eller b) villkoren som avses i artikel 25 i förordningen om den förebyggande delen tillämpas (allmän undantagsklausul). I den reviderade rekommendationen får tidsfristen för korrigerande av det alltför stora underskottet t.ex. som regel förlängas med ett år.

I artikel 4 i förordningen föreskrivs det om medlemsstatens effektiva åtgärder. I artikel 4 har i anslutning till medlemsstatens rapport som avses i artikel 3.5 införts ett omnämnande av att offentliggjorda beslut av den berörda medlemsstatens regering ska vara tillräckligt detaljerade.

Enligt förordningens ändrade artikel 5 ska rådets beslut att förelägga den berörda deltagande medlemsstaten att vidta åtgärder för att minska underskottet enligt artikel 126.9 i EUF-fördraget fattas inom två månader efter rådets beslut enligt artikel 126.8 i EUF-fördraget i vilket det fastställs att inga effektiva åtgärder har vidtagits. Artikel har ändrats så att rådets krav inkluderar genomförandet av den korrigerande nettoutgiftsbanan. Dessutom har artikel 5 ändrats för att motsvara de nya bestämmelserna om exceptionella omständigheter, enligt vilka rådet på kommissionens rekommendation får anta ett reviderat beslut i enlighet med artikel 126.9 i EUF-fördraget om effektiva åtgärder har vidtagits och en allmän eller nationell undantagsklausul gäller. I det reviderade beslutet kan den tidsfristen som getts för korrigerande av det alltför stora underskottet förlängas.

Artikel 6, där det föreskrivs om effektiva åtgärder med anledning av ett beslut enligt artikel 126.9 i EUF-fördraget, kvarstår så gott som oförändrad. I artikeln har införts ett omnämnande av att rådet fattar sitt beslut baserat på den berörda medlemsstatens tillräckligt detaljerade rapport och beslut.

Artikel 7, som gäller tidsfrister för sanktioner mot de stater som har euron som valuta, kvarstår oförändrad.

Artikel 8.1 och 8.2, som gäller tidsfrister, kvarstår oförändrade, men artikel 8.3 ändras så att ett rådsbeslut om att upphäva ett beslut om alltför stort underskott i enlighet med artikel 126.12 i

EUF-fördraget bara ska fattas om underskottet har förts under referensvärdet och enligt kommissionens prognos förväntas ligga kvar på denna nivå under det innevarande och det nästföljande året, och om förfarandet vid alltför stora underskott inleddes på basis av skuldskriteriet och den berörda medlemsstaten har respekterat den korrigerande nettoutgiftsbana som fastställts av rådet i enlighet med artikel 3.4 eller artikel 5.1 i den här förordningen.

Innehållet i artiklarna 9 och 10 förblir oförändrat, men vissa små korrigeringar har gjorts i formuleringarna. I artikel 9 och 10 föreskrivs det om när förfarande vid alltför stora underskott ska förklaras vilande och om övervakning.

I den ändrade artikel 10a föreskrivs det om kommissionens övervakningsbesök i en medlemsstat med alltför stort underskott. Kommissionen säkerställer en kontinuerlig dialog med medlemsstaternas myndigheter i enlighet med målen i denna förordning. Kommissionen ska i detta syfte framför allt utföra uppdrag i syfte att bedöma den aktuella ekonomiska situationen i medlemsstaten och fastställa eventuella risker och svårigheter när det gäller att uppfylla målen i förordningen och möjliggöra ett utbyte med andra relevanta intressenter, bl.a. de nationella oberoende finanspolitiska institutionerna. Diskussionen med andra relevanta som berörs, inklusive de oberoende finanspolitiska institutionerna, är ett tillägg till artikel 10a.1.

Artikel 10a.2 har kompletterats med en bestämmelse om att ett utökat kontrolluppdrag kan göras, i syfte att följa upp situationen på plats, för medlemsstater som är föremål för rekommendationer och förelägganden som utfärdats efter ett beslut enligt artikel 126.8 i EUF-fördraget och beslut enligt artikel 126.11 i EUF-fördraget. Den berörda medlemsstaten ska tillhandahålla all information som är nödvändig för att förbereda och genomföra uppdraget. Artikel 10a.3, 10a.4 och 10a.5 kvarstår oförändrade.

Artikel 11 om sanktioner kvarstår oförändrad.

Artikel 12 om sanktioner har ändrats så att ett bötesbelopp som utdömts enligt artikel 126.11 i EUF-fördraget får uppgå till högst 0,05 procent av den senaste uppskattningen av föregående års bruttonationalprodukt för en sexmånadersperiod. Böterna betalas var sjätte månad fram till dess att rådet bedömer att den berörda medlemsstaten har vidtagit effektiva åtgärder som svar på ett föreläggande som utfärdats med stöd av artikel 126.9 i EUF-fördraget. Rådet ska varje halvår bedöma om den berörda medlemsstaten har vidtagit effektiva åtgärder och i enlighet med artikel 126.11 i EUF-fördraget besluta att skärpa sanktionerna, om den berörda deltagande medlemsstaten inte har följt rådets föreläggande. Tidigare var bötesbeloppet fastställt till 0,2 procent av bruttonationalprodukten och en rörlig del, som var knuten till differensen mellan underskottet i de offentliga finanserna och referensbanan, och det maximala enskilda bötesbeloppet var 0,5 procent av bruttonationalprodukten. Det maximala bötesbeloppet är mindre än tidigare eftersom bötesbeloppet tidigare ansågs vara för högt, varför böter i praktiken inte tillämpades, vilket i sin tur försämrade reglernas trovärdighet.

Innehållet i de ersatta artiklarna 14 och 15 om sanktioner förblir oförändrat, men vissa små korrigeringar har gjorts i formuleringarna.

Artikel 16 ersätts så att böterna ska konstateras utgöra allmänna inkomster för unionens budget. Artikel 17, som gäller specialarrangemang för Förenade Kungariket, utgår.

Enligt artikel 17a som gäller kommissionens rapport ska kommissionen senast den 31 december 2030 och därefter vart femte år offentliggöra en rapport om tillämpningen av denna förordning.

Enligt artikel 17b ska rådet den dag som förordningen träder i kraft på rekommendation av kommissionen anta en reviderad rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget eller ett reviderat föreläggande enligt artikel 126.9 i EUF-fördraget till medlemsstater som är föremål för en rekommendation enligt artikel 126.7 eller ett föreläggande enligt artikel 126.9, och som har vidtagit effektiva åtgärder. Den reviderade rekommendationen eller det reviderade föreläggandet ligger tillsammans med artikel 17 i förordningen om den förebyggande delen till grund för fastställandet av nettoutgiftsbanan.

Ändring av budgetramdirektivet

Artikel 1 i ändringsdirektivet innehåller de ändringar som gjorts i direktivet. Genom ändringsdirektivet ändras definitionerna i artikel 2, ersätts artikel 3, ändras artikel 4, ersätts artikel 5, ändras artikel 6, ersätts artikel 7, utgår artikel 8, införs artikel 8a, ändras artikel 9 samt ersätts artiklarna 10–12, 14 och 16. Enligt artikel 2 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna senast före utgången av 2025 sätta ändringarna i kraft. Enligt artikel 2 i ändringsdirektivet träder ändringsdirektivet i kraft samma dag som det offentliggörs.

I definitionsbestämmelsen i artikel 2.2 i direktivet har lagts till ett nytt led h som gäller de oberoende finanspolitiska institutionerna. Bestämmelser om de oberoende finanspolitiska institutionerna finns i den nya artikeln 8a i direktivet. De övriga ändringarna i artikel 2 är tekniska till sin natur.

Direktivets artikel 3 om räkenskaper och statistik har ersatts så att den innehåller en förteckning över medlemsstaternas redovisnings- och statistikföringsansvar. Medlemsstaterna ska senast 2030 ha integrerade, heltäckande och nationellt enhetliga periodiserade redovisningssystem. Medlemsstaterna ska för statlig förvaltning, delstatlig förvaltning, kommunal förvaltning och sociala trygghetsfonder särskilt offentliggöra uppgifter om skuldsättning en gång i kvartalet. Tidigare var kravet att en del av statistiken skulle offentliggöras månatligen.

Artikel 4.1, 4.5 och 4.6 som gäller ekonomiska prognoser har ändrats och artikel 4.4 som gäller en känslighetsanalys har utgått. Artikel 4.1 och 4.6 har preciserats så att den finanspolitiska planeringen avser såväl den årliga som den fleråriga finanspolitiska planeringen. Dessutom har artikel 4.1 preciserats så att eventuella signifikanta skillnader mellan de makroekonomiska prognoser och budgetprognoser som ligger till grund för planeringen av finanspolitiken och kommissionens prognoser ska förklaras i stället för beskrivas. I artikel 4.5 har kravet på att prognosmetoder och prognosantaganden ska offentliggöras utgått. Motsvarande skyldighet i fråga om budgetplanen för påföljande år ingår dock fortsättningsvis i artikel 6.3 f och g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 473/2013 om gemensamma bestämmelser för övervakning och bedömning av utkast till budgetplaner och säkerställande av korrigering av alltför stora underskott i medlemsstater i euroområdet (nedan *förordningen om övervakning av utkast till budgetplaner*). Enligt artikel 4.6 ska makroekonomiska prognoser och budgetprognoser för årlig och flerårig finanspolitisk planering genomgå en regelbunden, objektiv och fullständig utvärdering i efterhand.

Direktivets artikel 5–7 gäller nationella numeriska finanspolitiska regler. Enligt direktivets ersatta artikel 5 ska medlemsstaterna fastställa specifika numeriska finanspolitiska regler, som ska främja iakttagandet av referensvärdena för underskott och skuld och efterlevnaden av reglerna samt bestämmelserna i förordningen om den förebyggande delen, vilket ersätter den tidigare hänvisningen till det medelfristiga målet i den tidigare förebyggande delen.

Enligt direktivets ändrade artikel 6 ska de landsspecifika numeriska finanspolitiska reglerna inkludera följande delfaktorer: a) måldefinition och tillämpningsområde för reglerna och b)

effektiv och punktlig övervakning av hur reglerna iakttas. Enligt ändringen i artikel 6.1 b gäller att för övervakningen av de nationella finanspolitiska reglerna ansvarar oberoende finanspolitiska institutioner som inrättats i enlighet med artikel 8a eller andra organ som är funktionellt oberoende av medlemsstaternas budgetmyndigheter.

Enligt direktivets ersatta artikel 7 ska medlemsstaternas årliga budgetlagstiftning återspegla deras landsspecifika gällande numeriska finanspolitiska regler. Enligt den tidigare formuleringen i artikeln skulle medlemsstaternas årliga budgetlagstiftning beakta deras landsspecifika gällande numeriska finanspolitiska regler. Den ersatta artikel 7 betonar tydligare än tidigare att de nationella finanspolitiska reglerna ska iakttas.

Artikel 8a som införts i direktivet gäller de oberoende finanspolitiska institutionernas ställning och uppgifter. Enligt artikel 8a.1 och 8a.2 ska medlemsstaten inrätta en eller flera oberoende finanspolitiska institutioner genom nationella lagar och andra författningar. Enligt artikel 8a.3 ska de oberoende finanspolitiska institutionerna bestå av medlemmar som nominerats och utsetts på grundval av sin erfarenhet och kompetens inom offentliga finanser, makroekonomi eller budgetförvaltning enligt transparenta förfaranden. Enligt artikel 8a.4 ska de oberoende finanspolitiska institutionerna a) inte ta emot instruktioner från den berörda medlemsstatens budgetmyndigheter eller från andra offentliga eller privata organ, b) ha kapacitet att utan onödigt dröjsmål kommunicera sina bedömningar och synpunkter offentligt, c) ha tillräckliga och stabila medel för att kunna fullgöra sina uppgifter på ett effektivt sätt, inbegripet utföra alla typer av analyser som ingår i dessa uppgifter, d) utan onödigt dröjsmål få tillräcklig tillgång till den information som de behöver för att fullgöra sina uppgifter och e) regelbundet vara föremål för externa utvärderingar som utförs av oberoende utvärderare.

I artikel 8a.5 föreskrivs det om de oberoende finanspolitiska institutionernas uppgifter. Enligt den punkten ska medlemsstaterna, med beaktande av de krav som förordning (EU) nr 473/2013 ställer på de medlemsstater som har euron som valuta, säkerställa att en av de oberoende finanspolitiska institutionerna utför följande uppgifter: (a) Utarbeta, bedöma eller godkänna årliga och fleråriga makroekonomiska prognoser. (b) Övervaka efterlevnaden av landsspecifika numeriska finanspolitiska regler om inte detta görs av andra organ i enlighet med artikel 6. (c) Utföra uppgifter i enlighet med artiklarna 11, 15.3 och 23 i förordningen om den förebyggande delen och artikel 3.5 i förordningen om den korrigerande delen. (d) Bedöma om det nationella budgetramverket är konsekvent, sammanhängande och effektivt. (e) Delta i regelbundna utfrågningar och debatter i det nationella parlamentet efter inbjudan. Enligt artikel 8a.6 ska de oberoende finanspolitiska institutionerna utfärda bedömningar inom ramen för sina ovannämnda uppgifter. Medlemsstaterna ska iaktta bedömningarna, eller, inom två månader, offentligt förklara varför de inte följer dem.

I direktivets ändrade artikel 9 finns bestämmelser om ett budgetramverk på medellång sikt. Enligt artikel 9.1 ska medlemsstaterna inrätta ett trovärdigt och effektivt budgetramverk på medellång sikt, som tryggar införande av en finanspolitisk planeringshorisont på minst tre år för att se till att den nationella finanspolitiska planeringen har ett flerårigt perspektiv. Punkt 1 motsvarar i sak den tidigare. Artikel 9.2 a har preciserats att så de nationella finanspolitiska reglerna ska överensstämma med förordningen om den förebyggande delen. Ändringarna i artikel 9.2 c och d utvidgar dessutom de aspekter som ska granskas inom det nationella budgetramverket till att gälla bl.a. de makroekonomiska risker som är en följd av klimatförändringarna.

Enligt direktivets ersatta artikel 10 ska den årliga budgetlagstiftningen överensstämma med de nationella budgetmålen på medellång sikt, och eventuella avvikelser i budgeteringen från de

nationella budgetmålen på medellång sikt som avses i artikel 2 andra stycket ska vederbörligen förklaras.

Enligt ändringen i den ersatta artikel 11 i direktivet hindrar direktivet inte en ny regering i en medlemsstat från att ändra den medelfristiga budgetplanen för att ta hänsyn till dess nya politiska prioriteringar. Den nya regeringen ska ange skillnaderna mellan den gamla och den nya medelfristiga budgetplanen. Artikelns motsvarar i sak den ursprungliga artikel 11.

Enligt direktivets ersatta artikel 12 ska medlemsstaterna säkerställa att åtgärder som vidtagits för iakttagande av kapitlen II, III och IV är konsekventa för och täcker alla offentliga delsektorer. Enligt artikelns ska medlemsstaterna för detta ändamål särskilt ha konsekventa redovisningsregler och redovisningsförfaranden för offentlig förvaltning och ska säkerställa att bakomliggande insamlings- och bearbetningssystem för datauppgifter är tillförlitliga. Artikelns motsvarar i sak den ursprungliga artikel 12.

Artikel 13, som gäller samordningen av den offentliga sektorns undersektorer, kvarstår oförändrad.

Enligt direktivets ändrade artikel 14.1 ska medlemsstaterna inom ramen för de årliga och fleråriga budgetförfarandena offentliggöra information om organ och medel som inte ingår i de ordinarie budgetarna men som ingår i offentlig förvaltning, inbegripet offentliga delsektorer. Medlemsstaterna ska även offentliggöra belopp avseende dessa organs och medels samlade inverkan på offentliga saldon och skulder. Artikelns ordalydelse har preciserats tekniskt sett, och dessutom har skyldigheten att offentliggöra utsträckts till att även gälla fleråriga budgetförfaranden.

Enligt artikel 14.2 ska medlemsstaterna offentliggöra närmare uppgifter om hur skatteutgifter påverkar inkomster. Artikelns motsvarar den tidigare.

Enligt direktivets ändrade artikel 14.3 ska medlemsstaterna för alla offentliga delsektorer offentliggöra relevanta uppgifter om ansvarsförbindelser med potentiellt stor påverkan på offentliga budgetar, inklusive offentliga garantier, nödlidande lån och skulder som härrör från offentliga bolags verksamhet, inklusive deras omfattning. Medlemsstaterna ska så långt det är möjligt även offentliggöra uppgifter om katastrof- och klimatrelaterade ansvarsförbindelser. De uppgifter som offentliggörs ska i den mån det är möjligt beakta uppgifter om offentligfinansiella kostnader till följd av katastrof- och klimatrelaterade chocker. Medlemsstaterna ska offentliggöra information om den offentliga förvaltningens ägande i privata och offentliga bolag avseende belopp som är ekonomiskt signifikanta. Nytt i artikelns är rapporteringsskyldigheten som gäller katastrof- och klimatrelaterade chocker.

Artikel 15, som gäller direktivets slutbestämmelser, kvarstår oförändrad.

Enligt artikel 16 ska kommissionen vid utgången av 2025 och därefter vart femte år rapportera om det aktuella läget vad gäller redovisningen för den offentliga sektorn samt kapaciteten hos och uppgifter för de oberoende finanspolitiska institutionerna.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nuläge

EU-lagstiftningen

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den EU-rättsliga regleringen och övervakningen av den ekonomiska politiken och finanspolitiken grundar sig centralt på artiklarna 121, 126 och 136 i EUF-fördraget. Enligt artikel 121 i EUF-fördraget om samordning av den ekonomiska politiken ska medlemsstaterna betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse. Den ekonomiska politiken ska samordnas i rådet, som också på grundval av rapporter från kommissionen regelbundet ska övervaka och bedöma om den ekonomiska politiken i medlemsstaterna överensstämmer med de allmänt överenskomna riktlinjerna. Övervakningen baserar sig på information som medlemsstaterna har lämnat. Om rådet anser medlemsstatens politik inte är förenlig med riktlinjerna, eller att det finns risk för att denna politik kan äventyra den ekonomiska och monetära unionens funktion, får kommissionen varna medlemsstaten. Rådet får på rekommendation av kommissionen lämna de rekommendationer som behövs och dessa kan offentliggöras. Rådet och kommissionen rapporterar till Europaparlamentet om resultaten av den multilaterala övervakningen. Parlamentet och rådet kan anta närmare bestämmelser om övervakningen.

Artikel 126 i EUF-fördraget gäller medlemsstatens skyldighet att undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser. Kommissionen bedömer förekomsten av ett alltför stort underskott i synnerhet baserat på huruvida andelen av det planerade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde. Undantag utgör situationer där detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, samt situationer då referensvärdet för underskottet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet. Vid bedömningen av skuldkvoten tar kommissionen hänsyn till om skuldkvoten överstiger ett visst referensvärde eller om det i tillfredsställande takt närmar sig referensvärdet.

Referensvärdena för underskottet i den offentliga sektorns finanser och skuldsättningen i den offentliga sektorn har preciserats i protokoll nr 12 om förfarandet vid alltför stora underskott, vilket är fogat till grundfördragen. Referensvärdet för underskott är 3 procent och referensvärdet för skuld är 60 procent av bruttonationalprodukten till marknadspriser. Enligt protokollet ansvarar medlemsstaternas regeringar för underskotten i den offentliga ekonomin. Medlemsstaterna ska säkerställa att de nationella budgetförfarandena gör det möjligt att följa grundfördragen.

Artikel 136 i EUF-fördraget innehåller specialbestämmelser som gäller de medlemsstater som har euron som valuta. Enligt dem kan rådet i enlighet med det tillämpliga förfarandet bland dem som anges i artiklarna 121 och 126, med undantag för det förfarande som anges i artikel 126.14, besluta om åtgärder för att bl.a. stärka samordningen och övervakningen av eurostaternas budgetdisciplin.

Stabilitets- och tillväxtpakten. Stabilitets- och tillväxtpakten innehåller en förebyggande del, om vilken det med stöd av artikel 121 i EUF-fördraget föreskrivs genom Europaparlamentets och rådets förordning 2024/1263 och en korrigerande del, om vilken det med stöd av artikel 126 i EUF-fördraget föreskrivs genom rådets förordning 1467/97. Stabilitets- och tillväxtpakten har ändrats åren 2005, 2011 och 2024. Dessutom har den 2011 kompletterats med det så kallade budgetramdirektivet 2011/85/EU och förordningen om effektiv övervakning (EU) nr 1173/2011 samt med förordningen om övervakning av utkast till budgetplaner (EU) nr 473/2013, som trädde i kraft 2013 och som bara gäller medlemsstaterna i euroområdet. De ändringar i EU:s finanspolitiska regler i stabilitets- och tillväxtpakten som trädde i kraft den 30 april 2024 beskrivs ovan i avsnitt 2 i propositionen.

Förordningen om effektiv övervakning. Verkställandet av stabilitets- och tillväxtpakten effektiviserades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1173/2011 om effektiv övervakning av de offentliga finanserna i euroområdet. Förordningen har antagits med stöd av artikel 121 och 136 i EUF-fördraget och trädde i kraft i december 2011.

Förordningen om övervakning av utkast till budgetplaner. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 473/2013 om gemensamma bestämmelser för övervakning och bedömning av utkast till budgetplaner och säkerställande av korrigerande av alltför stora underskott i medlemsstater i euroområdet, nedan förordningen om förhandstillsyn över budgetplanerna, innehåller bestämmelser om tidtabellerna för när medlemsstaterna i euroområdet ska lämna in sina utkast till budgetplaner och bedömningen av utkasterna i kommissionen. Genom förordningen befästs de bestämmelser som effektiviserar uppföljningen av finanspolitiken inom euroområdet och säkerställs att de nationella budgetarna är överensstämmande med de riktlinjer för samordning av den ekonomiska politiken som utfärdats inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten samt den europeiska planeringsterminen. Förordningen innehåller bestämmelser om oberoende organ som övervakar finanspolitiken och som med stöd av denna förordning är obligatoriska för medlemsstaterna redan innan det ändrade budgetramdirektivet träder i kraft.

Kommissionen lade den 2 oktober 2025 fram förslag till ändring av såväl förordningen om effektiv övervakning som förordningen om övervakning av utkast till budgetplaner (COM 2025(591) final, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2025:0591:FIN:fi:PDF>), för att göra bägge förordningarna förenliga med de förordningar som gäller den förebyggande delen i stabilitets- och tillväxtpakten och den korrigerande delen, vilka trädde i kraft den 30 april 2024.

Fördraget om en förstärkt ekonomisk union. Utöver de revideringar som har gjorts i stabilitets- och tillväxtpakten under 2011 och 2013 ingicks 2012 ett mellanstatligt fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen, vars avdelning III (Finanspolitisk överenskommelse) ålägger medlemsstaterna i euroområdet samt Danmark och Bulgarien, som undertecknat avtalet, ytterligare skyldigheter. Avdelning III i fördraget om en förstärkt ekonomisk union har genom reformen av EU:s finanspolitiska regler införlivats som del av unionsrätten i enlighet med artikel 16 i fördraget.

Uppförandekoder. Ett centralt dokument med tanke på tolkningen av EU:s finanspolitiska regler är de så kallade uppförandekoderna (Code of Conduct, Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the format and content of Stability and Convergence Programmes), i vilka det bland annat ingår anvisningar för tolkningen och beräkandet av olika indikatorer. Uppförandekoderna uppdaterades senast 2016. Inom rådet bereds nya uppförandekoder.

Vade Mecum. Efter reformen 2011 publicerade kommissionen dokumentet *Vade Mecum on the Stability and Growth Pact*, som förklarar hur reglerna ska tolkas. Den senaste uppdatering av detta dokument publicerades 2019. Kommissionen har för närvarande ingen avsikt att utarbeta något motsvarande dokument om de regler som trädde i kraft den 30 april 2024.

Nationell lagstiftning

Den gällande nationella finanspolitiska lagstiftningen består av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012), nedan *den finanspolitiska lagen*, med vilken man sedan början av 2013 har satt i kraft fördraget med

samma namn, samt statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014), som utfärdats med stöd av den finanspolitiska lagen. Med dessa författningar har även budgetramdirektivet från 2011 genomförts nationellt. Betydelsefulla med tanke på styrningen av den nationella finanspolitiken är dessutom kraven på att ekonomiplanen ska vara i balans och skyldigheten att täcka underskott i lagstiftningen som gäller kommuner och välfärdsområden.

Den finanspolitiska lagen. I den finanspolitiska lagen föreskrivs det om sättande i kraft av de bestämmelser i ovannämnda fördrag som hör till området för lag (1 §), om uppställandet av ett medelfristigt mål för det strukturella saldot i de offentliga finanserna (MTO; medium term objective) i enlighet med fördraget och förordning (EG) nr 1466/97 (2 §), om finansministeriets prognostisering (2 a §), om den korrigeringsmekanism som fördraget förutsätter (3 §) samt om de exceptionella omständigheter som är en förutsättning för att inte tillämpa fördraget (4 §) och om åtgärder när exceptionella omständigheter inte längre råder (5 §), om bemyndigande att utfärda förordning (6 §) och om tillsyn över att lagen följs (7 §).

Enligt 2 § i lagen ska statsrådet ställa upp ett medelfristigt mål för det strukturella saldot i de offentliga finanserna i enlighet med det fördrag som nämns i 1 §. Enligt artikel 3.1 b i den finanspolitiska överenskommelsen får det strukturella underskottet vara högst 0,5 procent av bruttonationalprodukten till marknadspriser. Om en avtalsparts skuldsättning dock ligger väsentligt under det referensvärde om 60 procent som fastställts i protokoll nr 12 som fogats till EU:s grundfördrag och när risken i fråga om de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet är låg får det strukturella underskottet enligt artikel 3.1 d i den finanspolitiska överenskommelsen vara högst 1,0 procent av bruttonationalprodukten till marknadspriser. Enligt fördraget bedöms uppnåendet av målet enligt stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del ((EG) nr 1466/97, upphävd 30.4.2024).

Enligt lagens 2 a § avgör chefen för den avdelning vid finansministeriet som ansvarar för prognostiseringen efter föredragning självständigt ärenden som gäller de prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att utarbetandet av de prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som ligger till grund för budgetpropositionen är oberoende i enlighet med artikel 4.4 i förordning (EU) nr 473/2013 om övervakning av utkast till budgetplaner.

I lagens 3 § föreskrivs det om en korrigeringsmekanism i tre faser. Enligt 1 mom. ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det enligt dess bedömning finns en sådan betydande avvikelse i det strukturella saldot i de offentliga finanserna som kan äventyra uppnåendet av det medelfristiga målet. Statsrådet ska bedöma frågan i samband med övervakningen och den samlade bedömningen av de offentliga finanserna eller efter det att Europeiska unionens råd påpekat saken i sitt yttrande om Finlands stabilitetsprogram. Enligt 2 mom. gäller att om rådet lämnar Finland en rekommendation om behövliga åtgärder enligt artikel 6.2 andra stycket i förordningen om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken, ska statsrådet ge riksdagen en redogörelse i enlighet med 44 § i grundlagen. Redogörelsen ska innehålla en bedömning av hur stor avvikelsen i det strukturella saldot är i förhållande till det medelfristiga målet eller till anpassningsbanan mot detta mål samt en rapport om behövliga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att korrigera avvikelsen före utgången av det följande kalenderåret. Enligt paragrafens 3 mom. gäller att om rådet i enlighet med artikel 6.2 fjärde eller femte stycket i den förordning som nämns i 2 mom. meddelar ett beslut där det fastställs att Finland inte har vidtagit effektiva åtgärder, ska statsrådet utan ogrundat dröjsmål lämna riksdagen ett meddelande i

enlighet med 44 § i grundlagen. Meddelandet ska innehålla en bedömning av hur stor avvikelser i det strukturella saldot är i förhållande till det medelfristiga målet eller till anpassningsbanan mot detta mål samt en rapport om vilka lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som behövs för att korrigera avvikelserna före utgången av det följande kalenderåret.

Enligt 4 § behöver de åtgärder för att korrigera det strukturella saldot som anges i 3 § inte vidtas om rådet uttryckligen slagit fast att det i Finland råder exceptionella omständigheter enligt artikel 3.3 b i den finanspolitiska överenskommelsen. ”Med ’exceptionella omständigheter’ avses ovanliga händelser som ligger utanför den berörda fördragsslutande partens kontroll och som har stor inverkan på saldot i de offentliga finanserna, eller perioder av allvarlig konjunkturedgång enligt vad som anges i den reviderade stabilitets- och tillväxtpakten, under förutsättning att den berörda fördragsslutande partens tidsbegränsade avvikelse inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt. Den finanspolitiska överenskommelsens definition av exceptionella omständigheter motsvarar i stor utsträckning definitionen i den upprädda förebyggande delen.

I 5 § i lagen föreskrivs det om att om rådet uttryckligen slagit fast att exceptionella omständigheter enligt 4 § inte längre råder i Finland, ska statsrådet besluta om åtgärder som är ämnade att genomföras samma eller senast det följande kalenderåret för att det strukturella saldot i de offentliga finanserna ska förbättras med minst 0,5 procentenheter. Statens revisionsverk ska yttra sig om huruvida åtgärderna är tillräckliga.

I 6 § finns ett bemyndigande att utfärda förordning. Med stöd av paragrafen har utfärdats statsrådets förordning om sättandet i kraft av fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen samt om ikraftträdande av lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (1030/2012) samt statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014).

Enligt 7 § 1 mom. i den finanspolitiska lagen övervakar statens revisionsverk tillsyn över efterlevnaden av finanspolitiska lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Enligt 7 § 2 mom. ska statens revisionsverk informera statsrådet om vilka slutsatser det dragit utifrån tillsynen. Till den del som statsrådet inte omfattar revisionsverkets slutsatser enligt vilka lagen inte iakttagits ska statsrådet ta offentlig ställning till slutsatserna.

Kommunernas och välfärdsområdenas ekonomi. Bestämmelser om kommunernas finns i kommunallagen (410/2015), som är en sådan lag som avses i 121 § i grundlagen. Enligt 110 § 3 mom. i kommunallagen (419/2021) ska kommunens ekonomiplan vara i balans eller visa överskott. I balansen för ekonomiplanen kan beaktas överskott som beräknas uppkomma det år budgeten görs upp. Ett underskott i kommunens balansräkning ska täckas inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Också det underskott som ackumulerats det år budgeten uppgjorts eller därefter ska täckas inom den föreskrivna tiden. Kommunen ska i ekonomiplanen besluta om specificerade åtgärder genom vilka underskottet täcks under den nämnda tidsperioden.

Bestämmelser om välfärdsområdena och deras ekonomi finns i lagen om välfärdsområden (611/2021). Enligt 115 § 2 mom. i lagen om välfärdsområden ska ekonomiplanen upprättas så att den är i balans eller uppvisar ett överskott senast vid utgången av det andra året efter budgetåret. I balansen för ekonomiplanen kan beaktas överskott som beräknas uppkomma det år budgeten görs upp. Underskott som uppkommit i välfärdsområdets balansräkning ska täckas inom högst två år från ingången av året som följer efter det att bokslutet fastställdes. Inom denna

tid ska också underskott som uppkommit under eller efter det år budgeten upprättades täckas. I ekonomiplanen godkänns målen för välfärdsområdets och välfärdsområdeskoncernens verksamhet och ekonomi.

Enligt artikel 13.1 i budgetramdirektivet ska medlemsstaterna införa lämpliga samordningsmekanismer för den offentliga sektorns undersektorer för att se till att samtliga undersektorer på ett heltäckande och konsekvent sätt omfattas av finanspolitisk planering, landsspecifika numeriska finanspolitiska regler, framtagning av budgetprognoser och införande av flerårsplanering i enlighet med det fleråriga budgetramverket. De bestämmelser i lagstiftningen som gäller kommunerna och välfärdsområdena stöder kravet i budgetramdirektivet.

Statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna. I statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014), som utfärdats med stöd av den finanspolitiska lagen föreskrivs det om syftet med en plan för de offentliga finanserna (1 §), uppgörandet av planen (2 §), innehållet i planen (3 §), uppgifter som ska ingå i budgetpropositionen (4 §), jämförelser mellan regeringsperioder (5 §) samt beaktande av Statens revisionsverks slutsatser om ekonomiska prognoser (5 a §).

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken inrättades 2014 för vetenskaplig utvärdering av det ekonomiska läget och den ekonomiska politiken. Bestämmelser om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken finns i statsrådets förordning (61/2014). Rådet har enligt 2 § till uppgift att utvärdera den ekonomiska politiken och särskilt göra en bedömning av 1) huruvida målen för den ekonomiska politiken är ändamålsenliga, 2) huruvida målen för den ekonomiska politiken kan nås och de valda metoderna är ändamålsenliga, 3) kvaliteten på de prognostiserings- och utvärderingsmetoder som används vid beredning av den ekonomiska politiken, 4) samordningen av de olika delområdena inom den ekonomiska politiken och dess anknytningar till övriga delområden inom samhällspolitiken, 5) huruvida den ekonomiska politiken har varit framgångsrik särskilt med tanke på den ekonomiska tillväxten och stabiliteten, sysselsättningen samt hållbarheten på sikt inom den offentliga ekonomin och 6) huruvida institutionerna inom den ekonomiska politiken och strukturerna inom den offentliga ekonomin är ändamålsenliga.

3.2 Bedömning av nuläget

Den finanspolitiska regeln och korrigeringsmekanismen för att uppfylla den

I den gällande nationella finanspolitiska lagen har uppnåendet av eller närmande mot ett medelfristigt mål som uppställts för det strukturella saldoto (Medium Term Objective, MTO) definierats som en sådan nationell finanspolitisk regel som förutsätts i budgetramdirektivet i enlighet med den finanspolitiska överenskommelsen och den upphävda förordningen om den förebyggande delen ((EG) nr 1466/97). Den reviderade EU-lagstiftningen utgör i sig inget hinder för att MTO även i fortsättningen skulle tillämpas som en nationell numerisk finanspolitisk regel i enlighet med budgetramdirektivet, under förutsättning att efterlevnaden av denna garanterar att EU:s referensvärden och förordningen om den förebyggande delen följs. Eftersom MTO eller det strukturella saldoto inte har någon roll i den nya förordningen om den förebyggande delen och eftersom det vore svårt att passa in MTO med regleringen i den nya förordningen om den förebyggande delen är det dock motiverat att avstå från att tillämpa MTO som en nationell finanspolitisk regel.

Korrigeringsmekanismen i anslutning till den nuvarande finanspolitiska regeln är kopplad till inledandet av förfarandet vid betydande avvikelser enligt den upphävda förebyggande delen i

stabilitets- och tillväxtpakten. Förfarandet vid betydande avvikelser har också strukits i den reviderade EU-regleringen, varför det är motiverat att reformera korrigeringsmekanismen.

Oberoende finanspolitisk övervakare

Kravet på oberoende finanspolitiska övervakare blev obligatoriskt för euroländerna som en del av den finanspolitiska överenskommelsen 2012. I och med reformen av EU:s finanspolitiska regler 2024 blev det obligatoriskt för EU:s alla medlemsstater att inrätta oberoende finanspolitiska övervakare. I och med reformen stärktes även de oberoende finanspolitiska övervakarnas ställning och de anvisades nya uppgifter.

Bestämmelser om de nya oberoende finanspolitiska övervakarnas uppgifter finns särskilt i artikel 8a som har införts i budgetramdirektivet. Statens revisionsverk, som för närvarande övervakar den finanspolitiska lagens efterlevnad, uppfyller de institutionella krav som budgetramdirektivet ställer på finanspolitiska övervakare, även om revisionsverket i sig inte bygger på en kollegialitetsprincip enligt formuleringen i artikel 8a.3 i budgetramdirektivet utan på principen om ett chefsstyrt ämbetsverk. De självständiga finanspolitiska institutionerna har ofta formen av sakkunnigråd och de kallas ofta finanspolitiska råd (fiscal council). I de flesta medlemsstater, såsom i Sverige och Danmark, har uppgiften som finanspolitisk övervakare dock anförtratts en aktör som har formen av ett sakkunnigråd bestående av ekonomiska experter.

Riksdagen har i sin skrivelse RSk 75/2022 rd – B 25/2022 rd förutsatt att regeringen utreder hur den oberoende externa övervakningen och utvärderingen av den ekonomiska politiken och finanspolitiken kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt och om det finns behov av att slå samman resurserna, samt vidtar behövliga åtgärder i ärendet. Statsrådet anser att det bästa alternativet är en lösning där såväl de nuvarande tillsynsuppgifterna som de utvidgade uppgifterna som uppkommit till följd av ändringen av budgetramdirektivet koncentreras till en självständig övervakare av finanspolitiken. Det här är motiverat med tanke på tydligheten i övervakningen av regelramverket, en effektiv resursanvändning och på grund av karaktären hos övervakarens uppgifter, i synnerhet med tanke på bedömningen av huruvida korrigeringsmekanismen ska inledas. En koncentring av uppgifterna till en aktör stärker också övervakaren.

Enligt 2 a § i den gällande finanspolitiska lagen avgör chefen för den avdelning vid finansministeriet som ansvarar för prognostiseringen efter föredragning självständigt ärenden som gäller de prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna. Denna lösning i enlighet med förordning (EU) nr 473/2013 om övervakning av utkast till budgetplaner uppfyller inte kraven i det ändrade budgetramdirektivet. Till följd av ändringen av budgetramdirektivet är tänkbara lösningar för Finland, som en stat i euroområdet, att de makroekonomiska prognoser som utarbetats av finansministeriet godkänns av en oberoende finanspolitisk övervakare eller att prognoserna utarbetas av någon oberoende finanspolitisk övervakare. Det här har konstaterats i det brev som kommissionen den 13 maj 2025 sände till finansministeriet. För att de makroekonomiska prognoser som ligger till grund för planeringen av de offentliga finanserna i fortsättningen ska uppfylla kraven på oberoende i EU:s nya finanspolitiska regler, ska fastställandet av de makroekonomiska prognoserna vara en uppgift för den oberoende finanspolitiska övervakaren.

Delvist upphävande av ikraftsättandet av fördraget om en förstärkt ekonomisk union

Genom reformen av EU:s finanspolitiska regler har innehållet i avdelning III i fördraget om en förstärkt ekonomisk union (Finanspolitisk överenskommelse) införlivats som en del av

unionsrätten i enlighet med artikel 16 i fördraget. De bestämmelser i fördraget om en förstärkt ekonomisk union som hör till området för lagstiftningen kan därför upphävas i den nationella lagstiftningen. Övriga bestämmelser i fördraget om en förstärkt ekonomisk union än de som hör till området för lagstiftningen förblir i kraft i form av en förordning.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om skötseln av de offentliga finanserna, nedan *den nya finanspolitiska lagen*). Lagen ersätter den gällande finanspolitiska lagen (869/2012), som ska upphävas.

I den nya finanspolitiska lagen föreskrivs det om ett numeriskt mål på lång sikt för skuldkvoten. Målet är att skuldsättningen i den offentliga sektorn ska vara högst 60 procent och på lång sikt högst 40 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Enligt förslaget ska det mål som varje valperiod ställs upp för det sammanlagda nominella saldot för statsförvaltningen och lokalförvaltningen, dvs. de sektorer där den offentliga skulden ökar, utgöra en nationell finanspolitisk regel. Statsrådet ska alltid ställa upp målet för för valperioden så att det uppfyller de krav som följer av EU-rätten. Dessutom ska målet för valperioden följa ett valperiodsövergripande mål som ställts upp för de följande åtta åren i mitten av den föregående valperioden. Det valperiodsövergripande målet ska med undantag för eventuella exceptionella krissituationer fastställas så att den offentliga sektorns skuldkvot under en granskningsperiod på åtta år i genomsnitt sjunker med minst 0,75 procentenheter per år mot det nationella långsiktiga målet eller hålls lägre än målet. Uppställandet av både målet för valperioden och det valperiodsövergripande målet ska beredas i en parlamentarisk arbetsgrupp som tillsätts av statsrådet.

Uppnåendet av målet saldot för valperioden, som utgör en finanspolitisk regel, stöds av korrigeringsmekanismen, som i stor utsträckning motsvarar den gällande lagen. Dess nationella andel stärks dock jämfört med den gällande finanspolitiska lagen. Korrigeringsmekanismen ska aktiveras antingen på basis av den oberoende finanspolitiska övervakarens ställningstagande eller på basis av ministerrådets åtgärder som gäller Finland och som är kopplade till EU:s förfarande vid alltför stora underskott. I den sista fasen av korrigeringsmekanismen ska statsrådet ge riksdagen ett meddelande om korrigerande åtgärder som motsvarar ministerrådets rekommendationer.

I stället för Statens revisionsverk ska rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, som är ett sakkunnigråd, i fortsättningen vara den oberoende finanspolitiska övervakare som EU-lagstiftningen kräver. På grund av rådets nya tillsynsuppgift ska bestämmelser om rådet i fortsättningen utfärdas genom lag i stället för genom förordning. Som en uttryckligen nämnd uppgift för Statens revisionsverk föreslås den efterhandsutvärdering av tillförlitligheten i finansministeriets ekonomiska prognoser i enlighet med artikel 4.6 i budgetramdirektivet som verket utför även i nuläget. Enligt budgetramdirektivet är det inte en uppgift som ska skötas av en oberoende finanspolitisk övervakare.

De ekonomiska prognoser som ligger till grund för planeringen av de offentliga finanserna ska även i fortsättningen utarbetas vid finansministeriet. Den makroekonomiska prognosen ska dock i fortsättningen godkännas av rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Statsrådet ska använda den prognos som rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken

godkänts som grund för utarbetandet av planen för de offentliga finanserna och statsbudgeten eller förklara varför det inte gör det.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser för skötseln av de offentliga finanserna

Enligt lagförslaget om skötseln av de offentliga finanserna ska de offentliga finanserna styras med ett mål för valperioden och ett valperiodsövergripande mål, som båda ställs upp för det sammanlagda nominella saldot för statsförvaltningen och lokalförvaltningen, dvs. de sektorer som ackumulerar offentlig skuld. Målet för valperioden, som ställs upp för det sammanlagda nominella saldot för statsförvaltningen och lokalförvaltningen, ska utgöra den nationella finanspolitiska regeln som EU-lagstiftningen kräver. Målet för valperioden ska i början av valperioden ställas upp på ett sätt som uppfyller de EU-rättsliga kraven och så att det främjar uppnåendet av det valperiodsövergripande målet. Det valperiodsövergripande målet ska i mitten av valperioden ställas upp för de följande åtta åren i form av ett genomsnittligt saldo. Det valperiodsövergripande målet ska ställas upp så att det uppfyller de EU-rättsliga kraven och minst så att skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten minskar med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år under en granskningsperiod på åtta år.

Bestämmelserna om uppställande av mål ska träda i kraft stegvis. Ett parlamentariskt avtal om det första valperiodsövergripande målet ska ingås i februari 2026. Därefter ställs det valperiodsövergripande målet i enlighet med 3 § 1 mom. alltid upp före mitten av valperioden. Det parlamentariska avtalet i februari 2026 ska också gälla det första målet för valperioden, men målet justeras i december 2026 i enlighet med den referensbana som kommissionen fastställer före det. Båda målen fastställs formellt i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027–2031.

Det första valperiodsövergripande målet ska ställas upp i enlighet med kraven i 3 § 2 mom. 1 och 2 punkten (efterlevnad av referensvärdena och nettoutgiftsbanan enligt EU:s grundfördrag). Från och med 2033 ska det valperiodsövergripande målet dessutom ställas upp i enlighet med kravet i 3 § 2 mom. 4 punkten, som träder i kraft det året (en minskning av skuldkvoten för den offentliga sektorn med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år under en granskningsperiod på 8 år, dvs. en minskning av den offentliga sektorns skuld 2034–2041 med sammanlagt minst 6 procentenheter i förhållande till bruttonationalprodukten). Det sistnämnda kravet påverkar uppställandet av målet för valperioden första gången när målet för valperioden 2035–2039 ställs upp. I synnerhet från och med 2031 är det dessutom motiverat att målen ställs upp med beaktande av bestämmelserna i 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom. som syftar till att säkerställa att underskottet i de offentliga finanserna som helhet inte överstiger 2,5 procent av bruttonationalprodukten.

Konsekvenserna för skötseln av de offentliga finanserna av uppställandet av målen har bedömts på basis av finansministeriets prognos från hösten 2025, där man har beaktat ökningen av försvarsutgifterna till tre procent av bruttonationalprodukten fram till 2029. I referensscenariot ökar bruttonationalproduktens volym årligen med i genomsnitt 1,6 procent och bruttonationalproduktens värde med i genomsnitt 3,4 procent mellan 2028 och 2031. Mellan 2032 och 2035 ökar bruttonationalproduktens volym med i genomsnitt 1,5 procent och bruttonationalproduktens värde med i genomsnitt 3,5 procent. Dessutom utgår kalkylerna från

att försvarsutgifterna gradvis kommer att öka till 3,5 procent mellan 2032 och 2035. Den nationella undantagsklausul som godkänts av rådet på grund av ökningen i försvarsutgifterna gäller fortfarande 2028. Det har antagits att Finland kommer att fortsätta omfattas av den förebyggande delen och inte blir föremål för förfarandet vid alltför stora underskott.

Det är dock svårt att i förväg bedöma kraven enligt den förebyggande delen i synnerhet för det kommande decenniet, eftersom kraven grundar sig på flera scenarier som bedömer den offentliga skuldutvecklingen, och deras resultat varierar med tiden. De antaganden som kommissionen använt för att beräkna referensbanorna kan avvika från de antaganden som användes i det scenario som utarbetades på basis av finansministeriets prognos från hösten 2025. Kalkylerna är dessutom förenade med betydande osäkerhet på grund av den långa tidsperioden. Det är alltså mycket möjligt att kommissionens referensbanor för de finanspolitiska målen för båda valperioderna avviker från kalkylerna nedan.

Med ovannämnda antaganden och i enlighet med EU:s krav beräknas medeltalet för det sammanlagda saldot för statsförvaltningen och lokalförvaltningen för sju år (2027–2033) och minimivärdet för det valperiodsövergripande målet för 2027–2033 vara -2,4 procent i förhållande till bruttonationalprodukten (med en anpassningsperiod på fyra år) eller -3,0 procent i förhållande till bruttonationalprodukten (med en anpassningsperiod på sju år). På motsvarande sätt blir målet för valperioden 2027–2031 minst -1,3 procent i förhållande till bruttonationalprodukten om anpassningsperioden är fyra år och -2,3 procent i förhållande till bruttonationalprodukten om anpassningsperioden är sju år. För att uppnå minimivärdet för målet för valperioden krävs det under 2028–2031 en anpassning av de offentliga finanserna med totalt cirka 9,9 miljarder euro (cirka 2,9 procent i förhållande till bruttonationalprodukten) om anpassningsperioden är fyra år, och med cirka 6,4 miljarder euro (cirka 1,9 procent i förhållande till bruttonationalprodukten) om anpassningsperioden är sju år. Av kraven i förordningen om den förebyggande delen blir kraven enligt den stokastiska analysen avgörande, dvs. skuldkvoten ska minska med minst 70 procent sannolikhet under de fem år som följer efter anpassningsperioden. Om Finlands skuldkvot överstiger 90 procent under valperioden 2027–2031 blir anpassningen enligt förordningen om den förebyggande delen större än det ovannämnda på grund av skyddsmekanismen för skuldhållbarhet, som i detta fall blir avgörande. Med anpassningsperioder på fyra respektive sju år är det nominella saldot för den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten år 2031 i bägge fallen starkare än det tröskelvärde på -2,5 procentenheter som anges i 5 och 6 § (det nominella saldot för den offentliga sektorn -0,2 procent i förhållande till bruttonationalprodukten med en anpassningsperiod på fyra år och -1,2 procent med en anpassningsperiod på sju år). Skuldkvoten beräknas minska från 88,6 procent 2027 till 86,7 procent 2031, dvs. med 1,8 procentenheter med en anpassningsperiod på fyra år. Med en anpassningsperiod på sju år beräknas skuldkvoten öka från 88,6 procent 2027 under valperiodens första år och minska senare under valperioden, men år 2031 fortfarande 88,8 procent, dvs. 0,2 procentenheter högre än 2027.

Anpassningen för den valperiod som börjar 2031 beror i hög grad på den anpassning som gjordes under föregående valperiod:

- Om man under den valperiod som börjar 2027 har gjort en anpassning på 9,9 miljarder euro som grundar sig på en fyraårig anpassningsperiod, blir anpassningen för den period som börjar 2031 cirka 2 miljarder euro om man väljer en fyraårig anpassningsperiod och 2,6 miljarder euro om man väljer en sjuårig anpassningsperiod. Av kraven i förordningen om den förebyggande delen blir kraven enligt den stokastiska analysen avgörande, vilket innebär att målet ska ställas upp så att skuldkvoten minskar med i genomsnitt cirka 1,4 procentenheter per år under 2032–2035.

- Om man under den valperiod som börjar 2027 har gjort en anpassning på 6,4 miljarder euro som grundar sig på en fyraårig anpassningsperiod, blir anpassningen för den period som börjar 2031 cirka 5,8 miljarder euro om man väljer en fyraårig anpassningsperiod och 4,8 miljarder euro om man väljer en sjuårig anpassningsperiod. Av kraven i förordningen om den förebyggande delen blir kraven enligt den stokastiska analysen avgörande, vilket innebär att målet ska ställas upp så att skuldkvoten minskar med i genomsnitt cirka 0,9 procentenheter per år under 2032–2035.

Eftersom det nominella saldot i de offentliga finanserna som helhet enligt ovannämnda kalkyl blir klart starkare än -2,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten 2031 efter anpassningen 2027–2031, medför bestämmelserna i 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom. inget behov av ytterligare anpassning under den valperiod som börjar 2031. Med andra ord bestäms också anpassningskravet för valperioden 2031–2035 endast på grundval av EU-kraven.

Konsekvenser för myndigheterna

Överföringen av tillsynen över den ekonomiska politiken från Statens revisionsverk till rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken förutsätter att rådets sekretariat får ytterligare resurser motsvarande uppskattningsvis tre årsverken. Den tilläggsutgift på 300 000 euro som rådets verksamhet medför ingår i det nya momentet 28.30.06 i statens kompletterande budgetproposition för 2026. Till momentet överförs dessutom de 370 000 euro från omkostnadsmomentet för Statens ekonomiska forskningscentral (28.30.02) som för närvarande är avsedda för rådets verksamhet.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Alternativ 1: Bevara MTO som nationell finanspolitisk regel

Enligt den gällande nationella lagstiftningen, som föreslås bli upphävd, ska statsrådet ställa upp ett medelfristigt mål, MTO, för det strukturella saldot i förhållande till bruttonationalprodukten. Finland har fastställt MTO till en miniminivå som är -0,5 procent av bruttonationalprodukten. Enligt de anpassningskrav som beskrivs i kommissionens Vade Mecum bör Finland sträva efter att varje år förbättra det strukturella saldot med minst 0,6 procentenheter tills MTO har uppnåtts.

I finansministeriets prognos från hösten 2025 beräknas det strukturella saldot försämrans från cirka -3,0 procent av bruttonationalprodukten 2027 till -3,1 procent av bruttonationalprodukten 2029. För att det strukturella underskottet från och med 2028 ska närma sig MTO i tillräcklig takt, med 0,6 procentenheter per år, bör permanenta anpassningsåtgärder genomföras 2028 med cirka 0,4 procent i förhållande till bruttonationalprodukten, 2029 med cirka 0,7 procent i förhållande till bruttonationalprodukten och därefter med 0,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten 2030, 0,4 procentenheter 2031 och 0,4 procentenheter 2032. Under valperioden 2027–2031 skulle anpassningen ge upphov till en anpassningshelhet på nästan 8 miljarder euro, dvs. totalt 2,4 procent av bruttonationalprodukten. MTO uppnås 2032, men det krävs ytterligare anpassningsåtgärder för att hålla det strukturella underskottet inom MTO under valperioden 2031–2035, beroende på hur det strukturella saldot utvecklas. Alternativet uppfyller inte kraven i den nya EU-lagstiftningen.

Om man även i fortsättningen skulle välja MTO som nationell finanspolitisk bestämmelse borde den årliga minimiförbättringstakten för det strukturella saldot fastställas i den nationella lagstiftningen så att den i alla lägen uppfyller kraven i den gällande EU-lagstiftningen. På grund

av detta och av de skäl som anges i avsnitt 3.2 är det inte motiverat att i fortsättningen tillämpa MTO som finanspolitisk regel.

Alternativ 2: Införa de nationella delarna av den finanspolitiska regeln utan någon övergångsperiod

Om 3 § 2 mom. 4 punkten i den finanspolitiska lagen, dvs. uppställande av det valperiodsövergripande målet så att skuldkvoten under en referensperiod som omfattar de följande åtta kalenderåren beräknas minska med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år, är i kraft 2027 liksom även bestämmelserna i 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom., enligt vilka saldot i de offentliga finanserna som helhet ska vara starkare än -2,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten, ska det valperiodsövergripande målet för 2027–2033 vara minst -2,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten och målet för valperioden 2027–2031 minst -1,3 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Detta skulle innebära att anpassningens omfattning under valperioden 2027–2031 är cirka 9,7 miljarder euro (cirka 2,9 procent i förhållande till bruttonationalprodukten). Enligt finansministeriets prognos från hösten är saldot för den offentliga sektorn 2028 cirka -3,1 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Den ovannämnda anpassningen skulle stärka saldot i de offentliga finanserna med över -2,5 procent år 2028, och därmed uppfylla kraven i 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom. Anpassningskravet enligt de nationella delarna skulle under valperioden 2027–2031 i stort sett vara detsamma som anpassningskravet för en anpassningsperiod på fyra år enligt EU-lagstiftningen (ca 9,9 miljarder euro), men betydligt strängare än anpassningskravet för en anpassningsperiod på sju år enligt EU-lagstiftningen (ca 6,4 miljarder euro). På så sätt skulle ibruktageandet av de nationella delarna utan en övergångsperiod förhindra att en anpassningsperiod på sju år enligt EU-lagstiftningen används som grund för den finanspolitiska planeringen.

Anpassningen för den valperiod som börjar 2031 beror i hög grad på den anpassning som gjordes under föregående valperiod:

- Om man under den valperiod som börjar 2027 har gjort en anpassning på 9,9 miljarder euro som grundar sig på en fyraårig anpassningsperiod, blir anpassningen för den period som börjar 2031 cirka 2 miljarder euro om man väljer en fyraårig anpassningsperiod och 2,6 miljarder euro om man väljer en sjuårig anpassningsperiod. Av kraven i den förebyggande delen blir kraven enligt den stokastiska analysen avgörande, vilket innebär att målet saldot ska ställas upp så att skuldkvoten minskar med i genomsnitt cirka 1,4 procentenheter per år under 2032–2035.
- Om man under den valperiod som börjar 2027 har gjort en anpassning på 9,7 miljarder euro blir anpassningen för den period som börjar 2031 cirka 2,1 miljarder euro om man väljer en fyraårig anpassningsperiod och 2,7 miljarder euro om man väljer en sjuårig anpassningsperiod. De nationella delarna skulle tillåta lättnader i finanspolitiken med cirka 0,3 miljarder euro, vilket inte uppfyller villkoren i den nya EU-lagstiftningen.

Känslighetsanalys

Kalkylerna i alternativ 1 och 2 grundar sig på finansministeriets prognos från hösten 2025. Förändringar t.ex. i räntemiljön eller konjunkturläget under de kommande åren påverkar de offentliga finanserna och därmed även anpassningsbehovet.

Kalkylerna utgår från att inkomsterna i de offentliga finanserna kommer att utvecklas i samma förhållande till bruttonationalprodukten som i referensscenariot. För många inkomstkategorier är antagandet lämpligt, men utvecklingen för i synnerhet punktskatterna är osäker.

Kalkylerna utgår från uppskattningen 0,5 för den finanspolitiska multiplikatoreffekten. Till exempel Europeiska kommissionen använder i sina beräkningar ett något annorlunda antagande om den finanspolitiska multiplikatoreffekten. Om kalkylerna skulle utgå från en högre multiplikator skulle anpassningsåtgärderna bromsa upp tillväxten i bruttonationalprodukten mer, vilket skulle leda till ett något högre anpassningskrav än i baskalkylen. I tabell 1 presenteras behovet av anpassning under valperioden 2027–2031, baserat på olika antaganden om den finanspolitiska multiplikatoreffektens intensitet. I de kalkyler som motsvarar EU-reglerna omfattar en anpassningsperiod på fyra eller sju år, men skuldkvotens utveckling granskas också genom en stokastisk analys av en period som omfattar fem år efter anpassningsperioden, då ingen anpassning görs. Även om en högre finanspolitisk multiplikatoreffekt fördröjer minskningen av skuldkvoten under anpassningsperioden, ändras det totala anpassningsbehovet enligt reglerna inte linjärt i takt med att multiplikatoreffekten ökar. Vid en stokastisk analys är det relativt sett lättare att uppnå en tillräckligt snabb minskning av skuldkvoten om skuldkvoten är högre. Med en lägre finanspolitisk multiplikator (0,5 eller 0,75) blir den stokastiska analysen ett avgörande ramvillkor och med en högre finanspolitisk multiplikator (1,5) blir skyddsmekanismen för skuldållbarhet ett avgörande ramvillkor, eftersom skuldkvotens gränsvärde på 90 procent överskrids och anpassningsbehovet ökar. Även när det gäller den nationella regeln innebär en granskningsperiod för minskning av skuldkvoten som är längre än anpassningsperioden att den finanspolitiska multiplikatoreffektens antagna styrka och dess effekt på det beräknade totala anpassningsbehovet minskar.

Tabell 1. Bedömningar av anpassningsbehovet för valperioden 2027–2031 med olika finanspolitiska multiplikatorer.

		finanspolitisk multiplikator		
		0,50	0,75	1,50
Anpassning (+)/lindring(-), miljoner euro	Anpassningsperiod enligt EU-lagstiftningen 4 år	9,9	9,8	13,8
	Anpassningsperiod enligt EU-lagstiftningen 7 år	6,4	6,5	8,4

Även den ekonomiska tillväxt som ligger till grund för beräkningen av anpassningsbehovet påverkar anpassningsbehovets omfattning. I referensscenariot ökar bruttonationalproduktens volym årligen med i genomsnitt 1,6 procent och bruttonationalproduktens värde med i genomsnitt 3,4 procent mellan 2028 och 2031. En snabbare eller långsammare ekonomisk tillväxt kan påverka de offentliga finanserna på olika sätt beroende på orsakerna till förändringen. Den ekonomiska tillväxtens inverkan på anpassningsbehovet kan åskådliggöras genom en känslighetsanalys av anpassningsbehovet för valperioden 2027–2031, där den ekonomiska tillväxten är 0,25, 0,5 eller 1 procentenheter snabbare eller långsammare än i baskalkylen för 2028–2031. En fyraårig oavbruten avvikelse på 1 procentenhet från referensscenariot vid den tidpunkt då målen ställs upp är redan ett högst osannolikt scenario. En snabbare tillväxt 2028–2031 skulle minska anpassningsbehovet och påskynda minskningen av skuldkvoten, medan en långsammare ekonomisk tillväxt skulle öka anpassningsbehovet. Med en fyraårig anpassningsperiod skulle dessutom tröskelvärdet på 90 procent för skuldkvoten i scenariot med den långsammaste tillväxten överskridas, vilket skulle leda till att kravet på en minskning av skuldkvoten enligt skyddsmekanismen för skuldållbarhet ökar till 1 procentenhet för dessa år. Med en sjuårig anpassningsperiod överskrids tröskelvärdet på 90 procent i alla scenarier med långsammare tillväxt. I kalkylerna har man inte uppskattat hur förändringen i tillväxttakten fördelas på volym- och prisförändringar. Den finanspolitiska

multiplikatoreffekten förväntas vara 0,5. Anpassningens omfattning med olika tillväxttakter presenteras i tabell 2.

Tabell 2. Inverkan av antagandet om ekonomisk tillväxt på anpassningens omfattning

	4-årig anpassningsperiod Anpassning, md euro	7-årig anpassningsperiod Anpassning, md euro
Basscenario	9,9	6,4
0,25 procentenheter snabbare tillväxt och anpassning	9,3	6,1
0,5 procentenheter snabbare tillväxt och anpassning	8,6	5,7
1 procentenheter snabbare tillväxt och anpassning	7,4	5,0
tillväxt och anpassning som är långsammare än 0,25 procentenheter	10,5	7,8
tillväxt och anpassning som är långsammare än 0,5 procentenheter	12,6	9,0
tillväxt och anpassning som är långsammare än 1 procentenheter	18,5	11,2

5.2 Nuvarande praxis samt metoder som används eller planeras i andra EU-medlemsstater

Medlemsstaterna ska sätta i kraft de ändringar som krävs enligt budgetramdirektivet senast den 31 december 2025. Kommissionen offentliggjorde den 30 juni 2025 en interimrapport om genomförandet av direktivet och om de ändringar som planeras av medlemsstaterna (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/interim-progress-report-implementation-council-directive-20241265eu-29-april-2024-amending-council_en).

Sverige

De centrala regler eller mål som styr finanspolitiken i gällande svensk lagstiftning är överskottsmålet för hela den offentliga sektorn, ramen för statsfinanserna, kommunallagens krav på en balanserad budget samt skuldankaret, som gäller skulden för hela den offentliga sektorn. I 2 kap. 1 § i den svenska budgetlagen ((2011:203), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/budgetlag-2011203_sfs-2011-203/) föreskrivs det om fastställandet av ett överskottsmål för den offentliga sektorn. Enligt bestämmelsen ska regeringen lämna ett förslag till riksdagen om överskottsmålet. Detta föregås av en parlamentarisk process. Enligt 2 kap. 1 a § i lagen ska regeringen vid minst två tillfällen under året för riksdagen redovisa hur målet uppnås, om riksdagen har beslutat om ett sådant överskottsmål som avses i 1 §. Regeringen ska då beakta effekterna av beslutade och för riksdagen presenterade budgetpolitiska åtgärder. Regeringen ska vid en bedömd avvikelse från målet även redogöra för hur en återgång till målet ska ske.

Sedan 2019 har den svenska riksdagens överskottsmål för det strukturella saldot i genomsnitt varit 0,33 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. År 2024 fattade riksdagen beslut om ett balansmål från och med 2027 (SOU 2024:76: Från överskottsmål till balansmål, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/statens-offentliga-utredningar/fran-overskottsmal-till-balansmal_hcb376/).

I Sverige sköts den oberoende övervakningen av finanspolitiken av Finanspolitiska rådet, vars uppgifter fastställs i förordning (2011:446), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2011446-med-instruktion-for_sfs-2011-446/). Rådet inrättades 2007 och är en självständig myndighet under finansdepartementet.

Enligt 5 och 6 § i den ovannämnda förordningen ska Finanspolitiska rådet bedöma de budgetlagar som regeringen föreslår, självständigt bedöma regeringens finanspolitik, övervaka att överskottsmålet och utgiftstaket iakttas samt bedöma de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt. Dessutom ska rådet bedöma öppenheten och tydligheten i regeringens finanspolitik.

Finanspolitiska rådet har sex ledamöter som väljs på grundval av akademisk bakgrund eller betydande ekonomisk-politisk expertis. Rådets sekretariat består av fem heltidsanställda.

I Sverige granskar en parlamentarisk kommitté den finanspolitiska ramen vart åttonde år. Som en del av den senaste granskningen har kommittén bedömt vilka ändringar i den svenska lagstiftningen det ändrade budgetramdirektivet förutsätter. Betänkandet, som offentliggjordes av kommittén i november 2024, har beaktats i bedömningen av ändringsbehoven och avsikten är att ändringarna ska införlivas i den svenska lagstiftningen under 2025. Enligt betänkandet motsvarar de nationella bestämmelserna i Sverige i stort sett kraven i det ändrade budgetramdirektivet.

Danmark

I 9–11 § i den gällande danska budgetlagen (Budgetloven, LOV nr 547 af 18/06/2012, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2012/547>) fastställs årliga bindande utgiftstak för de kommande fyra åren. Enligt 2 § i den lagen ska det totala saldot för de offentliga finanserna vara i balans eller uppvisa ett överskott. Kravet på balans uppfylls om det strukturella saldoto motsvarar det medelfristiga målet (MTO) som fastställs i stabilitets- och tillväxtpakten och om det strukturella underskottet är högst 0,5 procent av bruttonationalprodukten.

I Danmark sköts den oberoende övervakningen av finanspolitiken av det ekonomiska rådet (Det Økonomisk Råd) vars uppgifter fastställs i lagen om rådet (Lov om det økonomiske råd, Lovbekendtgørelse nr. 1768 af 31/08/2021, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1768>). Det ekonomiska rådet inrättades 1962 och är en självständig myndighet under finansdepartementet.

Till det ekonomiska rådets uppgifter hör enligt 3 § i den ovannämnda lagen att övervaka och bedöma de ekonomiska konsekvenserna av regeringens ekonomiska politik och finanspolitik på kort och lång sikt. Det ekonomiska rådet ska självständigt utarbeta en makroekonomisk prognos som ska ligga till grund för planeringen av de offentliga finanserna. Dessutom har det ekonomiska rådet en rådgivande roll när det gäller de ekonomiska konsekvenserna av politiska val.

Det ekonomiska rådet består av tre ledamöter som alla väljs på grundval av sin akademiska bakgrund och av högst 22 andra medlemmar, (artikel 2 i lagen om det ekonomiska rådet). Sekretariatet för det ekonomiska rådet består av två heltidsanställda ekonomer.

Danmark kommer att undersöka om det behövs ytterligare åtgärder för att genomföra ändringarna i budgetramdirektivet, särskilt när det gäller den oberoende finanspolitiska övervakaren. Enligt kommissionens rapport från juni 2025 har Danmark framfört att de nationella bestämmelserna och förfarandena redan till stor del är i linje med kraven i det ändrade budgetramdirektivet.

Nederländerna

I Nederländernas nationella finanspolitiska ramverk ligger fokus på den fleråriga utgiftsram som utarbetats av varje regering och som omfattar tre huvudområden i budgeten: statssektor

(ministerier), social trygghet och hälso- och sjukvård. Ramverket grundar sig inte på någon lagstiftning, utan det råder politisk enighet om det.

I Nederländerna finns två oberoende övervakare av finanspolitiken: Afdeling adviserende van de Raad van State och Centraal Planbureau (CPB). Den förstnämnda inrättades 2013 och den senare 1945. Bestämmelser om Afdeling adviserende van de Raad van State (<https://www.raadvanstate.nl/talen/en/>) och dess funktion som oberoende finanspolitisk övervakare finns i lagen om hållbara offentliga finanser (Wet Houdbare overheidsfinanciën, artikel 2.8, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0034360/2019-01-01>). Bestämmelser om CPB finns i lagen om fastställande av en ekonomisk-politisk plan (Wet voorbereiding van de vaststelling van een Centraal Economisch Plan, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002029/2019-01-01>).

Uppgifterna som oberoende finanspolitiska övervakare har fördelats mellan de två aktörerna. Afdeling adviserende van de Raad van State ansvarar för bedömningen av efterlevnaden av de finanspolitiska reglerna och utfärdar normativa rekommendationer och CPB gör upp makroekonomiska prognoser och budgetprognoser. De oberoende finanspolitiska övervakarnas prognoser ska ligga till grund för planeringen av de offentliga finanserna (Wet voorbereiding van de vaststelling van een Centraal Economisch Plan, artikel 3, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002029/2019-01-01>).

Direktionen för Afdeling adviserende har 15 ledamöter och direktionen för CPB har 3 ledamöter. De har 11 respektive 130 anställda, men hos den senare sköter inte alla uppgifter som hör till den oberoende finanspolitiska övervakaren.

Nederländernas nationella lagstiftning motsvarar redan i många avseenden kraven i budgetramdirektivet. Enligt en rapport som offentliggjordes av kommissionen i juni skulle den nationella lagstiftningen stärka Raad van States och CPB:s ställning som oberoende finanspolitiska övervakare för att genomföra bestämmelserna om oberoende finanspolitiska övervakare i det ändrade budgetramdirektivet, bl.a. när det gäller deras institutionella ställning, oberoende och rätt till information.

Österrike

I artikel 13 i Österrikes grundlag (Bundes-Verfassungsgesetz, B-VG, <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000138>) föreskrivs det om förbundsstatens, delstaternas och lokalförvaltningens mål att säkerställa makroekonomisk balans och hållbara offentliga finanser. I den nationella stabilitetspakten (Österreichischer Stabilitätspakt 2012, <https://www.bmf.gv.at/themen/budget/finanzbeziehungen-laender-gemeinden/oe-stabilitaetspakt-2011-2012.html>) fastställs årliga budgetmål för förbundsstaten, regionerna och kommunerna samt mekanismer för utgiftsbegränsningar, korrigering av underskott och sanktioner för bristande måluppfyllelse. Enligt artikel 4 i stabilitetspakten ska Österrikes offentliga finanser vara i balans eller uppvisa ett överskott, vilket anses vara uppfyllt om det årliga strukturella saldot i de offentliga finanserna är minst -0,45 procent av den nominella bruttonationalprodukten.

I Österrike finns två oberoende övervakare av finanspolitiken, Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung och Fiskalrat. Det förstnämnda inrättades 2017 och det senare 2013. Fiskalrat inrättades genom en förbundslag (Fiskalrat- und Produktivitätsratgesetz 2021, [fname_1011809.pdf](https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=1011809)) och Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung genom finansministeriets förordning (Vollständige Umsetzung der Richtlinie 2011/85/EU des Rates

über die Anforderungen an die haushaltspolitischen Rahmen der Mitgliedstaaten, <https://findok.bmf.gv.at/findok/volltext?execution=e100000s1&segmentId=16510d90-698b-4007-9444-3d7550f9ebd1>).

De uppgifter som hör till den oberoende finanspolitiska övervakaren har delvis fördelats mellan dessa två aktörer. Fiskalrat fokuserar på att bedöma efterlevnaden av de finanspolitiska reglerna och Österreichisches Institut på att göra makroekonomiska prognoser och budgetprognoser. Båda har befogenhet att göra bedömningar av planerna för de offentliga finanserna. Dessutom har Fiskalrat rätt att utfärda normativa rekommendationer. Direktionen för Österreichisches Institut består av 14 ledamöter och personalen av 108 anställda, av vilka alla dock inte sköter uppgifter som hör till den oberoende finanspolitiska övervakaren. Direktionen för Fiskalrat består av 15 ledamöter och personalen av 6 anställda.

6 Remissvar och parlamentarisk beredning

6.1 Remissvar

Ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skötseln av de offentliga finanserna och till vissa lagar som har samband med den var ute på remiss från den 27 juni till den 25 augusti 2025. Inom remisstiden inkom 26 svar på begäran om yttrande. Yttranden lämnades av Finlands Bank, Statens revisionsverk (SRV), rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, Statens ekonomiska forskningscentral, social- och hälsovårdsministeriet, försvarsministeriet, Pellervon taloustutkimus PTT ry, Näringslivets forskningsinstitut (Etlä), Uuden talousajattelun keskus, Forskning om arbete och ekonomi LABORE, forskningsenheten BIOS, Finlands näringsliv rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, SOSTE Finlands social och hälsa rf, STTK rf, Akava ry, Amnesty International Finländska sektionen rf, PD Vesa Vihriälä, professor Roope Uusitalo, Finlands Kommunförbund rf samt fyra privatpersoner.

Yttrandena finns i sin helhet på statsrådets projektsida <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM118:00/2024>.

Lagen om skötseln av de offentliga finanserna

Frågor som särskilt togs upp i remissvaren var det långsiktiga mål som föreslås i lagen, ramvillkoren för uppställandet av det nationella finanspolitiska målet samt möjligheten att avvika från det nationella finanspolitiska målet. I remissvaren identifierades generellt behovet av att sänka den offentliga skuldkvoten.

Långsiktigt mål (1 §). Enligt flera yttranden bör det i propositionen motiveras mer ingående varför den målsatta skuldkvoten på lång sikt ska vara uttryckligen 40 procent av bruttonationalprodukten. Statens revisionsverk (SRV), Pellervon taloustutkimus PTT ry, Näringslivets forskningsinstitut, Finlands näringsliv rf (EK), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry och PD Vesa Vihriälä ansåg i sina yttranden att den målsatta skuldkvot på 40 procent som anges i propositionsutkastet är ändamålsenlig. SRV konstaterade dock i sitt yttrande att det långfristiga målet för skuldkvoten är av liten betydelse i det föreslagna regelverket.

Enligt Forskning om arbete och ekonomi LABORE medger en målsatt skuldkvot som är lägre än 60 procent finanspolitiskt spelrum i händelse av kriser och i förhållande till EU-förfarandena. För att uppnå detta spelrum skulle det dock räcka med ett mål som ligger närmare gränsen på

60 procent, t.ex. 55 procent. Akava ry framförde i sitt yttrande att den målsatta skuldkvoten inledningsvis skulle kunna vara t.ex. 50 procent och senare sänkas till 40 procent om den ekonomiska utvecklingen är gynnsam.

Uuden talousajattelun keskus, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf och STTK rf konstaterade i sina yttranden att det långfristiga målet för skuldkvoten som ska föreskrivas i den nationella lagstiftningen bör överensstämma med referensvärdet på 60 procent enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Enligt Finlands Kommunförbund rf är målet om en skuldkvot på 40 procent inte realistiskt i det här skedet.

Uppställande av mål som styr skötseln av de offentliga finanserna (3 §). I yttrandena fästes särskild uppmärksamhet vid det föreslagna villkoret i 3 § 2 mom. 3 punkten, enligt vilken skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten beräknas minska under en referensperiod som omfattar de åtta följande kalenderåren i riktning mot den högsta långsiktiga skuldkvoten enligt 1 § med i genomsnitt minst 1 procentenhet per år eller stanna på en skuldkvot som är lägre än den högsta. I flera yttranden betonades dessutom vikten av parlamentariskt engagemang.

Finlands Bank, SRV, Statens ekonomiska forskningscentral, Näringslivets forskningsinstitut, EK, FFC, MTK och PD Vihriälä betonade i sina yttranden vikten av det parlamentariska engagemanget för det valperiodsövergripande finanspolitiska målet. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och Statens ekonomiska forskningscentral konstaterade i sina yttranden att det i forskningslitteraturen inte finns belägg för någon viss optimal målnivå. Därför är det viktigt att hitta en siffra som man oberoende av regeringskoalition kan förbinda sig till och som är trovärdig med tanke på en långsiktig ekonomiskötsel.

Enligt SRV är den föreslagna nationella finanspolitiska regeln och de ramvillkor som påverkar hur den uppställs allmänt taget motiverade. I bl.a. yttrandet från Finlands Bank betonades förenligheten mellan den nationella finanspolitiska regeln och skyldigheterna enligt EU-lagstiftningen i olika scenarier.

Enligt rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken är det i princip rimligt att Finland har en nationell finanspolitisk regel som är fristående från EU:s finanspolitiska regler. Ett mål som uppställs enligt den föreslagna regeln är enklare och lättare att kommunicera än EU-reglerna eller Finlands tidigare finanspolitiska regel (MTO), som är känslig för tekniska antaganden som gäller beräkning av det strukturella saldot och även omfattar socialskyddsfonderna. Ett tydligare mål än det nuvarande kan stärka det politiska engagemanget för regeln och därmed bidra till de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt och till att det finanspolitiska spelrummet tryggas under alla omständigheter.

Enligt PD Vesa Vihriälä är det ett orealistiskt strikt krav att anpassningstakten alltid ska vara minst 8 procentenheter under en period på 8 år, som det föreslås i propositionsutkastet. På medellång sikt kan de offentliga finanserna utsättas för ett utgiftstryck som är mycket svårt att undvika, och utsikterna för den ekonomiska utvecklingen och därmed för skattebasen kan vara tämligen svaga.

Enligt Uuden talousajattelun keskus, Forskning om arbete och ekonomi LABORE, forskningsenheten BIOS, FFC, SOSTE och STTK bör den nationella finanspolitiska regeln ställas upp endast i enlighet med de krav som följer av EU-lagstiftningen och utan det föreslagna nationella villkoret i 3 § 2 mom. 3 punkten.

Enligt SHM är det befogat att i propositionen närmare behandla förutsättningarna för ett nationellt genomförande som är striktare än vad EU-lagstiftningen förutsätter. I sitt yttrande påpekar LABORE att det är svårt att uppskatta hur snabbt Finland enligt de nya EU-reglerna i praktiken kommer att behöva minska den offentliga skulden. Därför är det motiverat att skjuta upp eventuella beslut om nationella mål för att minska skulden snabbare än enligt dessa krav tills det finns erfarenhetsbaserade data om hur EU:s nya system för styrning fungerar. Fram till dess är det motiverat att definiera innehållet i det nationella mål som förutsätts i budgetramdirektivet på samma sätt som i EU-bestämmelserna.

Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf motsätter sig utkastet till finanspolitisk lag. Enligt JHL skulle ett bättre alternativ vara att tillämpa EU:s medelfristiga mål också som nationell finanspolitisk regel, liksom hittills.

Kommunförbundet motsatte sig i sitt yttrande att man slopar de särskilda målen för de offentliga delsektorernas saldo i regeringarnas mål för förvaltningen av den offentliga sektorn. Lokalförvaltningens, åtminstone den kommunala ekonomins, uppgifter, självstyrelse, finansieringsformer, saldo och tillgångar skiljer sig så kraftigt från statens och välfärdsområdenas verksamhet att målen för kommunerna och kommunernas ekonomi inte kan slopas och sammanslås till en enda underskottsgenererande helhet. Även bakgrunden till kommunernas och den övriga lokalförvaltningens skuldsättning är mycket olika.

I flera yttranden framhölls det dessutom att man i propositionen bör ägna uppmärksamhet åt regleringens eventuella konsekvenser för den procykliska finanspolitiken och en eventuell inskränkning av det finanspolitiska spelrummet.

Korrigeringsmekanism och åtgärder med anledning av övervakarens ställningstaganden (6 och 7 §). I yttrandena tog man särskilt upp att olika undantagssituationer bör beaktas på ett tillfredsställande sätt, att separata nationella undantagsklausuler saknas och att sanktionerna bör vara tillräckliga om det uppställda målet inte uppfylls.

Finlands Bank, SHM, EK, forskningsenheten BIOS, FFC och Amnesty International Finlands avdelning rf framhöll att olika undantagssituationer bör beaktas i genomförandet av regelverket. Enligt BIOS är det i propositionen oklart om det är möjligt att under vissa exceptionella ekonomiska eller samhälleliga förhållanden inte följa det nationella regelverket. Enligt FFC bör det föreskrivas särskilt om en nationell undantagsmekanism. Enligt EK är det föreslagna regelverkets funktion vid oförutsedda ekonomiska chocker i viss mån oklar, och detta bör preciseras i propositionen. Enligt Finlands Bank kräver en stark nationell finanspolitisk regel relaterad övervakning. EK konstaterade att den korrigeringsmekanism som föreslås i propositionsutkastet inte förefaller vara tillräckligt systematisk som sådan. Amnesty International Finlandska sektionen rf påpekade avsaknaden av eventuella flexibilitetsmekanismer under krisförhållanden och konstaterade att avsaknaden av en flexibilitetsmekanism utgör en betydande risk för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna i krisituationer.

Enligt rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken gäller den flexibilitet som grundar sig på en helhetsbedömning endast den korrigeringsmekanism som beskrivs i 6 § i lagförslaget. Enligt rådet kan det i lagen också vara nödvändigt att beakta exceptionella situationer där det redan i början av regeringsperioden (innan målet för det saldot har ställts upp) finns ett brett samförstånd mellan riksdagspartierna om behovet av att avvika från de nationella krav som gäller uppställandet av målet för det saldot.

Konsekvensbedömningar. När det gäller bedömningarna av de ekonomiska konsekvenserna påpekades i flera yttranden behovet av en mer heltäckande bedömning av de ekonomiska konsekvenserna, t.ex. genom en analys som beskriver konjunktursvängningarna och genom att beakta tilläggsinvesteringar inom försvaret. I remissvaren betonades dessutom att den finanspolitiska multiplikator (0,5) som används för att bedöma de ekonomiska konsekvenserna är exceptionellt låg i ljuset av forskningslitteraturen. I propositionen ingår konsekvensbedömningar med olika finanspolitiska multiplikatorer.

I flera yttranden påpekades brister i bedömningen av andra än ekonomiska konsekvenser av den föreslagna lagstiftningen. Dessa yttranden togs inte i beaktande, eftersom det mål för det saldot som det föreskrivs om i förslaget kan uppnås genom flera olika politiska val (skattehöjningar, utgiftsnedskärningar och strukturreformer) som det är upp till den aktuella beslutsfattaren att överväga.

Ikraftträdande (9 §). Enligt Etna och LABORE kan effekten av det föreslagna målet i lagutkastet bli liten när man beaktar den föreslagna långa övergångsperioden.

Övriga synpunkter. Utöver de ovannämnda omständigheterna noterade SHM i sitt yttrande att propositionens avsnitt 2 ”EU-förordningens syften och huvudsakliga innehåll” bör preciseras när det gäller innehållet i artikel 3 i kapitel II i förordning (EU) 2024/1263 om den förebyggande delen. Genomförandet av artikeln är förknippat med nya processer i synnerhet inom SHM:s förvaltningsområde. Enligt SHM bör propositionsutkastet kompletteras till denna del så att förordningens konsekvenser för ministeriets förvaltningsområde beaktas på behörigt sätt.

Enligt Finlands Kommunförbund rf bör ett lagförslag som det aktuella, som på ett väsentligt sätt berör kommunerna, behandlas i delegationen för kommunal ekonomi och förvaltning. Dessutom påpekar Kommunförbundet i sitt yttrande att det föreskrivs i artikel 11.3 i förordningen om den förebyggande delen att varje medlemsstat i enlighet med sin nationella rättsliga ram ska samråda med det civila samhället, arbetsmarknadens parter, regionala myndigheter och andra relevanta intressenter innan den lämnar in sin medelfristiga plan till rådet och kommissionen.

Lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken

I yttrandena togs det upp att det kan vara önskvärt att koncentrera den finanspolitiska övervakningen till en enda aktör med tanke på både verksamhetens effekt och en effektiv användning av de offentliga resurserna. Generellt identifierades behovet av att genom lag föreskriva om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och dess uppgifter. När det gäller lagförslaget fokuserade yttrandena i hög grad på att den oberoende finanspolitiska övervakarens oavhängighet bör säkerställas. I remissvaren uppmärksammades dessutom de personalkonsekvenser som överföringen av uppgifter medför och att det behövs tillräckligt många sakkunniga när rådet får fler uppgifter till följd av propositionen.

Ställning och uppgifter (1 §). I yttrandena kommenterades överföringen av uppgiften som oberoende finanspolitisk övervakare från Statens revisionsverk till rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Särskilt SRV, Finlands Bank, SHM, Pellervon taloustutkimus PTT ry, Etna, LABORE, UTAK, EK, FFC, MTK, STTK, Akava och PD Vesa Vihriälä tog upp säkerställandet av den oberoende finanspolitiska övervakarens oberoende och tillräckliga rätt att få information. Till förslaget har fogats en paragraf om rätten för rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken att få information. I flera yttranden fästes dessutom uppmärksamhet vid tillräckliga motiveringar och mål för den överföring av uppgifter som föreslås i propositionsutkastet.

Enligt rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken kommer vissa av rådets nuvarande uppgifter att stödja övervakningen av den föreslagna nationella finanspolitiska regeln, särskilt utarbetandet av korrigeringsmekanismens helhetsbedömning, eftersom rådet redan tidigare har strävat efter att utvärdera den ekonomiska politiken synnerligen ingående, t.ex. när det gäller de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt och konjunkturpolitiken. Enligt rådet motsvarar det föreslagna arrangemanget till stor del den oberoende finanspolitiska övervakaren i Sverige, som utöver expertrådet även har ett sekretariat med fem anställda. Enligt rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har det även i fortsättningen möjlighet att ingående utvärdera finanspolitiken. Rådet konstaterade dessutom i sitt yttrande att oberoendet eventuellt skulle kunna stärkas ytterligare genom att i lagen eller i motiveringen tydligare ange att finansministeriets förslag till medlemmar i rådet grundar sig på ett förslag från universiteten.

Enligt Etna har man i propositionen inte i tillräcklig utsträckning preciserat rådets föreslagna uppgift att fastställa de makroekonomiska prognoserna. Enligt Etna skulle de offentliga medlen kunna användas mer effektivt om hela prognosfunktionen inklusive personal överförs till övervakaren.

Enligt Uuden talousajattelun keskus skulle den föreslagna utökningen av rådets uppgifter avsevärt stärka rådets samhällsroll och eventuellt leda till att dess ställning blir mer politisk senast på medellång sikt.

Enligt Pellervon taloustutkimus PTT ry bör man överväga att stärka förhållandet mellan rådet och riksdagen om man i enlighet med propositionen beslutar att utse rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken till finanspolitisk övervakare.

Sammansättning (2 §). I remissvaren tog man särskilt ställning till säkerställandet av att det finns tillräckligt många sakkunniga medlemmar och till att sammansättningen ska vara tillräckligt omfattande. Enligt SHM bör man i rådets sammansättning beakta att EU:s finanspolitiska regler är horisontella och även säkerställa att SHM:s förvaltningsområde har en roll för att säkerställa en omfattande analys. I sitt yttrande konstaterade MTK att det vore bra att komplettera rådets sammansättning med ett mandat för sakkunniga som företräder centrala prognosinstitut för att säkerställa transparensen, om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken anvisas övervakningsuppgiften.

Tillsättande och mandatperiod (3 §). Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och professor Uusitalo föreslog i sina yttranden att medlemmarnas mandatperiod ska vara fyra år i enlighet med gällande praxis. I rådets verksamhet har mandatperioden på fyra år tidigare motiverats med att det är arbetsamt att sköta uppgiften som bisyssla utöver undervisnings-, forsknings- och sakkunnigarbete i fem års tid, och att en något kortare period kan göra det lättare att hitta nya medlemmar. Ett annat mål har varit att öka kontinuiteten i rådets arbete så att inte hela rådet byts ut samtidigt.

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken konstaterade i sitt yttrande att alla de nya uppgifter som föreslås för rådet i enlighet med förslaget kräver ekonomisk expertis. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken konstaterade dock i sitt yttrande att det skulle vara lämpligt att behålla en medlem som företräder andra samhällsvetenskaper. Detta skulle både bidra till att säkerställa att rådsmedlemmarnas expertisområden kompletterar varandra och till att hitta medlemmar som är vetenskapligt meriterade och engagerade i rådets arbete. Även Akava fäste i sitt yttrande uppmärksamhet vid att det behövs tillräckligt många tillräckligt kompetenta personer i rådets sammansättning i och med att rådet får fler uppgifter.

Sekretariat (5 §). Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken uppmärksammade i sitt yttrande den ökade arbetsbörda och det ökade ansvar som de föreslagna nya uppgifterna medför för rådets medlemmar. De ökade uppgifterna kräver ett sakkunnigt sekretariat som har tillräckliga resurser för att sköta uppgifterna. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken ansåg att den föreslagna tilläggsresursen på tre personer var tillräcklig, förutsatt att kompetensen hos de nyanställda vid sekretariatet väl motsvarar rådets uppgifter. Enligt rådet vore det också bra att till lagstiftningen om rådet för bedömning av den ekonomiska politiken foga ett omnämmande av en generalsekreterare som leder sekretariatets verksamhet. I och med de nya uppgifterna och de därtill hörande tilläggsresurserna accentueras generalsekreterarens roll.

Enligt rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och Statens ekonomiska forskningscentral ska det anslag som beviljas rådet och forskningscentralen i fortsättningen utöver de nuvarande utgifterna täcka kostnaderna för ett större sekretariat. Det finns också skäl att säkerställa att anslagen är tillräckliga genom regelbundna översyner som återspeglar ökningen av den allmänna kostnadsnivån. Statens ekonomiska forskningscentral konstaterade att den kan fortsätta att tillhandahålla förvaltnings- och kommunikationstjänster till rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, förutsatt att det beviljas behövliga resurser för att utföra de nya uppgifterna och att de extra uppgifterna beaktas vid dimensioneringen av finansieringen. Enligt Statens ekonomiska forskningscentral bör man dock i propositionen i tillräcklig grad beakta skillnaderna mellan forskningscentralens lönesystem och riksdagens tjänstekollektivavtal, vilket också påverkar finansieringsbehoven. Om de föreslagna uppgifterna anvisas rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken bör det säkerställas att medlemmarna får tillräcklig information och att såväl rådets medlemmar som sekretariatet tilldelas tillräckliga resurser.

Arvoden och ersättningar (8 §). Enligt rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken är det i och med de ökade uppgifterna och ansvarsområdena motiverat att se över också rådsmedlemmarnas arvoden senast efter den övergångsperiod som anges i propositionen.

Ikraftträdande (10 §). När det gäller bestämmelsen om lagförslagets ikraftträdande fäste SRV i sitt yttrande uppmärksamhet vid den föreslagna överföringen av tjänster och dess konsekvenser för personalen. SRV ansåg att det enligt den gällande lagstiftningen inte är möjligt att på det sätt som föreslås genomföra de föreslagna personalöverföringarna från revisionsverket till rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, eftersom statens tjänstekollektivavtal inte tillämpas direkt på riksdagens tjänstemän. SRV ansåg att propositionen bör ändras så att ställningen för den personal som överförs är tydlig och tryggad i samband med en eventuell uppgiftsöverföring. Också AKAVA rf fäste i sitt yttrande uppmärksamhet vid bedömningen av konsekvenserna för personalen.

Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk

SRV fäste i sitt yttrande särskild uppmärksamhet vid propositionens förhållande till grundlagen och lagstiftningsordningen. Enligt SRV föreslås det i propositionen att det från revisionsverket till en annan myndighet (rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken) ska överföras en sådan tillsynsuppgift som lagstiftaren har angett som en del av den uppgift som SRV har enligt grundlagen. Enligt SRV framgår detta av formuleringen i 7 § 1 mom. i den gällande finanspolitiska lagen (869/2012), enligt vilken revisionsverket ”som en del av kontrollen av skötseln av statsfinanserna” utövar tillsyn över efterlevnaden av den lagen. Enligt SRV syftar detta på att lagstiftaren ansåg att den nya uppgift som då uppstod utgör en del av och ingår i den huvuduppgift som föreskrivs för revisionsverket i grundlagen, dvs. revisionen av statsfinanserna. Propositionens förhållande till grundlagen bör enligt SRV således bedömas

också ur denna synvinkel och beroende på utredningens slutresultat bör detta beaktas när man fattar beslut om lagstiftningsordningen.

SRV ansåg inte att den föreslagna ändringen i övervakningen av den oberoende finanspolitiken utgör någon grund för den utredning som riksdagen förutsatt i sin skrivelse RSk 75/2022 rd – B25/2022 rd eller är på annat sätt motiverad, och ansåg att det arrangemang som föreslås i utkastet avsevärt försämrar garantierna för en oberoende och effektiv övervakning samt riksdagens tillgång till information i frågor som gäller de offentliga finanserna och de finanspolitiska reglerna.

Remissvaren om hur den självständiga finanspolitiska övervakarens uppgifter ordnas behandlas ovan i samband med utkastet till lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Förslaget om övervakning av finanspolitiken har inte ändrats till följd av revisionsverkets yttrande eftersom övervakning av finanspolitiken inte ingår i vad som i grundlagen föreskrivs för revisionsverket när det gäller revisionen av statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten (se närmare avsnitt 11.3).

6.2 Parlamentariskt avtal om skötseln av de offentliga finanserna

I ett brev av den 21 augusti 2025 bad finansministern riksdagsgrupperna att tillsätta medlemmar till en parlamentarisk arbetsgrupp om parlamentariskt engagemang för att ta itu med skuldsättning och reformera nationell finanspolitisk lagstiftning. Ordförande för gruppen är riksdagsledamot Jani Mäkelä.

Följande riksdagsgrupper godkände och undertecknade den 14 oktober 2025 det parlamentariska avtalet om skötseln av de offentliga finanserna: Samlingspartiets riksdagsgrupp, Sannfinländarnas riksdagsgrupp, Socialdemokratiska riksdagsgruppen, Centerns riksdagsgrupp, Gröna riksdagsgruppen, Svenska riksdagsgruppen, Kristdemokratiska riksdagsgruppen, Liike Nyt-rörelsens riksdagsgrupp samt riksdagsgruppen Timo Vornanen. Avtalsparterna har kommit överens om att de ändringar som följer av avtalet görs i utkastet till regeringens proposition innan det lämnas till riksdagen.

Enligt det parlamentariska avtalet ska det i 1 § i lagen om skötseln av de offentliga finanserna föreskrivas att målet för skötseln av de offentliga finanserna är att skuldsättningen i den offentliga sektorn ska vara högst 60 procent av bruttonationalprodukten och på lång sikt 40 procent. Skötseln av de offentliga finanserna ska bidra till att detta mål uppnås. I det förslag som var på remiss föreskrivs det om ett långsiktigt mål för skuldkvoten på endast 40 procent. Lagförslagets 1 § har ändrats så att den överensstämmer med det parlamentariska avtalet.

Enligt det parlamentariska avtalet föreskrivs det i 3 § i lagen om skötseln av de offentliga finanserna att skötseln av de offentliga finanserna ska styras med av statsrådet uppställda mål för statsförvaltningens och lokalförvaltningens sammanlagda nominella saldo. Ett fyraårigt mål för valperioden ska ställas upp i början av valperioden för valperiodens sista år. Ett åttaårigt valperiodsövergripande mål ska ställas upp i form av ett genomsnittligt saldo före mitten av valperioden för den kommande perioden på åtta år.

Enligt det parlamentariska avtalet ska de ovannämnda målen ställas upp så att

1) de främjar iakttagandet av de referensvärden för underskott och skuld som anges i protokoll nr 12 till fördragen om Europeiska unionens funktionssätt,

2) målen uppfyller åtminstone de åtaganden som anges i planen enligt 2 §,

3) målet för valperioden främjar uppnåendet av det valperiodsövergripande målet, och

4) det valperiodsövergripande målet ska ställas upp så att skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten beräknas minska under en referensperiod som omfattar de åtta följande kalenderåren i riktning mot det långsiktiga målet för de offentliga finanserna enligt 1 § med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år eller förbli lägre än målet.

Det förslag som var på remiss innehöll endast ett mål för valperioden. Uppställandet av detta styrdes av tre ramvillkor, varav det tredje var att skuldkvoten bör ha sjunkit mot målet för den långsiktiga skuldkvoten med i genomsnitt minst 1,0 procentenheter per år under en granskningsperiod på åtta år. Lagförslagets 3 § 1 och 2 mom. har ändrats så att de överensstämmer med det parlamentariska avtalet, med undantag för vissa lagtekniska preciseringar i formuleringarna.

Enligt det parlamentariska avtalet ska en bestämmelse om parlamentarisk beredning av målen fogas till lagen som ett nytt 3 § 3 mom. Bestämmelsen har fogats till lagförslaget som ett nytt 3 § 3 mom.

Enligt det parlamentariska avtalet ska det till lagen fogas ett nytt 3 § 4 mom., enligt vilket avvikelser från villkoren för uppställande av målet i 3 § 2 mom. 3 och 4 punkten kan göras tillfälligt i exceptionella krissituationer som statsrådet inte kan påverka och som har en betydande inverkan på de offentliga finanserna, förutsatt att avvikelserna inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på lång sikt. Enligt avtalet ska den finanspolitiska övervakaren som avses i 7 § i lagen göra en bedömning av grunderna för avvikelserna, avvikelsernas varaktighet och omfattning samt dess inverkan på hållbarheten i de offentliga finanserna. De nämnda bestämmelserna har fogats till lagförslaget som ett nytt 3 § 4 mom.

Enligt det parlamentariska avtalet fogas till slutet av 4 § i lagen en mening: ”Ett valperiodsövergripande mål ska ställas upp vid den justering av planen för de offentliga finanserna som görs i mitten av valperioden.” Bestämmelsen har tekniskt fogats till lagförslaget som 4 § 2 mom.

Enligt 5 § 2 mom. 2 punkten i det utkast till lag som var på remiss ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om statsförvaltningens och lokalförvaltningens beräknade sammanlagda nominella saldo för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -3 procent. Motsvarande formulering fanns också i 6 § 1 mom. om korrigeringsmekanismen i det lagutkast som var på remiss. Enligt det parlamentariska avtalet ändras de ovannämnda bestämmelserna så att de i stället för att gälla staten och lokalförvaltningen gäller de offentliga finanserna som helhet, vars beräknade nominella saldo i förhållande till bruttonationalprodukten för innevarande eller följande år inte får vara svagare än -2,5 procent. Lagförslagets 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom. har ändrats så att de motsvarar det parlamentariska avtalet.

Enligt det parlamentariska avtalet ska 9 § som gäller lagens ikraftträdande ändras så att 3 § 2 mom. 3 punkten, bestämmelsen enligt 5 § 2 mom., enligt vilken statsrådet ska vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det beräknade nominella saldot för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent i fråga om de offentliga finanserna som helhet, bestämmelsen i 4 § enligt vilken det valperiodsövergripande målet ska ställas upp vid den justering av planen för de offentliga finanserna som görs i mitten av valperioden, och bestämmelsen i 6 § 2 mom. andra meningen, enligt vilken den finanspolitiska

övervakaren i sin bedömning särskilt ska beakta om det beräknade nominella saldot i fråga om de offentliga finanserna som helhet för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent, träder i kraft först den 1 januari 2031. Det valperiodsövergripande mål som avses i 3 § 1 mom. ställs med avvikelse från 4 § för första gången upp i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027. Den bestämmelse enligt 3 § 2 mom. 4 punkten som gäller uppställandet av målet träder i kraft först den 1 januari 2033. Lagförslaget 9 § har ändrats så att de motsvarar det parlamentariska avtalet.

I det parlamentariska avtalet har man dessutom kommit överens om ett parlamentariskt förfarande för uppställande av de mål som avses i 3 § i lagutkastet. Enligt avtalet bereds målen av en parlamentarisk arbetsgrupp. Arbetsgruppen tillsätts i början av varje valperiod. Finansministeriet svarar för det formella tillsättandet av arbetsgruppen och fungerar som arbetsgruppens sekretariat. Ordföranden för den parlamentariska arbetsgruppen utses av det största regeringspartiet och vice ordföranden av det största oppositionspartiet. I arbetsgruppen ingår företrädare för alla riksdagsgrupper.

Under sitt arbete ska arbetsgruppen höra rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och efter eget omdöme andra sakkunniga. Arbetsgruppen ska säkerställa att dess förslag grundar sig på bästa möjliga tillgängliga information och sakkunskap. Målen ska grunda sig på finansministeriets oberoende makroekonomiska prognos. Arbetsgruppen ska tillsättas utan onödigt dröjsmål efter regeringsbildningen.

Enligt avtalet har den parlamentariska arbetsgruppen till uppgift att:

- följa den ekonomiska utvecklingen i Finland med tanke på de offentliga finansernas hållbarhet och de uppställda målen samt de förpliktelser som följer av annan lagstiftning;
- ställa upp ett valperiodsövergripande saldomål för åtta år;
- ställa upp ett saldomål för följande valperiod;
- varje år övervaka uppnåendet av målet;
- som en del av den ekonomiska uppföljningen behandla den finanspolitiska övervakarens eventuella lagstadgade rapporter om avvikelser, orsakerna till avvikelserna samt statsrådets redogörelse för eventuella avvikelser och övervakarens iakttagelser;
- övervaka genomförandet av det parlamentariska avtalet; och
- bedöma behovet av att ändra lagstiftningen om skötseln av de offentliga finanserna.

Enligt det parlamentariska avtalet ska alla uppställda mål uppfylla de krav som anges i den nationella lagstiftningen och i EU-reglerna. Nyckeltalen för de offentliga finanserna får inte på ett konstgjort sätt förbättras genom inkomster från försäljning av tillgångar eller på annat sätt. Den parlamentariska arbetsgruppen fastställer ett godtagbart handlingsutrymme för utnyttjandet av inkomster från försäljning av tillgångar.

Enligt det parlamentariska avtalet ska regeringen upprätta en egen plan för att uppnå saldomålet. Besluten ska grunda sig på finansministeriets oberoende bedömningar av konsekvenserna för

de offentliga finanserna. Ministeriets förmåga att göra omfattande konsekvensbedömningar stärks och utvecklas.

Den första parlamentariska arbetsgruppen tillsattes i enlighet med avtalet i oktober 2025. Enligt avtalet ställs det första valperiodsövergripande målet undantagsvis upp för åren 2027–2033 i stället för en åttaårsperiod. Målet för valperioden 2027–2031 och det valperiodsövergripande målet fram till 2033 ställs upp i den parlamentariska arbetsgruppen före utgången av februari 2026, målet för valperioden justeras i december 2026 och målen ställs i enlighet med 4 § 2 mom. i den föreslagna lagen om skötseln av de offentliga finanserna upp i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027. Därefter ställs alltid ett medelfristigt dvs. åttaårigt mål upp i mitten av valperioden före utgången av juni det aktuella året.

Enligt det parlamentariska avtalet ska statsrådets beslut om att en exceptionell krissituation föreligger behandlas i den parlamentariska arbetsgruppen. Vid en betydande, överraskande och exceptionell krissituation som drabbar Finland kan man vid ett parlamentariskt möte komma överens om att tillfälligt avvika från de nationella ramvillkoren i avtalet. Krisen hanteras i den omfattning som är nödvändig. Arbetsgruppen ska samråda med rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken om huruvida de skäl som anges för avvikelsen är lämpliga och tillräckliga.

I fråga om den finanspolitiska övervakarens oberoende konstateras det i avtalet att den finanspolitiska övervakarens oberoende, resursfördelning och tillräckliga mandat ska säkerställas i lagstiftningen.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om skötseln av de offentliga finanserna

1 §. Långsiktigt mål för skötseln av de offentliga finanserna. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om det långsiktiga målet för skötseln av de offentliga finanserna. Målet är att skuldsättningen i den offentliga sektorn ska vara högst 60 procent och på lång sikt högst 40 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Skötseln av de offentliga finanserna ska bidra till att detta mål uppnås. Målnivån på 60 procent motsvarar det referensvärde för medlemsstaternas maximala skuldkvot som fastställs i EU-fördragen. På längre sikt är det dock finanspolitiskt ändamålsenligt att eftersträva en betydligt lägre skuldkvot, vilket innebär att målet för skuldkvoten på lång sikt bör vara högst 40 procent av bruttonationalprodukten. En skuldnivå som är väsentligt lägre än referensvärdet i EU-fördragen skulle ge ett finanspolitiskt spelrum och en säkerhetsmarginal för olika kriser och i förhållande till EU-förfaranden, t.ex. ett förfarande vid alltför stora underskott till följd av en överträdelse av skuldkriteriet som inom det reviderade ramverket kan inledas för medlemsstater där skuldkvoten överstiger 60 procent av bruttonationalprodukten när de avviker från den av rådet godkända nettoutgiftsbanan. En lägre skuldnivå minskar också räntekostnaderna för statsskulden. Också skuldnivåerna i de övriga nordiska länderna ligger klart under 60 procent av bruttonationalprodukten, och t.ex. i Sverige grundar sig landets finanspolitiska lagstiftning i hög grad på detta.

Det föreslås inte något mål för vilket år det långsiktiga målet ska nås och statsrådet ska inte vara skyldigt att fastställa ett sådant. Uppnåendet av det långsiktiga målet ska dock beaktas vid uppställandet av det valperiodsövergripande saldomålet, utöver de ramvillkor för målsättningen som följer av EU-lagstiftningen. Om detta föreskrivs i 3 § 2 mom. 4 punkten, enligt vilken statsrådet ska ställa upp det valperiodsövergripande saldomålet, om inte bestämmelserna i 1 eller 2 punkten i samma moment förutsätter uppställande av ett mer krävande mål, så att skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten beräknas minska under en referensperiod som omfattar de åtta följande kalenderåren i riktning mot det

långsiktiga mål för de offentliga finanserna som nämns i 1 § med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år eller förbli lägre än målet.

Uppnåendet av eller framstegen mot det långsiktiga skuldmålet omfattas inte av korrigeringsmekanismen enligt 6 §. Korrigeringsmekanismen gäller endast uppnåendet av det ovannämnda saldomålet för valperioden, inte skuldkvotens utveckling.

2 §. Medelfristig plan som grundar sig på EU-lagstiftningen. I paragrafen föreskrivs det om upprättandet av en nationell medelfristig plan enligt förordningen om den förebyggande delen. Statsrådet ska upprätta den medelfristiga planen i enlighet med bestämmelserna i förordningen om den förebyggande delen utan dröjsmål efter det att statsrådet har utnämnts. Utkastet till den medelfristiga planen ska ingå i regeringsprogrammet. Enligt artikel 2.6 i förordningen om den förebyggande delen ska den medelfristiga planen omfatta en period som motsvarar den normala längden på den berörda medlemsstatens valperiod. Det är således motiverat att ett utkast till en medelfristig plan upprättas som en del av regeringsprogrammet, varvid den anpassning och de finanspolitiska mål som överenskommit i regeringsprogrammet uppfyller de EU-rättsliga kraven och utkastet kan diskuteras vid regeringsförhandlingarna.

3 §. Uppställande av mål som styr skötseln av de offentliga finanserna. I paragrafen föreskrivs det om statsrådets skyldighet att ställa upp saldomål som styr skötseln av de offentliga finanserna. Genom bestämmelsen om uppställande av saldomålen genomförs artiklarna 5.6.1 a och 6.2 i det ändrade budgetramdirektivet.

Enligt 1 mom. ska skötseln av de offentliga finanserna styras med två av statsrådet uppställda mål för statsförvaltningens och lokalförvaltningens sammanlagda nominella saldo. Målet för valperioden ska ställas upp i början av valperioden för valperiodens sista år. Det valperiodsövergripande målet ska ställas upp före mitten av valperioden i form av ett genomsnittligt saldo för den kommande perioden på åtta år. Med hjälp av målen styrs i synnerhet de sektorer som ackumulerar underskottet och skulden i de offentliga finanserna eller som potentiellt gör det, dvs. statsförvaltningen och lokalförvaltningen, vilka omfattar välfärdsområdena och den kommunala ekonomin. I praktiken ska saldomålen ställas upp i förhållande till bruttonationalprodukten.

I 2 mom. anges de villkor enligt vilka statsrådet ska ställa upp saldomålen. Enligt 2 mom. 1 punkten ska målen ställas upp så att de främjar iakttagandet av de referensvärden för underskott och skuld som anges i protokoll nr 12 till fördragen om Europeiska unionens funktionssätt. Bestämmelsen stöder uppställandet av saldomålen i enlighet med förpliktelseerna i EU:s grundfördrag på det sätt som förutsätts i artikel 5.1 a i det ändrade budgetramdirektivet.

Enligt 2 mom. 2 punkten ska saldomålen ställas upp så att de uppfyller åtminstone de åtaganden som ingår i den nationella medelfristiga planen i enlighet med den i 2 § avsedda förordningen om den förebyggande delen. Enligt bestämmelsen ska saldomålen således ställas upp så att de åtminstone följer nettoutgiftsbanan. Genom bestämmelsen säkerställs att den nationella finanspolitiska regeln är förenlig med kraven i EU:s sekundärrätt. Genom bestämmelsen genomförs delvis artikel 5.1 b i det ändrade budgetramdirektivet.

Enligt 2 mom. 3 punkten ska målet för valperioden ställas upp så att det främjar uppnåendet av det valperiodsövergripande målet. Genom bestämmelsen säkerställs att målet för valperioden är förenligt med det tidigare uppställda valperiodsövergripande målet.

Enligt 2 mom. 4 punkten ska statsrådet ställa upp det valperiodsövergripande målet, om inte bestämmelserna i 1 eller 2 punkten förutsätter uppställande av ett mer krävande mål, så att

skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten beräknas minska under en referensperiod som omfattar de åtta följande kalenderåren i riktning mot det långsiktiga mål för de offentliga finanserna som nämns i 1 § med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år eller förbli lägre än målet. Bestämmelsen är av betydelse eftersom den innebär en valperiodsövergripande måluppställning ett nationellt ramvillkor i det nationella finanspolitiska regelramverket. Den föreslagna bestämmelsen är vid en skuldnivå på över 60 procent i vissa fall och vid en skuldnivå på 40–60 procent alltid mer krävande än vad EU:s finanspolitiska regler förutsätter. Referensperioden på åtta år motsvarar referensperioden för skuldållbarhetsanalysen enligt EU:s finanspolitiska regler. Det valperiodsövergripande målet ska inte omfattas av korrigeringsmekanismen, men den ska beaktas när målet för valperioden ställs upp. Den parlamentariska arbetsgrupp som ska tillsättas med stöd av lagförslaget ska följa hur det valperiodsövergripande målet uppnås. Detta nationella ramvillkor träder i kraft först 2033.

Enligt 3 mom. ska statsrådet i början av valperioden tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp för beredning av det valperiodsövergripande saldomål som ska ställas upp under samma valperiod samt det saldomål för valperioden som ska ställas upp nästa valperiod. Ordföranden för den parlamentariska arbetsgruppen ska utses av det största regeringspartiet och vice ordföranden av det största oppositionspartiet. I arbetsgruppen ska ingå företrädare för alla riksdagsgrupper. Arbetsgruppen ska tillsättas utan dröjsmål efter regeringsbildningen.

Enligt 4 mom. är det möjligt att tillfälligt avvika från villkoren för uppställande av saldomålen i 2 mom. 3 och 4 punkten i exceptionella krissituationer som statsrådet inte kan påverka och som har en betydande inverkan på de offentliga finanserna, förutsatt att avvikelserna inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på lång sikt. Den finanspolitiska övervakare som avses i 7 § ska göra en bedömning av grunderna för avvikelserna, avvikelsernas varaktighet och omfattning samt dess inverkan på hållbarheten i de offentliga finanserna. Avvikelse från de krav i EU-rätten som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten får inte göras med stöd av 4 mom.

4 §. Plan för de offentliga finanserna och statsbudgeten. I paragrafen föreskrivs det om planen för de offentliga finanserna och dess förhållande till beredningen av statsbudgeten. Genom bestämmelsen genomförs artikel 7 i det ändrade budgetramdirektivet, enligt vilken medlemsstaternas årliga budgetlagstiftning ska återspegla deras landsspecifika gällande numeriska finanspolitiska regler.

Enligt 1 mom. ska statsrådet upprätta en plan för de offentliga finanserna för valperioden utan dröjsmål efter att den i 2 § avsedda medelfristiga planen i enlighet med förordningen om den förebyggande delen har upprättats. Det är fråga om den första planen för de offentliga finanserna som nya regeringar upprättar. Planen för de offentliga finanserna ska innehålla det saldomål för valperioden som avses i 3 § och åtgärder för uppnående av målet. Statsrådet justerar varje år planen för de offentliga finanserna för de följande fyra åren.

Enligt 2 mom. ska det valperiodsövergripande mål som avses i 3 § formellt ställas upp vid den justering av planen för de offentliga finanserna som görs i mitten av valperioden.

Enligt 3 mom. ska det saldomål för valperioden som ställts upp med stöd av 3 § och den plan för de offentliga finanserna som upprättats i enlighet med målet beaktas vid beredningen av statsbudgeten. Planeringen av de offentliga finanserna bildar då en konsekvent helhet, när beredningen av statsbudgeten grundar sig på en plan för de offentliga finanserna som till sin finanspolitiska dimensionering uppfyller såväl de EU-rättsliga kraven (2 §) som de nationella kraven (3 §).

5 §. *Statsrådets bedömning av om det mål som styr skötseln av de offentliga finanserna under valperioden har uppnåtts.* I paragrafen föreskrivs det om statsrådets skyldighet att bedöma om det saldomål som styr skötseln av de offentliga finanserna under valperioden har uppnåtts. Paragrafen anknyter till genomförandet av artikel 5 i det ändrade budgetramdirektivet (effektivt främjande av de finanspolitiska skyldigheter som följer av EU-rätten genom nationella regler).

Enligt 1 mom. ska statsrådet åtminstone i samband med den årliga justeringen av planen för de offentliga finanserna och beredningen av budgetpropositionen bedöma om det saldomål för valperioden som ställts upp med stöd av 3 § har uppnåtts. Statsrådet ska vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om något av de tre villkor som anges i paragrafen enligt statsrådets helhetsbedömning uppfylls. För det första ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga om statsrådet bedömer att det saldomål för valperioden som ställts upp med stöd av 3 § inte kommer att uppnås. För det andra ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga om det beräknade nominella saldot för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent i fråga om de offentliga finanserna som helhet. För det tredje ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga, om Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens råd i samband med den multilaterala övervakningen av medlemsstaternas ekonomiska politik har bedömt att det finns en risk att Finland avviker från den nettoutgiftsbana som rådet godkänt för Finland med stöd av den i 2 § avsedda förordningen om den förebyggande delen. Statsrådet kan i sin helhetsbedömning beakta bl.a. konjunkturläget och eventuella gällande undantagsklausuler enligt artiklarna 25 och 26 i förordningen om den förebyggande delen.

6 §. *Korrigeringsmekanism.* I paragrafen föreskrivs det om en korrigeringsmekanism i tre delar som stöder uppnåendet av det saldomål som styr skötseln av de offentliga finanserna under valperioden. Den första delen av korrigeringsmekanismen baseras på den oberoende finanspolitiska övervakarens bedömningar. Den andra och tredje delen av korrigeringsmekanismen inleds till följd av de olika faserna i EU:s förfarande vid alltför stora underskott som inletts för Finlands del. Paragrafen gäller genomförandet av artikel 5 och artikel 6.1 b och c i det ändrade budgetramdirektivet.

I 1 mom. föreskrivs det om den första delen av korrigeringsmekanismen. Den oberoende finanspolitiska övervakare som avses i 7 §, dvs. rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, ska regelbundet göra och offentliggöra en helhetsbedömning av uppnåendet av det saldomål som styr de offentliga finanserna under valperioden. I bedömningen ska beaktas särskilt om statsrådet vidtagit de åtgärder som specificeras i planen för de offentliga finanserna eller åtgärder med motsvarande konsekvenser för de offentliga finanserna och om de samlade offentliga finansernas beräknade nominella saldo för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent. Övervakaren kan i sin helhetsbedömning beakta bl.a. konjunkturläget och eventuella gällande undantagsklausuler enligt artiklarna 25 och 26 i förordningen om den förebyggande delen. Bedömningen ska innehålla en bedömning av trovärdigheten hos de åtgärder som nämns i momentet. Om den finanspolitiska övervakaren utifrån sin helhetsbedömning anser att saldomålet inte nås och det inte finns godtagbara grunder för att avvika från målet, ska övervakaren för statsrådet lägga fram en beräkning av omfattningen av de korrigerande åtgärder som behövs och en tidsplan för dem. Bedömningen ska utarbetas och offentliggöras minst en gång per år.

I 2 mom. föreskrivs det att om statsrådet inte vidtar de åtgärder som den finanspolitiska övervakaren lagt fram med stöd av 1 mom., ska statsrådet offentligt motivera sitt förfarande inom två månader från det att den finanspolitiska övervakaren lagt fram sin bedömning. Genom

bestämmelsen genomförs delvis artikel 8a.6 (den s.k. *comply or explain*-principen) i det ändrade budgetramdirektivet.

I 3 mom. föreskrivs det om den andra delen av korrigeringsmekanismen. Om Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 126.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har avgjort att Finland har ett alltför stort underskott, ska statsrådet vidta åtgärder i enlighet med de rekommendationer som rådet med stöd av artikel 126.7 i fördraget har gett Finland eller åtgärder med motsvarande konsekvenser för de offentliga finanserna inom den tid som anges i rekommendationerna samt lämna en redogörelse om detta till riksdagen. Redogörelsen ska innehålla en utredning om de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som behövs.

I 4 mom. föreskrivs det om den tredje delen av korrigeringsmekanismen. Om Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 126.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har fattat ett beslut som gäller Finland eller vidtagit åtgärder enligt artikel 126.11 i fördraget, ska statsrådet ge riksdagen ett meddelande om ytterligare åtgärder som behövs.

7 §. Tillsynen över efterlevnaden av lagen. I paragrafen föreskrivs det om tillsynen över efterlevnaden av lagen. Tillsynen över efterlevnaden av lagen om skötseln av de offentliga finanserna och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den utövas av rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, som är oberoende finanspolitisk övervakare, på det sätt som föreslås i den nya lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken (lagförslag 2).

I 2 mom. föreskrivs det att om statsrådet inte vidtar de åtgärder som rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken föreslår med stöd av 1 § 2 mom. 1, 3, 4 eller 6 punkten i lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, ska statsrådet offentligen motivera sitt förfarande inom två månader från det att den finanspolitiska övervakaren lagt fram sin bedömning. Dessa uppgifter beskrivs i specialmotiveringen till 1 § 2 mom. i lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken (lagförslag 2).

Genom 7 § och lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken genomförs artikel 8a.1–8a.5 och 8a.6 i det ändrade budgetramdirektivet.

8 §. Bemyndigande att utfärda förordning. Enligt den föreslagna paragrafen får statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om uppställande av de finanspolitiska mål som ska användas vid statsrådets fleråriga planering av den offentliga sektorns och dess undersektors inkomster, utgifter, underskott, skuld och motsvarande omständigheter, om de prognoser, den statistik och övriga uppgifter som ska användas för att uppställa målen och utvärdera måluppfyllelsen och om planeringen av de behövliga statsrådsåtgärderna för att uppnå målen. Bestämmelsen motsvarar bemyndigandet att utfärda förordning i den gällande lagen.

Med de mål som ska fastställas genom förordning och de uppgifter som ska användas för uppställande av mål och utvärdering av måluppfyllelsen avses särskilt de mål, prognoser, beskrivningar och utvärderingar som nämns i artikel 9.2 i budgetramdirektivet och skyldigheterna enligt artiklarna 10–14 i direktivet att förklara, samordna och presentera de uppgifter som ska ingå i det fleråriga budgetramverket. Genom förordning ska också föreskrivas om de skyldigheter för medlemsstaten som avses i de två sista meningarna i artikel 4.6. Dessa gäller fel och systematiska avvikelser i de makroekonomiska prognoserna och budgetprognoserna, vilka övervakas av Statens revisionsverk (lagförslag 3).

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om upprättandet av och innehållet i planen för de offentliga finanserna. Bemyndigandet att utfärda förordning gör det dock möjligt att vid behov också utfärda andra bestämmelser om planeringen av de offentliga

finanserna. Avsikten är att den gällande statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014) i och med den nya finanspolitiska lagen ska ändras före den 31 december 2025.

9 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Med beaktande av de ökade försvarsutgifterna och den gällande nationella undantagsklausul enligt förordningen om den förebyggande delen som är kopplad till dessa utgifter träder dock följande bestämmelser i lagen i kraft först den 1 januari 2031, dvs. för valperioden 2031–2035:

- bestämmelsen i 3 § 2 mom. 3 punkten, enligt vilken statsrådet ska ställa upp saldomålet för valperioden så att det främjar uppnåendet av det valperiodsövergripande målet,
- bestämmelsen i 5 § 2 mom., enligt vilken statsrådet ska vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det beräknade nominella saldot för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent i fråga om de offentliga finanserna som helhet, och
- bestämmelsen i 6 § 1 mom. andra meningen, enligt vilken den finanspolitiska övervakaren i sin bedömning särskilt beaktar om det beräknade sammanlagda nominella saldot i de samlade offentliga finanserna för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 4 § 2 mom. (uppställande i mitten av valperioden) ska det valperiodsövergripande mål som avses i 3 § 1 mom. för första gången ställas upp redan i den första planen för de offentliga finanserna för 2027–2033 för valperioden 2027. Därefter ställs det valperiodsövergripande målet i enlighet med 3 § 1 mom. upp före mitten av varje valperiod. Det valperiodsövergripande målet ska således ställas upp nästa gång 2029. Bestämmelserna i 3 § 2 mom. 4 punkten om det närmare sättet att ställa upp det valperiodsövergripande målet träder i kraft den 1 januari 2033.

7.2 Lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken

1 §. *Ställning och uppgifter.* I den föreslagna paragrafen anges vilken ställning och vilka uppgifter rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har. Enligt 1 mom. ska rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken vara oberoende. Rådet ska utföra sitt uppdrag självständigt och inte ta emot instruktioner från utomstående. Dessa bestämmelser innebär bl.a. att rådet inte ska styras eller påverkas av någon utomstående aktör. Rådet ska också självständigt, med beaktande av de lagstadgade kraven, informera om sina ställningstaganden och självständigt besluta om användningen av sina anslag. Det anslag som rådet behöver budgeteras separat så att det endast anvisas för rådets verksamhet. Genom bestämmelsen om rådets oberoende genomförs artikel 8a.4 a–c i det ändrade budgetramdirektivet.

Enligt 1 mom. finns rådet i anslutning till Statens ekonomiska forskningscentral. Forskningscentralen ska producera de lokal-, ekonomiförvaltnings-, personalförvaltningstjänster och andra stödtjänster som rådet behöver.

I 2 mom. föreskrivs det om rådets uppgifter. Enligt 1 punkten hör det till rådets uppgifter att övervaka efterlevnaden av 3–5 § i lagen om skötseln av de offentliga finanserna och göra de bedömningar som avses i 6 § 1 mom. i den lagen. I sin tillsynsuppgift enligt 3–5 § i lagen om skötseln av de offentliga finanserna ska rådet bl.a. övervaka om det saldomål som styr skötseln av de offentliga finanserna under valperioden har ställts upp på ett korrekt sätt (3 §), om planen

för de offentliga finanserna innehåller behövliga åtgärder för att uppnå saldomålet (4 § 1 mom.), om planen för de offentliga finanserna justeras varje år på behövligt sätt för att uppnå för att uppnå saldomålet under valperioden (4 § 1 mom.), om målet för valperioden och planen för de offentliga finanserna och dess åtgärder har beaktats i beredningen av statsbudgeten (4 § 2 mom.) och om statsrådets bedömningar och åtgärder för att uppnå saldomålet är motiverade (5 §). Rådets bedömningsuppgift enligt 6 § 1 mom. i lagen om skötseln av de offentliga finanserna behandlas i detaljmotiveringen till den bestämmelsen.

Enligt 2 mom. 2 punkten har rådet till uppgift att bedöma om målen för den ekonomiska politiken uppnås samt vilka konsekvenser den ekonomiska politiken får särskilt med tanke på den ekonomiska tillväxten och stabiliteten, sysselsättningen samt hållbarheten på sikt inom den offentliga ekonomin. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 2 § 1 mom. 2 och 5 punkten i statsrådets gällande förordning om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken (61/2014).

Enligt 2 mom. 3 punkten har rådet till uppgift att bedöma om förfarandena för styrning av de offentliga finanserna är enhetliga, konsekventa och effektiva. Bestämmelsen motsvarar delvis 2 § 1 mom. 6 punkten i den gällande förordningen om rådet. Den bedömning som avses i bestämmelsen ska göras med 5–8 års mellanrum. Bestämmelsen hänger ihop med genomförandet av artikel 8a.5 d i det ändrade budgetramdirektivet.

Genom bestämmelserna i 2 mom. 4 punkten underpunkterna a och b åläggs rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken de uppgifter som den oberoende finanspolitiska övervakaren har enligt de direkt tillämpliga EU-förordningarna. Enligt 4 punkten underpunkt a har rådet till uppgift att utarbeta det yttrande som avses i artikel 11.2 första stycket och i artikel 15.3 första stycket i förordning (EU) 2024/1263 om den förebyggande delen från och med den tidpunkt som nämns i artiklarna. Enligt 4 punkten underpunkt b har rådet till uppgift att på begäran av finansministeriet utarbeta den bedömning och analys som avses i artikel 23 i ovannämnda förordning och en icke-bindande, separat rapport enligt artikel 3.5 i rådets förordning (EG) nr 1467/97 om den korrigerande delen, sådan den lyder ändrad genom förordning (EU) 2024/1264.

Enligt 2 mom. 5 punkten ska rådet på begäran delta i de samråd och diskussioner som ordnas av riksdagen och riksdagens utskott. Genom bestämmelsen genomförs artikel 8a.5 led e i det ändrade budgetramdirektivet.

Enligt 2 mom. 6 punkten har rådet till uppgift att fastställa de makroekonomiska prognoser som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna och som utarbetats av den avdelning som ansvarar för prognostiseringen vid finansministeriet. Genom bestämmelsen genomförs artikel 8a.5 a i det ändrade budgetramdirektivet så att regleringen också uppfyller kravet i artikel 4.4 i förordningen om övervakning av utkast till budgetplaner. Dessa EU-rättsakter förutsätter att den oberoende finanspolitiska övervakaren antingen ska upprätta eller fastställa de ekonomiska prognoser som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna. På grund av förordningen om övervakning av utkast till budgetplaner är det alternativt där övervakaren endast bedömer prognosens tillförlitlighet som nämns i budgetramdirektivet inte möjligt i eurostaterna. Som helhet motsvarar uppgiften enligt 6 punkten till många delar 2 § 1 mom. 3 punkten i den gällande förordningen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, enligt vilken rådet ska bedöma kvaliteten på de prognostiserings- och utvärderingsmetoder som används vid beredning av den ekonomiska politiken.

I 3 mom. föreskrivs det om berättelser som ska lämnas till riksdagen. Rådet ska årligen före utgången av februari ge riksdagen en rapport som innehåller de ställningstaganden utifrån

övervakningen och de bedömningar som avses i 2 mom. 1 punkten. Dessutom kan rådet vid behov lämna särskilda rapporter till riksdagen.

2 §. Sammansättning. Enligt paragrafen ska rådet bestå av en ordförande och fyra andra medlemmar. Ordföranden och medlemmarna ska representera högkvalitativ vetenskaplig sakkunskap eller betydande sakkunskap om ekonomisk politik inom olika områden av den ekonomiska vetenskapen. Med avvikelse från den gällande förordningen ska rådet således helt och hållet bestå av personer med sakkunskap inom den ekonomiska vetenskapen eller om ekonomisk politik och ingen av medlemmarna behöver vara verksam inom det internationella forskarsamhället.

3 §. Tillsättande och mandatperiod. I paragrafen föreskrivs det om utnämningen av ordföranden och medlemmarna i rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken samt om deras mandatperiod. Genom bestämmelserna i paragrafen genomförs artikel 8a.3 i budgetramdirektivet. Enligt den punkten i direktivet ska de oberoende finanspolitiska övervakarna bestå av medlemmar som nominerats och utsetts på grundval av sin erfarenhet och kompetens inom offentliga finanser, makroekonomi eller budgetförvaltning enligt transparenta förfaranden.

Enligt 1 mom. utser statsrådet på förslag av finansministeriet rådets ordförande och medlemmar för en mandatperiod på fyra år. Finansministeriet ska av universitetens ekonomisk-vetenskapliga enheter begära ett gemensamt förslag till ordförande och medlemmar i rådet. Finansministeriet får avvika från universitetens förslag endast av vägande och motiverade skäl. Kravet bidrar till att framhäva rådets oberoende. Rådet ska inom sig utse en vice ordförande.

I 2 mom. föreskrivs det om det maximala antalet på varandra följande mandatperioder för rådets ordförande och medlemmar. En person som utsetts till ordförande eller medlem får vara verksam i rådet utan avbrott i högst åtta år, dvs. två mandatperioder. Bestämmelsen begränsar i enlighet med sin ordalydelse endast antalet på varandra följande mandatperioder.

4 §. Rådets verksamhet. I paragrafen föreskrivs det sammankallande av rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och om dess beslutförhet.

Enligt 1 mom. ska rådet sammanträda på kallelse av ordföranden eller, när ordföranden är förhindrad, av vice ordföranden.

Enligt 2 mom. är rådet beslutfört när ordföranden eller vice ordföranden och dessutom minst två medlemmar är närvarande.

Enligt 3 mom. ska ärenden avgöras med enkel majoritet. När rösterna faller lika avgör ordförandens röst.

Enligt 4 mom. kan rådet fatta beslut i och annars behandla ärenden som hör till det vid ett ordinarie sammanträde eller vid ett sammanträde som helt eller delvis hålls i en elektronisk miljö. Med ordinarie sammanträde avses ett sammanträde där medlemmarna i rådet är fysiskt närvarande. Vid elektroniska sammanträden ska rådet sörja för informations säkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

Regleringen behövs för att möjliggöra en smidig organisering av rådets verksamhet och för att säkerställa informationssäkerheten. Möjligheten till elektroniskt distansdeltagande syftar till att möjliggöra effektiva och flexibla arbetsprocesser. Användningen av elektroniska sammanträden bör inte försämra förutsättningarna för kollegialt beslutsfattande. Det förutsätts alltid att de

datatekniska förbindelser som möjliggör elektroniska sammanträden uppfyller skyddskraven för behandling av sekretessbelagd information, om sekretessbelagd information behandlas vid mötet.

Enligt 5 mom. är en förutsättning för ett elektroniskt sammanträde är att sammanträdets ordförande och sekreterare på ett tillförlitligt sätt kan verifiera vem som deltar i sammanträdet och att den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena.

5 §. Sekretariat. I paragrafen föreskrivs det om sekretariatet för rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Enligt 1 mom. har rådet för beredning och verkställande av ärenden ett sekretariat som leds av en generalsekreterare och som är i tjänsteförhållande vid Statens ekonomiska forskningscentral. Statens ekonomiska forskningscentral ska utse generalsekreteraren och de övriga tjänstemän som hör till sekretariatet på förslag av rådet.

Enligt 2 mom. är behörighetsvillkor för generalsekreteraren och för tjänstemän som hör till sekretariatet högre högskoleexamen och sådan förtrogenhet som uppgiften kräver.

Paragrafen hänger dessutom ihop med genomförandet av artikel 8a.5 c i det ändrade budgetramdirektivet.

6 §. Arbetsordning. I paragrafen föreskrivs det om den arbetsordning som godkänns av rådet. I arbetsordningen finns närmare föreskrifter om rådets uppgifter och befogenheter samt om behandlingen av ärenden.

7 §. Rätt att få information. Paragrafen innehåller bestämmelser om rådets rätt att få information. Enligt bestämmelsen har rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga ämbetsverk och inrättningar få de sekretessbelagda handlingar som är nödvändiga för skötseln av rådets uppgifter enligt denna lag, med undantag av handlingar och information som med stöd av lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska säkerhetsklassificeras. Vid beredningen bedömdes det att rådet inte behöver säkerhetsklassificerade handlingar eller säkerhetsklassificerad information för att kunna fullgöra sina uppgifter. Även andra sekretessbelagda uppgifter och handlingar behövs endast i exceptionella fall.

8 §. Arvoden och ersättningar. I paragrafen föreskrivs det att medlemmar i rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och sakkunniga som hörs av rådet har rätt till skäligt arvode. Enligt 1 mom. fastställs grunderna för arvodena av finansministeriet. Enligt 2 mom. ersätts kostnader för resor i enlighet med statens tjänste- och arbetskollektivavtal om ersättning för resekostnader.

9 §. Extern utvärdering. I paragrafen föreskrivs det om extern bedömning av rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Enligt paragrafen ska finansministeriet minst vart femte år beställa en oberoende extern utvärdering av rådets verksamhet. Genom bestämmelsen genomförs kravet i budgetramdirektivets artikel 8a.4 e, enligt vilket de oberoende finanspolitiska institutionerna regelbundet ska vara föremål för externa utvärderingar som utförs av oberoende utvärderare.

10 §. Ikraftträdande. Enligt den föreslagna paragrafen träder lagen i kraft den 1 januari 2026, dvs. samtidigt som lagen om skötseln av de offentliga finanserna.

Enligt 2 mom. träder uppgiftsbestämmelsen i 1 § 2 mom. 4 punkten underpunkt a i kraft först den 1 maj 2032. Innan det kan rådet utarbeta de yttranden som avses i bestämmelsen på eget initiativ eller på begäran av finansministeriet.

Enligt 3 mom. är det råd för utvärdering av den ekonomiska politiken som tillsatts före ikraftträdandet av denna lag är råd för utvärdering av den ekonomiska politiken enligt denna lag till utgången av sin mandatperiod. Efter detta utses ordföranden och en medlem en gång för en mandatperiod på fem år, varefter också ordföranden och medlemmen utses för en mandatperiod på fyra år i enlighet med 3 § 1 mom. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att inte hela rådets sammansättning ändras på en gång.

Enligt 4 mom. ska bestämmelsen i 1 § 3 mom. om den rapport som årligen ska lämnas till riksdagen tillämpas första gången på den rapport som rådet lämnar 2027.

7.3 Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk

1 §. Ställning och uppgifter. I 1 § 4 mom. i lagen om revisionsverket (676/2000) föreskrivs det om verkets nuvarande uppgifter som finanspolitisk övervakare, vilka grundar sig på genomförandet av fördraget om en förstärkt ekonomisk union (870/2012). Enligt momentet fullgör revisionsverket de uppgifter som anges i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012). Eftersom det föreslås att den gällande finanspolitiska lagen ska upphävas och att uppgiften som oberoende finanspolitisk övervakare enligt den nya EU-lagstiftningen ska skötas av rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken i stället för av revisionsverket, stryks omnämmandet av den uppgiften i lagen om revisionsverket.

Revisionsverket ska dock i enlighet med artikel 4.6 första och andra meningen i det ändrade budgetramdirektivet ha till uppgift att utarbeta utvärderingar i efterhand av makroekonomiska prognoser och budgetprognoser för årlig och flerårig finanspolitisk planering, vilket inte hör till den oberoende finanspolitiska övervakarens uppgifter enligt artikel 8a. Det gällande 1 § 4 mom. i lagen om revisionsverket ersätts därför med en bestämmelse enligt vilken revisionsverket i enlighet med artikel 4.6 i rådets direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk, sådant det lyder ändrat genom rådets direktiv 2024/1265/EU, ska utarbeta utvärderingar i efterhand av makroekonomiska prognoser och budgetprognoser för årlig och flerårig finanspolitisk planering och offentliggöra utvärderingarna. Revisionsverket utför redan i nuläget motsvarande utvärdering i efterhand som en del av sina övriga uppgifter.

Ikraftträdandebestämmelse. Enligt 1 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska den ändrade lagen om revisionsverket träda i kraft den 1 januari 2026 liksom de övriga lagarna i propositionen.

7.4 Lagen om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna

Genom lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012; FördrS 23–24/2013) har de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen satts i kraft. Genom reformen av EU:s finanspolitiska regler har fördragets

avdelning III (Finanspolitisk överenskommelse) införlivats i unionsrätten i enlighet med artikel 16 i fördraget (se närmare avsnitt 2). I artikel 16 i fördraget föreskrivs det att inom högst fem år efter det att fördraget har trätt i kraft ska på grundval av en utvärdering av erfarenheterna från dess genomförande nödvändiga åtgärder vidtas i enlighet med fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i syfte att införliva innehållet i det här fördraget inom Europeiska unionens rättsliga ramar. Eftersom de bestämmelser i fördraget om en förstärkt ekonomisk union som hör till området för lagstiftningen har införlivats i unionsrätten i och med reformen, upphävs den nationella lagen om deras ikraftsättande.

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen har utfärdats genom statsrådets förordning 1030/2012. För tydlighets skull upphävs i förordningen dock 3 § om ikraftträdandet av den gällande finanspolitiska lagen (869/2012), som föreslås bli upphävd.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I 8 § i den föreslagna lagen om skötseln av de offentliga finanserna ingår ett bemyndigande att utfärda förordning. Enligt paragrafen får statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om uppställande av de finanspolitiska mål som ska användas vid statsrådets fleråriga planering av den offentliga sektorns och dess undersektorsers inkomster, utgifter, underskott, skuld och motsvarande omständigheter, om de prognoser, den statistik och övriga uppgifter som ska användas för att uppställa målen och utvärdera måluppfyllelsen och om planeringen av de behövliga statsrådsåtgärderna för att uppnå målen. Bestämmelsen motsvarar bemyndigandet att utfärda förordning i den gällande finanspolitiska lagen.

Syftet med förordningen är bl.a. att fullgöra skyldigheten enligt artikel 4.6 sista meningen i budgetramdirektivet (åtgärder på grund av upptäckta prognosfel) samt skyldigheterna enligt artiklarna 9.2 och 10–14 i direktivet, vilka ännu inte har införts i den gällande lagstiftningen. Avsikten är att också i övrigt uppdatera statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014) som utfärdats med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Bestämmelserna i 3 § 2 mom. 3 punkten, bestämmelsen i 5 § 2 mom. i lagen om skötseln av de offentliga finanserna, enligt vilken statsrådet ska vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det beräknade nominella saldot för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent i fråga om de offentliga finanserna som helhet, och bestämmelsen i 6 § 2 mom. andra meningen, enligt vilken den finanspolitiska övervakaren i sin bedömning särskilt beaktar om det sammanlagda beräknade nominella saldot i fråga om de offentliga finanserna som helhet för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent, träder dock i kraft först den 1 januari 2031.

Bestämmelserna i 3 § 2 mom. 4 punkten träder i kraft den 1 januari 2033.

Det valperiodsövergripande mål som avses i 3 § 1 mom. ska ställas upp första gången i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027 och därefter 2029 i enlighet med 3 § 1 mom.

Bestämmelsen i 1 § 2 mom. 4 punkten underpunkt a i lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken träder i kraft den 1 maj 2032. Innan bestämmelsen träder i kraft kan rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken på eget initiativ eller på begäran av finansministeriet utarbeta sådana yttranden som avses i 1 § 2 mom.

Det råd för utvärdering av den ekonomiska politiken som tillsatts före ikraftträdandet av lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken ska vara råd för utvärdering av den ekonomiska politiken enligt lagförslaget till utgången av sin mandatperiod, varefter rådet ska tillsättas en gång så att ordföranden och en medlem utses för en mandatperiod på fem år. Efter detta ska ordföranden och en medlem utses för en mandatperiod på fyra år i enlighet med 3 § 1 mom.

Bestämmelsen i 1 § 3 mom. om rådets årliga rapport till riksdagen som innehåller de ställningstaganden utifrån övervakningen och de bedömningar som avses i 2 mom. 1 punkten tillämpas första gången på den rapport som rådet lämnar 2027.

10 Förhållande till budgetpropositionen

Förhållande till budgetpropositionen för 2026

I propositionen föreslås det att den finanspolitiska övervakningen ska överföras från Statens revisionsverk till rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Detta förutsätter att rådets sekretariat utökas med tre personer. Den tilläggsutgift på 300 000 euro som rådets verksamhet medför ingår i det nya momentet 28.30.06 i statens kompletterande budgetproposition för 2026. Till momentet överförs dessutom de 370 000 euro från omkostnadsmomentet för Statens ekonomiska forskningscentral (28.30.02) som för närvarande är avsedda för rådets verksamhet.

Förhållande till statens årliga budgetpropositioner

Den föreslagna lagen om skötseln av de offentliga finanserna ska styra den nationella finanspolitiska beredningen och beslutsfattandet och påverkar upprättandet av statens årliga budgetar. Enligt 4 § 2 mom. ska saldomålet för valperioden och planen för de offentliga finanserna, som ska innehålla åtgärder för att uppnå saldomålet för valperioden, beaktas vid beredningen av statsbudgeten. Saldomålet för valperioden, den plan för de offentliga finanserna som upprättats för att uppnå målet och beredningen av statsbudgeten bildar således en enhetlig helhet.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

11.1 Lagen om skötseln av de offentliga finanserna

Lagförslaget om skötseln av de offentliga finanserna behöver bedömas särskilt med tanke på riksdagens budgetmakt. Också bestämmelsen i lagförslagets 2 §, enligt vilken ett utkast till en medelfristig plan ska ingå i regeringsprogrammet, samt statsrådets skyldighet enligt 6 § 3 mom. att lämna en redogörelse och statsrådets skyldighet enligt 6 § 4 mom. att ge ett meddelande är relevanta med tanke på grundlagen. I 8 § ingår ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning.

Riksdagens budgetmakt

Enligt grundlagens 3 § utövas den lagstiftande makten av riksdagen, som också fattar beslut om statsfinanserna. Enligt grundlagens 83 § 1 mom. beslutar riksdagen årligen om statsbudgeten. Enligt grundlagens 1 § 3 mom. är Finland medlem i Europeiska unionen.

Enligt 1 § i den föreslagna lagen är målet för skötseln av de offentliga finanserna att skuldsättningen i den offentliga sektorn ska vara högst 60 procent och på lång sikt högst 40 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Med tanke på riksdagens budgetmakt är bestämmelsen betydelsefull i och med att den innehåller ett nationellt finanspolitiskt mål på lång sikt som är klart mer krävande än den maximala skuldkvot på 60 procent som anges i EU-rätten och som statsrådet också kommer att vara skyldigt att beakta vid uppställandet av saldomålen. Bestämmelsen är dock inte problematisk med tanke på grundlagen, eftersom det är möjligt att på nationell nivå föreskriva om strängare finanspolitiska mål, begränsningar och metoder än vad EU-rätten förutsätter av medlemsstaterna. Av samma anledning är inte heller lagens 3–6 §, som innehåller ett nationellt system för finanspolitisk planering och korrigerande av konstaterade avvikelser som är mer krävande än EU-rätten, problematiska med tanke på grundlagen. De sistnämnda bestämmelserna är inte heller problematiska med tanke på riksdagens budgetmakt, eftersom de är direkt bindande endast för statsrådet.

Bestämmelser om regeringsprogrammets innehåll

Enligt 62 § i grundlagen ska statsrådet utan dröjsmål överlämna sitt program till riksdagen i form av ett meddelande. Samma förfarande ska iaktas när statsrådets sammansättning ändras på ett betydande sätt. Det finns inga närmare bestämmelser om regeringsprogrammets innehåll, utan det är meningen att varje regering ska besluta om innehållet i programmet. Bestämmelsen i det första lagförslaget om att ett utkast till en medelfristig plan enligt EU-lagstiftningen ska ingå i regeringsprogrammet är således exceptionell. Med tanke på att EU:s finanspolitiska regler och den medelfristiga plan som EU-lagstiftningen förutsätter och som upprättats i enlighet med reglerna sätter gränserna för dimensioneringen av den nationella finanspolitiken och därmed också för utarbetandet och genomförandet av regeringsprogrammet, är bestämmelsen ändå inte problematisk med tanke på grundlagen.

Statsrådets skyldighet att lämna redogörelser och meddelanden

I 6 § 3 och 4 mom. i den föreslagna paragrafen om korrigeringsmekanismen finns en lagstadgad skyldighet för statsrådet att ge en redogörelse respektive ett meddelande.

Meddelanden och redogörelser från statsrådet till riksdagen är instrument som statsrådet på eget initiativ kan tillämpa i enlighet med 44 § i grundlagen för att riksdagen ska kunna behandla frågor som gäller rikets styrelse eller internationella förhållanden. Förfarandena skiljer sig från varandra beroende på om riksdagens förtroende för statsrådet aktualiseras efter behandlingen eller inte. Enligt förarbetena till grundlagen kan statsrådet välja vilket förfarande det föredrar (RP 1/1998 rd, s. 96/I).

Grundlagsutskottet har ansett att det rimmar väldigt illa med ett grundlagsfäst system att statsrådet åläggs en skyldighet att lämna en redogörelse till riksdagen i ett visst ärende och inom en viss tid (GrUU 5/2004 rd, s. 2/II, GrUU 37/2006 rd, s. 8/II). I dessa situationer var det fråga om att lämna en redogörelse för konsekvenserna av föreslagna lagar och om uppnående av målen för reformer. Utöver de ställningstaganden som nämns ovan har utskottet samtidigt ansett att ett samrådsförfarande där riksdagens utrikesutskott hörs och riksdagen får en redogörelse i beslutsprocessen kring deltagande i fredsbevarande operationer är problemfritt och lämpligt med tanke på grundlagen (GrUU 18/1995 rd, s. 2, GrUU 17/2000 rd, s. 2/II, GrUU 54/2005 rd, s. 5).

Redogörelse- och informationsskyldigheten enligt 3 § 2 och 3 mom. i den gällande finanspolitiska lagen motsvarar till många delar redogörelse- och informationsskyldigheten enligt bestämmelserna om korrigeringsmekanismen i § 3 och 4 mom. i den föreslagna lagen om skötseln av de offentliga finanserna. Skillnaden är dock att den finanspolitiska lagen gällde ikraftsättandet av ett internationellt fördrag, medan det aktuella lagförslaget gäller det nationella genomförandet av EU:s nya finanspolitiska regler. Detta har ingen betydelse för bedömningen av ärendet. En saklig skillnad är att i den finanspolitiska lagen är redogörelse- och informationsskyldigheterna kopplade till stabilitets- och tillväxtpaktens (upphävda) förebyggande del, medan de i det aktuella lagförslaget är kopplade till stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del och till ett förfarande vid alltför stora underskott som gäller Finland, dvs. en allvarigare situation. Den föreslagna regleringen är problemfri med tanke på grundlagen på samma grunder som grundlagsutskottet ansåg i samband med att den finanspolitiska lagen stiftades. Utskottet konstaterade då (GrUU 37/2012 rd, s. 4/II – RP 155/2012 rd) att vårt nationella system inte innehåller några alternativa procedurer som särskilt väl skulle lämpa sig för korrigeringsförfarandet. Enligt utskottet var det som talade för ett redogörelse- och meddelandeförfarande att de medger riksdagens deltagande i den angelägna ekonomisk-politiska debatten och beslutsprocessen. Den sistnämnda grunden accentueras i en situation där Finland blir föremål för förfarandet vid alltför stora underskott.

Bemyndigande att utfärda förordning

Bemyndigandet att utfärda förordning i 8 § i den föreslagna lagen om skötseln av de offentliga finanserna motsvarar till sitt innehåll den gällande finanspolitiska lagen. Bestämmelsen är noggrant avgränsad och även i övrigt problemfri med tanke på grundlagen.

11.2 Lagen om rådet för utvärdering av ekonomiska politiken

Enligt 119 § 1 mom. i grundlagen kan till statens centralförvaltning utöver statsrådet och ministrierna höra ämbetsverk, inrättningar och andra organ. Enligt paragrafens 2 mom. ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken föreslås vara en särskild myndighet i anslutning till Statens ekonomiska forskningscentral med en tillsynsuppgift som till sin karaktär är utövning av offentlig makt. Bestämmelser om rådet utfärdas därför genom lag.

11.3 Lagen om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk

I propositionen föreslås det att den finanspolitiska övervakningen ska överföras från Statens revisionsverk till rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Propositionen behöver därför också bedömas med avseende på grundlagens 90 § 2 mom. som gäller revisionsverkets ställning och uppgifter. Enligt bestämmelsen finns Statens revisionsverk, som är oavhängigt, i anknytning till riksdagen för revisionen av statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten. Närmare bestämmelser om revisionsverkets ställning och uppgifter utfärdas genom lag.

Enligt 1 § 2 mom. i lagen om statens revisionsverk (676/2000) har revisionsverket till uppgift att granska lagligheten av och ändamålsenligheten i statsfinanserna samt iakttagandet av statsbudgeten. Revisionsverket har med grundlagsutskottets medverkan tilldelats också andra uppgifter än de som grundlagens ordalydelse strikt medför, bara uppgifterna inte utgör någon risk för verkets oavhängighet och har en tillräckligt nära koppling till dess kärnuppgift (GrUU 37/2012 rd, där det hänvisas till betänkandena GrUB 2/2009 rd, s. 4 och GrUB 3/2010 rd, s. 3–4). En sådan uppgift har t.ex. varit den nuvarande uppgiften att övervaka finanspolitiken, som enligt grundlagsutskottets utlåtande i samband med behandlingen av den gällande

finanspolitiska lagen har en mycket nära koppling till revisionen av statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten (GrUU 37/2012 rd, s. 5). Trots detta är finanspolitisk övervakning ändå inte en del av revisionsverkets i grundlagen avsedda uppgift att granska statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten, och det är inte problematiskt med tanke på grundlagen att överföra den finanspolitiska övervakningen från revisionsverket till rådet för bedömning av den ekonomiska politiken.

11.4 Lagen om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Riksdagens godkännande krävs också för uppsägning av sådana förpliktelser.

Genom reformen av EU:s finanspolitiska regler, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263, rådets förordning (EU) 2024/1264 och rådets direktiv (EU) 2024/1265 har avdelning III (Finanspolitisk överenskommelse) i det mellanstatliga fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen införlivats i EU-rätten i enlighet med artikel 16 i fördraget. Det föreslås därför att den finanspolitiska lagens 1 § om sättande i kraft av avdelning III i fördraget (liksom lagens övriga bestämmelser, som gäller tillämpningen av avdelning III i fördraget) ska upphävas. Bestämmelserna i avdelning III i fördraget anses ha upphört att gälla på grundval av artikel 54.1 a i Wienkonventionen om traktaträtten (FördrS 32/1980). Enligt artikeln kan en traktats upphörande eller en parts frånträde äga rum i enlighet med traktatens bestämmelser, i detta fall gäller det dock endast avdelning III i fördraget. Till övriga delar förblir fördraget i kraft i enlighet med 2 § i statsrådets förordning 1030/2012.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom de direktiv och förordningar som gäller EU:s finanspolitiska regelverk innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag och föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om skötseln av de offentliga finanserna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Långsiktigt mål för skötseln av de offentliga finanserna

Målet för skötseln av de offentliga finanserna är att skuldsättningen i den offentliga sektorn ska vara högst 60 procent i förhållande till bruttonationalprodukten och på lång sikt högst 40 procent. Skötseln av de offentliga finanserna ska bidra till att detta mål uppnås.

2 §

Medelfristig plan som grundar sig på EU-lagstiftningen

När statsrådet har utnämnts ska det utan dröjsmål upprätta en medelfristig plan i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97. Utkastet till den medelfristiga planen ska ingå i regeringsprogrammet.

3 §

Uppställande av mål som styr skötseln av de offentliga finanserna

Skötseln av de offentliga finanserna ska styras med av statsrådet uppställda mål för statsförvaltningens och lokalförvaltningens sammanlagda nominella saldo. Ett fyraårigt mål för valperioden ska ställas upp i början av valperioden för valperiodens sista år. Ett åttaårigt valperiodsövergripande mål ska ställas upp före mitten av valperioden i form av ett genomsnittligt saldo för den kommande perioden på åtta år.

Statsrådet ska

- 1) ställa upp saldomålen så att de främjar iakttagandet av de referensvärden för underskott och skuld som anges i protokoll nr 12 till fördragen om Europeiska unionens funktionssätt,
- 2) ställa upp saldomålen så att de uppfyller åtminstone de åtaganden som anges i planen enligt 2 §,
- 3) ställa upp saldomålet för valperioden så att det främjar uppnåendet av det valperiodsövergripande saldomålet, och
- 4) ställa upp det valperiodsövergripande saldomålet, om inte bestämmelserna i 1 eller 2 punkten förutsätter uppställande av ett mer krävande saldomål, så att skuldsättningen i den offentliga sektorn i förhållande till bruttonationalprodukten beräknas minska under en referensperiod som omfattar de åtta följande kalenderåren i riktning mot det långsiktiga mål för de offentliga finanserna som nämns i 1 § med i genomsnitt minst 0,75 procentenheter per år eller förbli lägre än målet.

Statsrådet ska i början av valperioden tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp för beredning av det valperiodsövergripande mål som ska ställas upp under samma valperiod samt det mål för valperioden som ska ställas upp nästa valperiod.

Från villkoren i 2 mom. 3 och 4 punkten kan avvika tillfälligt i exceptionella krissituationer som statsrådet inte kan påverka och som har en betydande inverkan på de offentliga finanserna, förutsatt att avvikelsen inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på lång sikt. Den finanspolitiska övervakare som avses i 7 § ska göra en bedömning av grunderna för avvikelsen, avvikelsens varaktighet och omfattning samt dess inverkan på hållbarheten i de offentliga finanserna.

4 §

Plan för de offentliga finanserna och statsbudget

Statsrådet ska upprätta en plan för de offentliga finanserna för valperioden utan dröjsmål efter att en plan enligt 2 § har upprättats. Planen ska innehålla det saldomål för valperioden som avses i 3 § och åtgärder för uppnående av målet. Statsrådet justerar varje år planen för de offentliga finanserna för de följande fyra åren.

Det valperiodsövergripande mål som avses i 3 § ska ställas upp vid den justering av planen för de offentliga finanserna som görs i mitten av valperioden.

Saldomålet för valperioden och planen för de offentliga finanserna ska beaktas vid beredningen av statsbudgeten.

5 §

Statsrådets bedömning av om det mål som styr skötseln av de offentliga finanserna under valperioden har uppnåtts

Statsrådet ska åtminstone i samband med den årliga justeringen av planen för de offentliga finanserna och beredningen av budgetpropositionen göra en helhetsbedömning av huruvida det saldomål för valperioden som ställts upp med stöd av 3 § har uppnåtts.

Statsrådet ska vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om saldomålet för valperioden i enlighet med helhetsbedömningen inte kommer att uppnås eller om det beräknade nominella saldot för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent i fråga om de offentliga finanserna som helhet, eller om Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens råd i samband med den multilaterala övervakningen av medlemsstaternas ekonomiska politik har bedömt att det finns en risk att Finland avviker från den nettoutgiftsbana som rådet godkänt för Finland med stöd av den förordning som avses i 2 §.

6 §

Korrigeringsmekanism

Den finanspolitiska övervakare som avses i 7 § ska regelbundet göra och offentliggöra en helhetsbedömning av uppnåendet av det saldomål som styr de offentliga finanserna under valperioden. I bedömningen beaktas särskilt om statsrådet vidtagit de åtgärder som specificeras i planen för de offentliga finanserna eller åtgärder med motsvarande konsekvenser för de offentliga finanserna och om det beräknade nominella saldot i fråga om de offentliga finanserna som helhet för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är svagare än -2,5 procent. Om den finanspolitiska övervakaren utifrån sin helhetsbedömning anser att målet för det saldot inte nås och det inte finns godtagbara grunder för att avvika från

målet, ska övervakaren för statsrådet lägga fram en beräkning av omfattningen av de korrigerande åtgärder som behövs och en tidsplan för dem.

Om statsrådet inte vidtar de åtgärder som den finanspolitiska övervakaren lagt fram med stöd av 1 mom., ska statsrådet offentligt motivera sitt förfarande inom två månader från det att den finanspolitiska övervakaren lagt fram sin bedömning.

Om Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 126.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har avgjort att Finland har ett alltför stort underskott, ska statsrådet vidta åtgärder i enlighet med de rekommendationer som rådet med stöd av artikel 126.7 i fördraget har gett Finland eller åtgärder med motsvarande konsekvenser för de offentliga finanserna inom den tid som anges i rekommendationerna samt lämna en redogörelse om detta till riksdagen. Redogörelsen ska innehålla en utredning om de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som behövs.

Om Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 126.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har fattat ett beslut som gäller Finland eller vidtagit åtgärder enligt artikel 126.11 i fördraget, ska statsrådet ge ett meddelande om ytterligare åtgärder som behövs.

7 §

Övervakning och åtgärder med anledning av ställningstaganden utifrån övervakningen

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken övervakar efterlevnaden av denna lag. Bestämmelser om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken finns i lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken (/).

Om statsrådet inte vidtar de åtgärder som rådet för bedömning av den ekonomiska politiken föreslår med stöd av 1 § 2 mom. 1, 3, 4 eller 6 punkten i lagen om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, ska statsrådet offentligen motivera sitt förfarande inom två månader från det att den finanspolitiska övervakaren lagt fram sin bedömning.

8 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Statsrådet får genom förordning utfärda bestämmelser om uppställande av de finanspolitiska mål som ska användas vid statsrådets fleråriga planering av den offentliga sektorns och dess undersektorers inkomster, utgifter, underskott, skuld och motsvarande omständigheter, om de prognoser, den statistik och övriga uppgifter som ska användas för att uppställa målen och utvärdera måluppfyllelsen och om planeringen av de behövliga statsrådsåtgärderna för att uppnå målen.

9 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 3 § 2 mom. 3 punkten, bestämmelsen i 5 § 2 mom., enligt vilken statsrådet ska vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det beräknade nominella saldot för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är lägre än -2,5 procent i fråga om de offentliga finanserna som helhet, och bestämmelsen i 6 § 2 mom. andra meningen, enligt vilken den finanspolitiska övervakaren i sin bedömning särskilt beaktar om det beräknade nominella saldot i fråga om de offentliga finanserna som helhet för det innevarande eller följande året i förhållande till bruttonationalprodukten är lägre än -2,5 procent,

träder dock i kraft den 1 januari 2031. Bestämmelserna i 3 § 2 mom. 4 punkten träder i kraft den 1 januari 2033.

Det valperiodsövergripande mål som avses i 3 § 1 mom. ska ställas upp första gången i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027 som avser åren 2027–2033.

2.

Lag

om rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ställning och uppgifter

I anslutning till Statens ekonomiska forskningscentral finns ett oberoende råd för utvärdering av den ekonomiska politiken. Rådet utför sitt uppdrag självständigt och tar inte emot instruktioner från utomstående.

Rådet har till uppgift

1) att övervaka efterlevnaden av 3–5 § i lagen om skötseln av de offentliga finanserna (/) och göra de bedömningar som avses i 6 § 1 mom. i den lagen,

2) att bedöma om målen för den ekonomiska politiken uppnås samt vilka konsekvenser den ekonomiska politiken får särskilt med tanke på den ekonomiska tillväxten och stabiliteten, sysselsättningen samt hållbarheten på sikt inom den offentliga ekonomin,

3) att bedöma om förfarandena för styrning av de offentliga finanserna är enhetliga, konsekventa och effektiva,

4) att utarbeta

a) det yttrande som avses i artikel 11.2 första stycket och i artikel 15.3 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 från och med den tidpunkt som nämns i artiklarna, och

b) den bedömning och den analys som avses i artikel 23 i ovannämnda förordning och en icke-bindande separat rapport enligt artikel 3.5 i rådets förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott, sådan den lyder ändrad genom förordning (EU) 2024/1264, på begäran av finansministeriet,

5) att på begäran delta i de samråd och diskussioner som ordnas av riksdagen och riksdagens utskott, och

6) att fastställa de makroekonomiska prognoser som ligger till grund för budgetpropositionen och planeringen av de offentliga finanserna och som utarbetats av den avdelning som ansvarar för prognostiseringen vid finansministeriet.

Rådet ska årligen före utgången av februari ge riksdagen en rapport som innehåller de ställningstaganden utifrån övervakningen och de bedömningar som avses i 2 mom. 1 punkten. Dessutom kan rådet vid behov lämna särskilda rapporter till riksdagen.

2 §

Sammansättning

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har en ordförande och fyra andra medlemmar. Ordföranden och medlemmarna ska representera högkvalitativ vetenskaplig sakkunskap inom olika områden av den ekonomiska vetenskapen eller betydande sakkunskap inom ekonomisk politik.

3 §

Tillsättande och mandatperiod

Statsrådet utser på förslag av finansministeriet rådets ordförande och medlemmar för en mandatperiod på fyra år. Finansministeriet begär av universitetens ekonomisk-vetenskapliga enheter ett gemensamt förslag till ordförande och medlemmar i rådet. Finansministeriet får avvika från universitetens förslag endast av vägande och motiverade skäl. Rådet utser inom sig en vice ordförande.

En person som utsetts till ordförande för eller medlem i rådet får vara verksam i rådet utan avbrott i högst åtta år.

4 §

Rådets verksamhet

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken sammanträder på kallelse av ordföranden eller, när ordföranden är förhindrad, av vice ordföranden.

Rådet är beslutfört när ordföranden eller vice ordföranden och dessutom minst två medlemmar är närvarande.

Ärenden avgörs med enkel majoritet. När rösterna faller lika avgör ordförandens röst.

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken kan fatta beslut i och annars behandla de ärenden som hör till rådet vid ett sammanträde som helt eller delvis hålls i en elektronisk miljö. Vid ett elektroniskt sammanträde ska rådet sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

En förutsättning för ett elektroniskt sammanträde är att sammanträdet ordförande och sekreterare på ett tillförlitligt sätt kan verifiera vem som deltar i sammanträdet och att den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena.

5 §

Sekretariat

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har för beredning och verkställande av ärenden ett sekretariat, som leds av en generalsekreterare och som är i tjänsteförhållande vid Statens ekonomiska forskningscentral. Statens ekonomiska forskningscentral utser generalsekreteraren och de övriga tjänstemän som hör till sekretariatet på förslag av rådet.

Behörighetsvillkor för generalsekreteraren och de övriga tjänstemän som hör till sekretariatet är högre högskoleexamen och sådan förtrogenhet som uppgiften kräver.

6 §

Arbetsordning

Föreskrifter om uppgifter och befogenheter för rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken samt om behandlingen av ärenden finns i den arbetsordning som godkänns av rådet.

7 §

Rätt att få information

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga ämbetsverk och inrättningar få de sekretessbelagda handlingar som är nödvändiga för skötseln av rådets uppgifter enligt denna lag, med undantag av handlingar och information som med stöd av lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska säkerhetsklassificeras.

8 §

Arvoden och ersättningar

Medlemmar i rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och sakkunniga som hörs av rådet har rätt till skäligt arvode. Grunderna för arvodena fastställs av finansministeriet.

Kostnader för resor ersätts i enlighet med statens tjänste- och arbetskollektivavtal om ersättning för resekostnader.

9 §

Extern utvärdering

Finansministeriet ska minst vart femte år beställa en oberoende extern utvärdering av rådets verksamhet.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelsen i 1 § 2 mom. 4 punkten underpunkt a träder dock i kraft först den 1 maj 2032. Innan bestämmelsen träder i kraft kan rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken på eget initiativ eller på begäran av finansministeriet utarbeta sådana yttranden som avses i 1 § 2 mom. 4 punkten underpunkt a.

Det råd för utvärdering av den ekonomiska politiken som tillsatts före ikraftträdandet av denna lag är råd för utvärdering av den ekonomiska politiken enligt denna lag till utgången av sin mandatperiod. Efter detta tillsätts rådet en gång så att ordföranden och en medlem utses för en mandatperiod på fem år. Efter detta utses ordföranden och medlemmen för en mandatperiod på fyra år i enlighet med 3 § 1 mom.

Bestämmelsen i 1 § 3 mom. om den rapport som årligen ska lämnas till riksdagen tillämpas första gången på den rapport som rådet lämnar 2027.

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens revisionsverk (676/2000) 1 § 4 mom. som följer:

1 §

Ställning och uppgifter

Revisionsverket ska i enlighet med artikel 4.6 i rådets direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk, sådant det lyder ändrat genom rådets direktiv 2024/1265/EU, utarbeta utvärderingar i efterhand av makroekonomiska prognoser och budgetprognoser för årlig och flerårig finanspolitisk planering och offentliggöra utvärderingarna.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 13 november 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Finansminister Riikka Purra

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om statens revisionsverk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens revisionsverk (676/2000) 1 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Ställning och uppgifter

Föreslagen lydelse

1 §

Ställning och uppgifter

Revisionsverket fullgör de uppgifter som anges i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012).

Revisionsverket ska i enlighet med artikel 4.6 i rådets direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk, sådant det lyder ändrat genom rådets direktiv 2024/1265/EU, utarbeta utvärderingar i efterhand av makroekonomiska prognoser och budgetprognoser för årlig och flerårig finanspolitisk planering och offentliggöra utvärderingarna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om sättandet i kraft av fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen samt om ikraftträdande av lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna

I enlighet med statsrådets beslut

upphävs i förordningen om sättandet i kraft av fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen samt om ikraftträdande av lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (1030/2012) 3 § som följer:

1 §

Genom denna förordning upphävs 3 § i statsrådets förordning om sättandet i kraft av fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen samt om ikraftträdande av lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (1030/2012).

2 §

Denna förordning träder i kraft den 20. _____